

تربیت Tarbeyat

فصل نامهء تعلیمی و تربیتی
برای کودکان و نوجوانان
شمارهء دهم / سال سوم / بهار ۱۳۸۹
ریاست مکاتب خصوصی

ترانه معلم

علم دادی ییاد ما را کرده ای دلشاد ما را
دست ما را تو گرفتی کرده ای ارشاد ما را
ای معلم، ای معلم!
روح ما کردی تو صیقل مشکل ما کرده ای حل
آمدی روشن نمودی در روان ما تو مشعل
ای معلم، ای معلم!
راه ما کردی تو روشن دشت جان کردی تو گلشن
در دل ما پروریدی عشق دانش، مهر میهن
ای معلم، ای معلم!
ما که خیل کودکانیم گلین این بوستانیم
رهنمای ما توهستی ما به راه تو روانیم
ای معلم، ای معلم!
محمد عزیز آسوده

این مجله رایگان توزیع میشود
خرید و فروش آن ممنوع است!

- ✓ د تربيت مجله..... ۲ /
- ✓ دکر چيست؟..... ۳ /
- ✓ د مطالعې ارزښت..... ۴ /
- ✓ ربيع الله شمکاري..... ۸ /
- ✓ دربارۀ ماحه خطرناکه..... ۱۲ /
- ✓ روز خسته معلم..... ۱۵ /
- ✓ پدر و مادر..... ۱۶ /
- ✓ صدای در روښانه..... ۲۱ /
- ✓ د ښوونکي مقام..... ۲۷ /
- ✓ د حضرت بي بي فاطمې..... ۳۱ /
- ✓ نښمن نمونه کاربرد رنگ..... ۳۳ /
- ✓ د سليمان ليدن لڼو ژوند ليکه..... ۳۶ /
- ✓ مولانا ميرزا شاه افغري..... ۳۸ /
- ✓ من از بندگان کله يي ندارم!..... ۴۳ /
- ✓ مصاحبه با يکه تن از جوانان..... ۴۶ /
- ✓ بينو زيه، د ماشوم ادبيات او..... ۵۰ /
- ✓ نوایه آبيازي گرځن..... ۵۲ /
- ✓ د خپلې ښوونکي لارښوونکي..... ۵۶ /
- ✓ دريښه باز..... ۵۸ /
- ✓ د شعر آرا برج..... ۶۲ /
- ✓ ښاي تاريخي منظره‌اي غزني..... ۶۵ /
- ✓ انساني پانګه او د هغې ځانګړنې..... ۶۶ /
- ✓ کان طلا..... ۶۹ /

د لاسالو مجله

صاحب امتياز: رياست مكاتب خصوصي
مدیر مسئول: حقیق الله عتیق، ۰۷۸۶۳۵۰۹۵۳
اعضای هیئت تحریر: دوکتور شفیقه یارقین، محمد آصف ننگ،
محقق محمد نبی صلاحی، مطهر شاه اخگر، محمد عزیز تحریر،
عزیز آسوده و فریدالله نوری
تایپ و دیزاین: کلیم الله نیازی، ۰۷۷۹۶۹۶۵۷۴
تیراز: ۱۵۰۰۰

به کمک مالی: مرکز هماهنگی امور ماین پاکي افغانستان (MACCA)
سایت انترنیتی: tarbeyat.htm / publications.tarbeyat.htm / www.moe.gov.af/di
ایمیل آدرس: tarbeyatmg.moe@gmail.com

Tarbeyat magazine is a Ministry of Education professional journal printed quarterly for school students. Each quarter Mine Risk Education messages are included to educate students and teachers to the risks of landmine and explosive remnants of war. Disability advocacy and awareness messages are included in each issue to encourage inclusive attitudes, educational opportunity for children with disabilities and support enabling environments promoting education for all. The Ministry of Education is provided technical and financial support by MACCA and the United Nations Mine Action Service to produce this magazine

حبيب الله ربيع

سباوون

مرد ملي سمرګ غواړو
ستاسو چه ژوندون غواړو
ګرانو وطنوالو!
ګرانو وطنوالو!

مرد ستاسو اولاد يو
تاسو مو پلرونه يه!

تال مو احترام لرو
مرد ته لکه غرونه يه!

ستاسو اتفاق غواړو

ستاسو پرمختون غواړو

ګرانو وطنوالو!

ګرانو وطنوالو!

ډېر مو اميدونه دي

ډېرې اوږدو کاني دي

مل مويه دې لاره کې

لوېې اوږدو کاني دي

ياد دېځوانو کړو

خپل تاريخ څېړون غواړو

ګرانو وطنوالو!

ګرانو وطنوالو!

مېله مو عالي مېله

ستاسو خوشحالي

وړوږو!

ستاسو آوازي غواړو

ستاسو آزادې غواړو!

مرد ستاسو وروږي غواړو

ستاسو ټيټک تړون غواړو

ګرانو وطنوالو!

ګرانو وطنوالو!

تاسو پر مود حق لري!

سر مو چار له تاسې شه!

مال مو چار له تاسې شه!

زر مو چار له تاسې شه!

ملک چې مو آباد کالدي

داسې سباوون غواړو!

ګرانو وطنوالو!

ګرانو وطنوالو!

د تربیت مجله

بکړانو ماشومانو!

په قلم او موږمو برکت شه. دوستانو! د تربیت مجله نوې ځکه د تاسو په لاس کې ده. دغه مجله، په دغه پنځمرغه او بختور کال کې هم، تاسې ته د ښوونې او روزنې په بېلابېلو برخو کې، ډېر ښوونیز او روزنیز پېغامونه لري. دا مجله، تاسې ګلالي ماشومان او ټکي ځوانان، د افغانستان له دودونو، سیمو، فرهنګ، تاریخ، ټولنیزو او ساینسي پرمختګونو سره آشنا کوي. ددې په څنګ کې، د مایټونو د خبرتیا، مروغیايي زړه کړو او ټولنیزو امریکو په باب، په زړه پورې ټکي لري. کومې کیسې چې، تاسې په دغه مجله کې لولئ، دا کیسې د تاسې د پوهې د کچې په لوړتیا کې، نرینه ډېره مرسته کوي. ددغې مجلې په هر مطلب کې، د نړۍ له یوه رامنځته پورته کېزې او کوچنیان، ددغه رامنځته کېدو ته وړېدل کېزې. دا مجله، دخپلو خپرونو له لارې، تاسې ته خپل تاریخي ځایونه، ادبي او علمي شخصیتونه درېږني، د ماشومانو لپاره د نویو کتابونو له چاپولو نه مو خبروي. دا مجله تاسې ته د کامیابۍ لارې چارې او درکونه درېږي او ښې لارې ته لارښوونې درته کوي. نو څومره به ښه وي چې، د هېواد ناوړولي کوچنیان او نرملکۍ نسل، د ښوونځي د کتابونو تر څنګ، د تربیت له مجلې نه په زړه پورې خوند او پند واخلي. نه یوازې ددې مجلې مختلف مالوماتي مطالب په مینه سره ولولي، بلکې ددې مجلې لپاره، په خپل قلم هم یو څه ولیکي او د مجلې دفتر ته یې را واستوي. د تربیت مجلې خپرنیز دفتر، په ډېرې مینې سره د تاسو د لیکنو او مطالبو هر کلی کوي او هغو ته سر له اوسه سترګې په لار دی. پوره هیله من یو چې، دمرانه کوچنیان او د هېواد نرملکۍ نسل به، په دې برخه کې خپله مرسته له مونږ نه ونه سپوي. د تاسې د همیشني مرستې په هیله.

ذکر چیست؟

ذکر، به گونه های زبانی، قلبی و عملی تقسیم میشود. هرگز نباید تصور کرد که منظور از ذکر پروردگار^(ع) با این همه فضیلت تنها ذکر زبانی است، بلکه در روایات اسلامی تصریح شده است که ذکر میتواند قلبی و عملی باشد، یعنی هنگامیکه انسان در برابر کار حرامی قرار میگیرد، به یاد خدا^(ع) بیفتد و آن کار را ترک گوید.

هدف این است که خدا^(ع) در تمام زندگي انسان حضور داشته باشد و نور پروردگار تمام زندگي او را فراگیرد، همواره به او بیندیشد و فرمان او را نصب العین سازد.

مجالس ذکر، مجالسی نیست که گروهی بیخبر گرد هم آیند و به عیش و نوش پردازند و بدعتهایی را رواج دهند و اگر در حدیثی میخوانیم که پیامبر^(ص) فرمود: «به سوی باغهای بهشت بشتابید» یاران عرض کردند: «باغهای بهشت چیست؟» فرمود: «مجالس ذکر است». منظور جلساتی است که در آن علوم اسلامی احیاء شود و بحثهای آموزنده و تربیت کننده مطرح گردد، انسانها در آن ساخته شوند و گنجهکاران پاک گردند و به راه خدا^(ع) آیند.

حقیقت ذکر:

حقیقت ذکر به یاد خدا^(ع) بودن و پیوسته در قدمها، حرکات و اعمال خود خدا^(ع) را فراموش نکردن است و اثر این گونه ذکر، اطاعت پروردگار^(ع) و از صراط

عقل و دین بیرون نرفتن و از تکالیف الهی و از اوامر و نواهی پیروی کردن و وعده و وعید و ثواب و عقاب را در نظر گرفتن و از معاصی و راههای خلاف دوری کردن است.

آری وظیفه سالک این است که: همیشه خطاها و معاصی، بدی ها و جهات ضعف، عیوب و نواقص خود را ببیند و این دیدن از دو راه حاصل میشود:

اول - به واسطه توجه به جزئیات و خصوصیات اعمال و کارهای خود، در مقابل عظمت و جلال حق و هم نسبت به حقیقت وظایف خود به آن طوری که لازم است. سالک در این صورت همه را ناقص و معیوب خواهد دید.

دوم - از لحاظ توجه به لطف و احسان، کرم و مهربانی، فضل و نعمتهای فعلی و گذشته حق تعالی است که در مقابل این الطاف نامتناهی، آنچه به جا آورده و یا انجام داده شود، همه ناقص، کم و بی ارزش خواهد بود. چون به این دو مورد فوق توجه بیشتر شود، بر خضوع و محبت، خشوع و بندگی، معرفت و حیاء و تواضع و انکسار انسان افزوده میشود.

ثناء گفتن پروردگار متعال، تکوینی است و ذکر هم اعم از تکوینی، لفظی، ثنا و غیر آنها میباشد. پس اثناء پروردگار^(ع) عبارت از خلق و تدبیر، نظم و تقدیر، رحمت و سایر صفات فعلیه او است که هر یک دلالت کامل بر مقام عظمت او دارد و اثناء لفظی بندهگان هرگز به کمترین حد آن نرسد.

ماخذ: گروه دین و اندیشه

د ارزښت مطالعې

فریدالله نوري

د هغه چا چې، لیک او لوست زده وي او له لوستلو سره ځانگړې مینه ولري، نو هغوی ته په ژوند کې مطالعه خورا ارزښت لري. مطالعه کوونکي کولی شي چې، د خپل ژوندانه ډول ډول ورځنی چارې او ستونزې د مطالعې له لارې اوارولی کړي. همدارنګه، د ژوند په مختلفو چارو کې د معلوماتو د لا زیاتوالي لپاره، مطالعه ستر اهمیت لري. مطالعه د انساني ژوند د هر اړخ لپاره ډېره ګټوره ده چې، انسان ترې په ډېرې اسانۍ سره کولی شي چې، د ډېرو ستونزو حل په کمه موده کې تر لاسه کړي.

د مطالعې د ارزښتونو ځینې بېلګې په لاندې ډول بیانوو:

۱- مطالعه د ژوند مختلفې چارې لکه دیني، اجتماعي، فرهنګي، اقتصادي او ادبي چارو کې خورا ډېر ارزښت لري.

۲- موږ کولی شو چې، دیني لارښوونې او دیني معلومات د مطالعې له لارې حل زده کړو او په خپل ژوند کې یې پلي کړو. په دیني علومو کې استادانو ډېر کتابونه لیکلي دي چې، دیني چارې یې موږ ته ډېرې اسانه کړي دي. نو که موږ لوست وکړای شو، یې له شکه چې، د دیني علومو ډول ډول کتابونه که یې په فقه، نحوه، عقایدو، صرف، منطق، حدیث، میراث او که تفسیر وي نو په اسانه ډول موږ کولی شو چې، د دغو علومو په اړه د مطالعې له لارې

ډېر څه زده کړو. که په اساسي ډول د دغو علومو زده کړه موږ پیل کړو نو یې له شکه چې، د لسو نه تر پنځلسو کالو پورې وخت نیسي. دغه راز موږ کولی شو چې، دیني مسئلې او لازمه لارښوونې اویا په سلوکې د مطالعې له لارې زده کړو او پرې پوه شو.

۳- همدارنګه، که یو څوک وغواړي چې، د خپلو ټولنیزو کارونو په اړه یو څه تر لاسه کړي، کولی شي چې، له مختلفو کتابونو نه چې، د ټولنیزو چارو په اړه لیکل شوي وي، استفاده وکړي. که څوک په تجارتي او کاروباري مسایلو کې خپل معلومات زیاتول غواړي نو دوی هم کولی شي چې، له هغو کتابونو نه استفاده وکړي، کوم چې په اقتصادي او سوداګریزو مسایلو لیکل شوي وي.

۴- همداراز، مطالعه په فرهنګي چارو کې هم ډېر ارزښت لري. ادب او ادبیات چې، د ټولنې پر ستونزو، واقعیتونو، حقیقتونو، غم او خوشحالي، احساسات او عواطفو باندې څرخي، یې له شکه چې ادب پوهان او د ادب لارې لارویان، د ژوند تر ورستیو سلګیو پورې پر ټولنې او د ټولنې پر خلکو لیکنې کوي او دخپلې ټولنې واقعیتونه، حقایق او د خلکو ستونزې د ادب پر ژبه، د قلم په څوکه که په منظومه او یا منثوره بڼه وي، څرګندوي او خپل ایماني او وجداني مسوولیت سر ته رسوي او خپل دغه

انساني او اسلامي رسالت

مخ ته بیايي. نو د ادب او

فرهنگ مینه وال کولی

شي چې، د خپلې ټولنې

او یا د ټولنې د خلکو د

پېژندنې په موخه، هغه

کتابونه چې، پدې هکله

لیکل شوي دي، ګټه

پورته کړي.

۵- د تاریخ او لرغون

پېژندنې علم، هاغه څه موږ ته رابښي، کوم چې، زموږ پلرونو او نیکونو پخوا څه کړي وي او یا یې له ځان نه یو

څه پرېښي وي. نو د خپل هېواد د تاریخ، کلتور، فرهنګ، تهذیب، ثقافت او تمدن په اړه موږ اړین بولو چې، د تاریخ کتابونه باید ولوستل شي، تر څو یو څه د خپل تاریخ په اړه زده کړو. زه په پوره باور سره ویلی شم چې، د تاریخ مطالعه موږ سل په سله د موضوع د روښانتیا پر لور بیايي.

۶- هاغه څه چې، دملګری ډېر نوي دي، هاغه د انټرنټ له لارې مطالعه ده. که موږ انټرنټ ته لاسرسی ولرو او د انټرنټ په کاري ژبو چې، انټرنټ پرې ګډیږي، پوه شو نو یې له شکه چې، د مطالعې ارزښت نور هم زیاتېدای شي. هغه څکه چې، د انټرنټ مطلبونه، مسألې او مالومات ډېر نوي او تازه وي. موږ کولی شو چې، د انټرنټ له لارې د ژوند په مختلفو برخو کې له پخوا نه تر اوسه پورې په ټولنیزو، اقتصادي، تاریخي، ادبي او فرهنګي موضوع ګانو په زړه پورې پخواني او اوسني نوي مالومات ترلاسه کړو.

۷- بله دا چې، مطالعه د انسان په نطق، کلام، د ژبې په فصاحت او بلاغت کې ستر رول لوبوي. هر هاغه انسان چې، په خپلو ورځنیو چارو کې مطالعه کوي، یې له شکه چې، د هغه پر هغو مالوماتو چې، د یوې موضوع په اړه لري، نور هم ور زیاتیږي. نوموړی انسان کولی شي چې، په یوه کنفرانس، سیمینار، ورکشاپ او په مجالسو کې په بېلابېلو مسألو و غږیږي، تبصرې وکړي، طرحې وړاندې کړي او ارزونې پرې وکړي چې، دا هر څه د یوې موضوع په اړه د یوې ژورې مطالعې په کولو او درلودلو سره کیږي.

نو ګرانو زده کوونکو!

که غواړئ چې، په خپل ښوونځي، کور، ښار او په ټولنه کې ستر خلک واوسئ او د خپل هېواد او خلکو او د نړۍ په اړه ډېر مالومات ترلاسه کړئ، نو مطالعه وکړئ، ترڅو فکر او ذهن مو د مطالعې له لارې نور هم روښانه شي. تاسو وکولی شئ د یوې موضوع په اړه د مطالعې له پرکته قضاوت وکړای شئ.

د مطالعې تعریف: مطالعه یو انفرادي عمل دی. یانې هر

کله چې، یو څوک یو متن په پته خوله او خاموشه ولولي، دغه عمل ته، مطالعه ویل کېږي.

مکتب

قلم، پېنسل، مشوالۍ خوند راځوي
کتاب، تخته مینه او ژوند راځوي
د مکتب زنگ خوږ د بلال آذان دی
هره لحظه ساه بند په بند راځوي
څومره خوږه ده د مکتب دوره مې
مستی او شوق، هستي او پند راځوي
ډېر زیات خواږه وو هغه وچ سوکرکان
لکه په خوله کې چې څوک قند راځوي
د خوب لیده (پوځیزه) لارل
یاد د ماضي زړه ته پیوند راځوي

حاجي ډاکتر نعمت گل (پوځیز)

يوه ورځ، يو سړی يوه بڼ ته ولاړ، غوښتل يې چې، يو ښايسته او په زړه پورې عکس واخلي. کوترې او کاغې چې، ددغه عکاس په لاس کې، د عکاسي کمره وليده، سملاسي په خپل منځ کې په خبرو شول او دهغه سړي په باب يې تبصرې پيل کړې. لومړی کوترې په موسکا وويل:

وه کاغېه! ښايي چې دا سړی به د تا عکس واخلي! په دې خبره کاغې ډېر وځنډل او له کاغ کاغ وروسته يې داسې خواب ورکړ:

کوتر گېل! ما خوارکې څه کوي. زه خو لکه اور لړولی بېخي تک تور يم، د ښکلا او ښايست دعوه هم نه لرم. خو دومره پوهېږم چې، که دا سړی رښتيا هم عکس اخلي، نو بيا ښايي چې، د تا عکس به وي.

ته ښه تکه سپينه يې او کله چې مستي درشي او خوشحاله يې، بيا لکه څرخندۍ ډېره ښه ځای پرځای تاوېږي او ډېر خوندور غومبر هم وهي. په نړۍ کې د سولې نښه او سمبول هم يې، کېدی شي چې، د تا عکس به يې منظور وي.

کوتره بيا موسکې شوه، ددغو خبرو له اورېدو وروسته يې داسې وويل:

کاغې گله! په دې دنيا تر ما نور ښايسته مرغان ډېر شته، لکه د جگې ونې څښتن ډينگ او طاووس مرغه.

کاغې: د طاووس مرغه خو يوازې کوڅرونه او لکۍ ښايسته دي، پښې يې ډېرې بدرانگې دي او ډينگ خو لکه کوڅې نا اواره اوبښ داسې دی.

کوتره او کاغې په دغه مجلس لگياو چې، يو نا څاپه چرگ را پيدا شو. چرگ چې د دوۍ خبرې ښې واوروېدې، خپل ځان يې

سره وځانه او بيا يې ښه کړنگولی آذانگ هم وکړ. چرگ ځان دومره په زور کې ښود او ځمکې ته يې ويل چې، ته رالاندې څه. باز هم خپلې پنځې لکه د انسان د موتې گوتې داسې سره خلاصولې او بيرته يې سره وروستې. هغه هم خپلې ښايسته سترگې يوې او بلې خوا ته اړولې. زرک هم، خپل ځان تر نورو مرغانو ډېر په غوره کې پاله او د خپلې مڼوکې په ښايست يې حساب کاوه. تپوس ويل چې، زه تر چا کم يم، بيتوتکي بيا بيا دا خبره کړه چې، زما چرخولې تر چرگ او نورو مرغانو ډېر جگ دی او په ټوله نړۍ کې بل سيال نه لرم. څه سر به مو خوږوم، دوۍ ټولو د خپلې ښکلا او ښايست لا يې وهلې او په دې توگه يې، خپلې مڼو کې په خپلو ښکلو کې داسې وهلې لکه ژمنځ. خپل ځانونه يې د عکاس د کمرې مخې ته داسې تيارول، پس تا به ويل چې، د ښايست او د ښکلا د اندام په نړيواله لويه کې گډون لري. په دوۍ کې له کاغې پرته، نورو هيڅ دا خيال نه کاوه چې، زه به يې ونه گټم.

عکاس ددغو مرغانو تبصرې ښې واورېدې. ده ددغو مرغانو ټول حرکات په ډېرې خبر کې او هوښيارتيا سره څارل او خپله گوته يې، د کمرې په فلش باندې نيولې وه. گوري چې، په دې وخت کې يوه مرغۍ نا بېره، له ډېر لرې راورسېده، ډېره سترې معلومېده، مگر خوله يې له دانې ډکه وه. د ونې په څانگه کې د خالي خواته کښېسته. عکاس کتل چې، دغې مرغۍ د خپلو ارکولو په مڼوکو کې، په ډېر ناز سره، يوه يوه دانه وړ اچوله او هغو په بې ساري مڼې سره خوړله. په دغه شېبه کې، دغه عکاس ته، ددغې مرغۍ احساس ډېر خوند ورکړ او زيات ښايسته ښکاره شو. سملاسي يې د خپلې کمرې فلش ټينگ کړ، د مرغۍ او د هغې دارکوټکو دغه حالت يې، په خپله کمره کې ثبت او يو ښکلی عکس يې واخيست. له هغه وروسته يې خپله کمره د پاډې په پوښ کې کښېوده او بيا ورو له دغه ځايه رهي شو.

په پای کې، کاغې، کوترې او نورو ټولو مرغانو، په خپل منځ کې ډېر سره وځنډل او د نوموړې عکاس د ذوق ستاينه يې وکړه. له ځانوسره يې دا ټکي بيا بيا تکرار اووه چې:

— بې شکه، منو دي! دې ته وايي: اعلى ذوق، په زړه پورې، ښايسته او مينه ناک عکس!

کيسه:

ع.ت. ديندار

پښېمان!

زما گرانو همزولو!
قدر منو زده کوونکو!

راځئ غوڅئ! چې تا سونه لنډه کيسه وکړم. کيسه زما د يوه همولوگيوال ده. هغه راته وويل:

زه چې کله له ځان سره يوازې کينم او خپل سر په گريوانه کې ښکته کړم نو خپل ځان سره وایم: (وروسته عقله! کاشکې رومۍ را سره وای!) زه خپل تېر ژوند پسې الفسوس کوم او لاسونه ټکوم چې:

- ولې مې خپل طلايې وخت په بې ځايه او غلطو کارونو تېر کړ؟
- ولې مې د مشرانو لارښوونو ته خپل غوږونه ونه نيول؟
- ولې په کړ و لارو سر شوم؟
- پر څه له گړنگونو څخه ولويدم؟

خو اوس کار له کاره او وار له واره تېر دی! پښېماني او لاس ټکونه کومه گټه راته نه کوي!

زه چې کوچنی وم، ډېر نازولی وم. د مور او پلار يوازينی زوی وم: زه په مور او پلار دومره گران وم لکه چې (له ستر گو يې رالويدلی وم!) ما به چې هر غومره بې سري او بې ادبي کوله، مور او پلار به مې راته (د گورې تريخ) هم نه وایه!

زه به ماشومتوب کې ډېر شوخ او بې نزاکته وم. ما به خپلې خوښېدې حق نا حق وهلي. په کورنيو چارو کې به مې له مور او پلار سره هيڅ ډول مرسته نه کوله. کله به ښوونځي ته تللم او کله کله به له ښوونځي څخه په يوه او بله پلمه پيښلم. ځان به مې په ټگۍ واهه، د ناروغۍ په بهانې کور کې پاتې کېدل. ما د ښوونځي کتابونه، کتابچې، قلمونه، پښلونه او خپلې جامې ښه او پاک نه ساتل. يوه ورځ به راته کتاب ورک و، بله ورځ کتابچه، کله به

مې قلم لادرکه و او کله پښل، کورنۍ دنده به مې هم په خپل ټاکلي وخت نه اجراء کوله. زما همولوگيوالو به املاء ليکله، خپل درسونه به يې هره ورځ يا ډول او ما به خپلو ښوونکو ته هره ورځ دروغ او درب ويل. هره پلا چې به ازموينه را ورسېدله، زما همصنفيانو به لوړې نومرې واخستلې. دوی به کال په کال د حاضري په کتاب کې بوله بل څخه مخکې کېدل او زه به تل مخ پرځت روان وم، آن تر دې چې په پای کې د آخر له خوا او لنمره شوم. کرار کرار مې ښوونځي هم پرېښود. پلار، مور، خپلوانو، ښوونکو او اداري مشرانو راته ډېر نصبحتونه وکړل خو زما پر يوه غوږ نيوتل او له بل غوږ څخه مې ترو (له څنډه پرته) ووتل. د هېچا خبرو، پندونو او لارښوونو راباندې مثبت اغېز ونه کړ...

کړه د خدای و. پلار مې رنځور شو او بيا مړ شو. زه له خپلو درې خونېدو سره يتيان شولو.

مور مې کونډه شوه. هغې ښوونځي نه ولوستلې، د کور ميرمن وه. د مجبوريت له مخې مو پوله، پټی، باغ، باغچه، ونه، غنه، د مور گانې، ذکور ځينې ارزښتمن څيزونه يو په بل پسې خرڅ کړل، په گېډه مو وخوړل، يو څه ځمکه مو سېلاب وې وړه. موږ خواړو زار، حيران، بيران په سپېره ډاگ پاتې شوو.

زما کار او کسب نه دی زده، پسې هم نه لرم چې سوداگري او دکانداري پرې وکړم. کله نا کله راته د لاس مزدوري پيدا شي او کله کله بيا هغه هم را ته نه پيدا کېږي. هره ورځ سترې، سومانه، وږی تږی، خفه او پريشانانه کور ته راستنېږم. خدای(ج) شته، حاضر او حضور دی، په خپلو تېرو کړنو او عملونو ډېر زيات پښېمانه يم!

کاشکې ما دښوونځي درسونه ښه لوستلي وای! اوس به مې ليک اولوست زده وای! له ښوونځي به فارغ شوی وای!

دپوهنتون دکانکور به ازموينه کې به بريالی شوی وای! يا به راته ډاکټر جوړ شوی وای يا انجنير! يوه نه يوه فاکولته به مې ويلې او خلاصه کړې وای! ښه وظيفه به مې اخيستې وای! اوس به دومره سرگردان، احتياج او محتاج نه وای؟! نن ورځ به ژوند کې خوښ، آرام، هوسا، ټيک نومی او د عزت څښتن وای!!!

رفیع الله همکار صدیقی، شاگرد ممتاز و با استعداد لیسه عالی ملکه ثریا

همه میدانیم که اطفال بااستعداد اند و در مراحل نوجوانی و جوانی استعداد آنها خوب رشد میکند، اگر ما سری به مکاتب و محلات زیست و فامیلها بزنیم، خواهیم دید که اطفال زحمتکش و بااستعداد که شایستگی خوب آموزشی را داشته باشد، دریافت خواهیم کرد. چنانچه ما با یک تن از شاگردان ممتاز لیسه عالی ملکه ثریا به اسم رفیع الله همکاری صدیقی متعلم صنف پنجم مصاحبه کوتاهی را انجام داده ایم که ذیلاً توضیح میگردد:

تربیت: لطفاً خود را به طور خلاص معرفی نمایید.

جواب: اسم من رفیع الله همکار صدیقی ولد حفیظ الله همکار صدیقی از ولایت لغمان هستم و در سال ۱۳۷۹ متولد شده ام، سکونت فعلی ام ولایت کابل حوزه پانزدهم سرک چهل متره میدان هوایی است و در سال ۱۳۸۵ شامل صنف اول لیسه عالی ملکه ثریا شدم.

تربیت: از کدام سال اول نمره هستید؟

جواب: زمانیکه در مکتب شامل شدم، در حضری اخیر نمره بودم، بعد از یک ماه چون درسها را خوب یاد

داشتیم و بعد از معلم صاحب در صنف تکرار می کردم، از طرف معلم صاحب کفتان صنف شدم و بعد از سپری نمودن امتحان ۴ و نیم ماهه اول نمره شدم.

تربیت: شما چگونه اول نمره شدید؟

جواب: من قبل از شامل شدن به مکتب، به درس خواندن علاقه زیاد داشتم، خواندن و نوشتن را کم کم یاد گرفته بودم. معلم صاحب در صنف هرگاه سوال میکرد، من جواب میگفتم، از همین خاطر کفتان شدم و از دیگران پیشقدم بودم، در امتحانات ۴ نیم ماهه و سالانه نمرات خوب گرفته اول نمره شدم.

تربیت: در این عرصه مشوق اصلی تان کیها هستند؟

جواب: مشوق اصلی من پدرم، مادرم و خواهرم میباشند. چون خواهرم در خانه کورس برای دختران مکتب داشت، من هم همراهی آنها درس میخواندم و قلم و کتابچه را گرفته و در قطار آنها نشسته، از آنها نقل کرده مینوشتیم. به همین ترتیب به این کار خود با علاقمندی ادامه دادم تا به مکتب شامل شدم.

تربیت: کدام مضمون را بیشتر دوست دارید؟

جواب: من تمام مضامین مکتب را خوش دارم، به خاطری که هر مضمون جای خود را دارد، اما به -مضمون دری و ریاضی علاقمندی خاص دارم.

تربیت: در پهلوی درسهای مکتب دیگر چه مصروفیت دارید؟

جواب: در پهلوی درسهای مکتب مصروفیت دیگر هم دارم، صبح وقت به مسجد شریف میروم و قرآن عظیم الشان را نزد مولوی صاحب مسجد میخوانم، ساعت ۸ بجه کورس ریاضی دارم؛ بعداً مطابق تقسیم اوقات کارهای خانه گی مکتب را انجام میدهم، وقتی از مکتب برمیگردم، کمپیوتر کار میکنم در طول روز هم اگر وخت داشتیم در خانه کمپیوتر کار میکنم، در کارهای خانه با

مادرم و در بیرون با برادرانم کمک میکنم، سودا آوردن از بازار خوشم می آید، در کوچه بازی نمیکنم و خوشم نمیاید، در حویلی خود توپ بازی، دوش و بایسکل سواری میکنم.

تربیت: به کدام پروگرامهای کمپیوتر دسترسی دارید؟

جواب: من به کمک برادرانم کمپیوتر را یاد گرفته ام و خودم نیز علاقمندی خاص به کمپیوتر دارم. من به پروگرامهای (Windows, Ms word, Ms Paint) و تایپ دری و دیگر پروگرامها را یاد گرفته ام.

تربیت: از کدام ورزش خوشتان میاید؟

جواب: من تمام ورزشها را خیلی دوست دارم، دو برادرم هر یک حشمت الله همکار صدیقی وزنه برداری و حکمت الله همکار صدیقی تکواندو کار میکنند، من هم بازی تکواندو و سپورت آزاد را خیلی خوش دارم، میخواهم سپورت کتم و ورزشکار و صحتمند باشم.

تربیت: آیا تا به حال از طرف کدام مؤسسه دولتی یا غیر دولتی تشویق شده اید؟

جواب: بلی، اداره مکتب ما دو مرتبه تحسین نامه به خاطر اول نمره شدنم، کمپنی چای الکوزی یک قطی چای، مطبعه سریع و رادیو تپش تقدیر نامه، میوند بانک یک کتابچه پس انداز متعلم به خاطر تشویقم داده است که اسناد آن موجود است.

تربیت: از مقام محترم وزارت معارف چه تقاضا دارید؟

جواب: از مقام محترم وزارت معارف تقاضا دارم تا همیشه ما کودکان، نوجوانان و جوانان را در نظر داشته باشند، در قدم اول امنیت و صلح پایدار میخواهیم، بورسهای تفریحی، بازدید محلات تاریخی و سیر علمی، تهیه کتابها، قلم، صنفهای منظم درسی، چوکی و میز، تخته و تباشیر و معلمین مسلکی برای ما آماده کنند تا

باشد که با روح آرام در فضای راحت درس بخوانیم و کشور خود را درخشان سازیم.

تربیت: پیام تان به کودکان، نوجوانان و جوانان چیست؟
جواب: پیامم برای تمام کودکان، نوجوانان و جوانان اینست که همیشه درس بخوانند، تلاش بکنند، بزرگان را احترام کنند، در صنف به حرفهای معلم خود گوش بدهند، از حرکات زشت و جنگ و جدال دوری کنند، کتابهای خود را پاک نگه دارند، زیرا دوست واقعی انسان کتاب است. در مکتب میز و چوکی، گله و صحن مکتب را خراب نکنند، در خانه با مادر جان و پدر جان و برادران محبت و کمک کنند، با فامیل یکجا به میله بروند و همیشه شاد و موفق و با آداب باشند.

تربیت: تشکر از اینکه با مجله تربیت مصاحبه نمودید؟
جواب: از شما و از کارمندان مجله تربیت هم تشکر میکنم که به من موقع دادید تا مصاحبه نمایم و آرزو مندم تا در آینده نیز با مجله شما همکار دایمی قلمی باشم.

مصاحبه یی با سهیلا جان اول نمره عمومی امتحان کانکور سال ۱۳۸۹

مصاحبه کننده:
م. زمانی

موفقیت و ممتاز بودن افراد دلیل بر استعداد ذاتی آنها نیست، بلکه حاصل سعی و تلاش و یک برنامه ریزی درست و از قبل پیش بینی شده آنهاست. جهت رسیدن به موفقیت فقط خود افراد میتوانند با تلاش، پشتکار و امکاناتی که در اختیار دارد استعداد درونی خویش را انکشاف دهند و در زندگی همیشه موفق و ممتاز باشند در همین ارتباط مصاحبه داریم با جوان موفق که توانسته است در امتحان کانکور سال ۱۳۸۹ نمره (۳۵۲) اخذ کرده و باعث افتخار خود و خانواده اش گردیده است.

تربیت: شما چه کتاب ها را بیشتر مطالعه میکنید؟

جواب: من بیشتر کتابهای آموزشی و معلوماتی را مطالعه مینمایم زیرا مطالعه کتب معلوماتی برای بلند بودن سطح آگاهی متعلمین خیلی مفید میباشد.

تربیت: به کدام مضامین بیشتر علاقمند هستید؟

ج: من به تمام مضامین علاقه دارم و آنها را با یک علاقه خاص مطالعه مینمایم

تربیت: معمولاً در طول روز چه کارهای را انجام میدهید؟

ج: صبح وخت از خواب بیدار میشوم، بعد از خواندن نماز صبح و صبحانه خوردن به پوهنتون میروم یک ساعت به نان چاشت و نماز خواندن اختصاص میدهم و بعد به مطالعه درسهای خود میپردازم، در کارهای خانه با مادرانم کمک میکنم و شب یک الی دو ساعت جهت رفع خستگی به تماشای تلویزیون میشینم.

تربیت: آیا رشته تحصیلی تان به انتخاب خود تان بوده است؟

ج: بلی! من به رشته ژورنالیزم علاقه خاص داشتم، اما نظر به تشویق خانواده و دوستانم و خواست خودم از پوهنهی ژورنالیزم به طب تبدیل گردیدم.

تربیت: لطفاً به طور مختصر خود را معرفی کنید؟

ج: اسمم سهیلا بنت فارغ التحصیل صنف دوازدهم لیسه عبدالاحمد جاوید و هژده سال عمر دارم .

تربیت: راز موفقیت خود را در چه میدانید؟

ج: داشتن یک تقسیم اوقات منظم، مرور دروس مکتب به شکل روزمره، مطالعه کتب علمی، ادبی، فرهنگی در پهلوی کتب درسی، تعقیب نمودن کورسهای آماده گی کانکور و داشتن یک هدف مشخص جهت رسیدن به موفقیت میباشد همچنان خداوند متعال را سپاسگذارم که مرا در هر قدم یاری رسانیده است بدون شک بجز خواست خداوند هیچ کاری ممکن نیست.

تربیت: چه کسی در موفقیت شما نقش داشته است؟

ج: در قدم نخست موفقیتیم را در یاری خداوند (ج) بعداً تشویق خانواده ام بخصوص پدرجان و مادر جانم و بالاخر سعی و تلاش خستگی ناپذیر خودم میدانم.

جهالت معصومیت نه، بلکې گناه ده

که یو څوک، یو جرم وکړي او ووايي چې، په دې برخه کې، زه له پاس شوي قانون نه، نه وم خبر، نو قانون پوهان او د قانون پلي کوونکې ادارې، ددغه انسان دا خبره ورسره نه مني او ټاکل شوې سزا ورته، هرومرو اوروي.

دغه راز، که یو څوک په څه ونه پوهېږي، دده نه پوهېدنه، د هغه د معصومیت دلیل نه شي کېدلی، بلکې دا هم، په نن وخت او زمان کې، په دې گناه شمېرله کېږي چې، تا ولې خپل ځان نه دی رسولی، تا خو به د جهالت د تورې پرستې د غورځولو لپاره، له ځانه هم یوه هڅه پیل کړې وای، نو په دې پوه شه چې، د هر ښوونځي په پرانستلو سره د یوه انساني زندان دروازه تړل کېږي.

نن سبا نړۍ وینه او ته ویده یې، ته خپل ځان له دغه درانه خوب نه رابیداره کړه او د پوهې د ترلاسه کولو لپاره، ان چین ته پسې ولاړ شي او پوهه، دا د مسلمانانو ورک شوی حکمت، بیرته، ته ورته وگټه او خپل یې کړه!

ج: من علاوه به رشته ژورنالیزم به رشته طب نیز علاقمند بودم بعدا که بلندترین نمره را در کانکور گرفتم به تشویق خانواده ودوستان و علاقه ام به مسلکی داکتری خویش را به پوهنهی طب معالجوی تبدیل نمودم تا بتوانم از این طریق مصدر خدمت به هموطنان خویش گردم.

تربیت: انتظار شما از وزارت معارف چیست؟

ج: چنانچه میدانید بنیاد اساسی انکشاف، ترقی و پیشرفت اقتصادی، اجتماعی، سیاسی و فرهنگی یک کشور وابسته به ارتقای علمی، دانش و تعلیم افراد جامعه تشکیل میدهد در همین ارتباط خواست من از مقام رهبری وزارت معارف اینست تا زمینه های بهتر تحصیل را برای جوانان مهیا سازند تا جوانان بیشتر امکانات ادامه تحصیل را بیابند و همچنان تسهیلات بهتری در راستای آموزش و کسب دانش و ارتقای جوانان را فراهم نمایند تا کشورما نیزمانند کشورهای دیگر درجهان مطرح گردد.

تربیت: چه توصیه ای برای جوانان دارید؟

ج: توصیه من به جوانان اینست که برای کارهای روزمره خود یک تقسیم اوقات منظم داشته باشند و طبق آن عمل نمایند. وقت گرانیهای خود را هدر مصرف نکنند، وقت خویش را صرف تماشایی فلمهای مبتذل نکنند، درس بخوانند از امکانات که در دسترس دارند استفاده خوب نمایند تا در آینده یک فرد موفق در سطح خانواده و کشورشان گردند.

تربیت: بزرگترین آرزو شما چیست؟

ج: یکی از آرزوهای بزرگم اینست که روزی فرا برسد که من از پوهنتون اول نمره فارغ گردم و یک داکتر موفق شوم و بتوانم بزرگترین عملیات را انجام بدهم، دیگر هموطنانم بخاطر عملیات خود یا فرزندان شان به کشورهای همسایه سرگردان نشوند.

در وقت سفر امتیاط کنید!

تعداد زیادی از هموطنان ما در هنگام جنگ ها به کشور های مختلف مهاجر شده اند. اکنون که وطن ما آرام شده است آنها می خواهند به وطن خود باز گردند. آنها شاید از خطرات ماین ها آگاه نباشند، بناً باید ما آنها را کمک کنیم و به آنها بفهمانیم که در هنگام سفر از یک نقطه به نقطه دیگر متوجه خطرات ماین ها و مهمات منفجرناشده باشند. به آنها بفهمانیم که همیشه از راه های محفوظ استفاده کنند. در باره

ساحات خطرناک با مردم محل در تماس شوند. از ساحات ماین دور باشند و به ماین ها و مهمات منفجرناشده دست نزنند. هرگاه با فلزات ناشناخته بر می خورند، آنها را با پای یا دست خود شور ندهند. به طرف ماین ها و مهمات منفجرناشده سنگ یا اشیای دیگر را پرتاب نکنند...

پیام اصلی این درس:

در هنگام سفر نیز باید متوجه خطرات ماین ها و مهمات منفجرناشده باشید؛ و به کسانی که تازه به منطقه شما می آیند، در باره ساحات خطرناک معلومات بدهید!

جریان ترینینگ آگاهی از خطرات ماین، برای معلمین مکاتب ولایت ننگرهار، توسط ناظمین امنیتی وزارت معارف، به همکاری مرکز هماهنگی امور ماین پاک افغانستان

ماین ها و مهمات منفجرناشده ممکن است در هر جایی پیدا شوند؛ به آنها دست نزنید و در صورت مشاهده آنها، به دفاتر ماین پاک یا مسؤولین محل خبر دهید!

در باره سامه فطرناک با مردم محل در تماس شوید!

هدف: هدف این درس آگاهی خواننده گان از ساحات خطرناک ماین و مهمات منفجرناشده می باشد.

خواننده گان در مورد اهمیت مشوره و تماس با بزرگان معلومات بیشتر کسب می نمایند

همانگونه که در درس های گذشته معلومات حاصل کردیم، ماین ها و مهمات منفجرناشده اشیای خطرناک بوده و باعث کشته و زخمی شدن انسانها و حیوانات می گردند. بناً بسیار ضرور است تا ساحات خطرناک و دارای ماین ها و مهمات منفجرناشده را بشناسیم و از گشت و گذار در چنین مناطقی خودداری نماییم. الحمدالله ما مسلمان هستیم و اسلام همیشه ما را به شورا و مشوره دعوت می نماید، بناً هرگاهی که به جای سفر می نماییم، قبل از اینکه به آن ساحه گشت و گذار نماییم، باید با مردم و بزرگان محل در تماس شویم تا ما را راهنمایی نمایند.

اسلام همیشه ما را راهنمایی می نماید که در باره حفاظت جان و مال خویش کوشش نماییم. بناً باید از خطرات ماین ها و مهمات منفجرناشده آگاه شویم و معلومات خود را با دیگران شریک سازیم تا شکار خطر ماین ها و مهمات منفجرناشده نشویم.

پیام اصلی این درس:

در باره خطرات ماین ها و مهمات منفجرناشده با بزرگان و مسؤولین محل در تماس شوید!

جهت شناسایی ساحات ماینزار با مردم محل در تماس شوید!

شاگردان یکی از مکاتب ولایت لغمان در حال جواب دادن به سوالات مربوط به آگاهی از خطرات ماینها

که چیرې تاسو د ماین په سیمه ور برابر شئ، هیڅکله له خپل ځای څخه نه خوځېږئ، په خپل ځای کې ودرېږئ او له نورو خلکو نه چې په خوندي سیمه کې دي، مرسته وواړئ ترڅو مسؤولینو ته خبر ورکړئ.

احترام و شفقت

خداوند (ج) همه انسانها را در کره زمین خلق نموده است

و همه انسانها که در این کره زمین زیست مینمایند و تا روز قیامت در آن زندگی خواهند داشت و این جامعه مانند کاروان پر دامنه بوده که دائماً در حرکت است و منتظر کسی نمیمانند و اینجا است که نوزادان از مادر متولد میشوند، کودکان بزرگ، بزرگها پیر و پیران از دنیا رهیلت میکنند، جز خداوند (ج) لایزال دیگر هیچکس از این آمد مستثنی نیست.

در یک جامعه بزرگ معمولاً تجربه بیشتر و بینش عمیقتر دارند نسبت به جوانان و نوانان و در دوران عمر خویش چنانچه وظیفه شناسی بوده اند منشا خدمات فراوانتری شده اند بدین لحاظ دین مبین اسلام حکم میکند که بزرگان همیشه مورد احترام قرار گیرند جوانان و نوجوانان حرمت آنها را نگهدارند و به آنان احترام قابل شوند تا باشد که خود ایشان در جامعه مورد احترام دیگران قرار گیرند.

-چه کسانی را باید احترام کرد

اولاً باید پدر و مادر خویش را احترام نمایم، چرا که یگانه کسانی هستند که ما را به بلندی های آرزوهای ما میسرانند و همیشه به کارهای درست خیر و فلاح رهنمایی میکنند و همچنان ما را بطور مداوم از کارهای غلط و بیپهوده جلوگیری مینمایند.

دوم: بعد از احترام پدر و مادر یگانه کسی دیگر که به همان پیمانه مورد احترام قرار داده شود معلم است. معلم فردی یک جامعه بوده و تمام به وی نیاز دارد، اگر معلم نمیبود انسانها در جهان امروز به تکنالوژی پیشرفته، علم طبابت و دیگر علوم خود را رسانده نمیتوانستند، معلم کسی است که تمام عمر عزیز

خویش را صرف آموزش و پرورش به افراد جامعه نموده و افراد جامعه را در راهای که عزت و شرافت در آن نهفته باشد راهنمایی مینماید. معلم کسی است که انسانهای ناخوانان را خواننده، نادان را دانا، نا آگاهان را از علم آگاه و از تاریکی جهل و نادانی به سوی یک آینده خوب و بهتر در جامعه تقدیم مینماید. سوم: به تمام افراد جامعه باید احترام گذاشته شود، چرا که آنها هم مادر کسی میباشند و آنها هم افراد و اشخاص بزرگ همین جامعه اند.

جوانان و نوجوانان چون آینده ساز هر جامعه میباشند و در آغاز زندگی قرار دارند باید مورد محبت و شفقت قرار گیرند و با دلسوزی کامل پایه های سعادت شان بدست بزرگترها بوده و آنها رفتارهای صورت گیرت که مورد تشویق قرار گیرند تا باشد که در آینده جامعه خود را بسازند این است راه رسم یک جامعه انسانی و مترقی

چه کسان باید مورد شفقت قرار گیرند:

اول: هر شخص مجبور و مکلف است که همه فرزندان خویش شفقت نماید.

دوم: تمام کسانی که نسبت به ما خورد هستند مورد شفقت قرار گیرند.

کسانی که در تمام عمر از خوردی تا بزرگ سالی احترام و محبت را رعایت نموده در اصل یک فرد با رسوخ در جامعه بوده و تمام عمر افراد جامعه وی را مورد احترام قرار میدهند.

هر آنکس که از خود نسبت به بزرگترها احترام نگذارد و به کوچکترها محبت ننمایند آنها کسانی باقی خواهند ماند و اگر بزرگان به جوانان احترام متقابل و شفقت نداشته باشد آنها هیچ وقت یک فرد خوب جامعه شده نمیتوانند، بلکه افراد جامعه از آنها متنفر بوده و از آنها در زندگی خویش دوری اختیار خواهند نمود

تهیه کننده متحرک (عظیمی)

م. زمانی

روز خجسته معلم گرامر

معلم ایمان را بر لوح جان و ضمیر پاک انسان ها میکند و ندای فطرت را به گوش همه گی میرساند، تاریکیهای جهالت را با فروغ علم و دانش روشن مینماید.

هر سال بتاريخ ۳ جوزا در کشور عزیز ما از مقام و منزلت معلم طی محافل با شکوه تجلیل به عمل میاید. معلمی شغل و حرفه نیست، بلکه عشق به وظیفه است، معلم شخصیت است که با هر راه رهبری میکند، معلم معمار جامعه بوده است از انجایی که تعلیم و تربیت از یک طرف انتقال علمی ارزش های اخلاقی، اجتماعی و کلتوری را از یک نسل به نسل بر دوش داشته و از این راه به بقای جامعه کمک میکند و از جانب دیگر در جامعه مطابق به خواست زمان باعث تحول و تغییر مطلوب گردید. از این طریق به بقای جامعه سهم مهم دارد بنا برین ارزش حیاتی تعلیم و تربیت غیر قابل انکار میباشد. معلم در جوامع بشری به عنوان پدر معنوی خطاب شده و معلم است که روح و روان شاگردان را پرورش میدهد. یعنی معلم به شاگردان حیثیت پدر و مادر مهربان و دلسوز را داشته و در واقع آنچه یک معلم در تعلیم و تربیت سالم اطفال، جوانان وطن، رسالت انسانی خویش را انجام میدهد میتوان معلم را به یک شمع فروزان تشبیه کرد که خود میسوزد و انجمن را با نور معرفت روشن میسازد.

معلم

معلم کیست؟ فخر روزگاران

چراغ دانش و ابر بهاران

معلم کیست؟ مارا یارورهر

معلم کیست؟ مارا جان و جانان

معلم

معلم سرتاج علم عرفان در جهان

معلم زیباتر از گلای بهاران

معلم همچو آفتاب همیشه درخشان

معلم همچو مادر مهربان

معلم هدیه آن ذات تنهان

معلم مقرب از همه به نزد خداجان

فروزان است به این بیان

معلم نوری است تابان

فروزان نیازی

معلم

معلم همچو مهتاب درخشانیست که نه تنها روح و روان شاگردان بلکه جامعه را روشنایی میبخشد. معلم چراغیست که راه درخشان آینده را برای شاگردان نشان میدهد معلم آن شخصیتی است که جامعه را به طرف سعادت، خوشبختی و کامیابی سوق میدهد و درباره مقام معلم در احادیث نبوی و برگهای قرآن کریم بسیار تأکید شده و پیامر بزرگ اسلام حضرت محمد (ص) به حیث معلم آمده و دین اسلام را به تمام جهان معرفی کرد پس او هم معلم گفته میشود مقم و حق معلم انقدر والا است که هیچ شخص برابر یک سوزن آنرا پوره کرده نمیتواند.

مرتب سونا حکیمی سادات

تربیت

پدر و مادر

همی نالم که مادر تو برم نیست
صفای سایه او پر سرم نیست
مرا گر دولت عالم ببخشند
برابر با نگاه مادرم نیست

پدر و مادر از جمله نعمات بزرگ الهی میباشند، در دین مقدس اسلام هم در مورد احترام به والدین تأکید زیاد صورت گرفته است. خداوند حکیم میفرماید: حتی کلمه اف را هم در برابر والدین تان استعمال نکنید.

حضرت رسول اکرم (ص) میفرمایند: «رضای پروردگار مربوط به رضای والدین است».

به راستی اگر والدین از فرزندان شان راضی باشند، فرزندان مستحق بهشت میگردند و اگر خدای نخواستہ ناراضی باشند، فرزندان مستحق عذاب دوزخ میگردند.

روایت است روزی شخصی به نزد حضرت محمد (ص) آمد و گفت: یا پیغمبر خدا، کی به حسن خدمت، برای من سزاوارتر است و کدام کس به حسن مصاحبت با من لایقتر است؟

آنحضرت (ص) فرمودند: «أُمُّکَ ثُمَّ أُمُّکَ ثُمَّ أُمُّکَ وَثُمَّ أَبَاکَ» یعنی: مادر تو، مادر تو و باز هم مادر تو و بعد پدر تو و نیز در یکی از روایات دینی آمده است که

روزی چند نفر از صحابه کرام به حضور حضرت محمد (ص) آمده گفتند: علقمه که یک شخص مسلمان و هم نماز خوان است، در حالت موت قرار دارد. هر چند کلمه را به زبانش میدهم، کلمه گفته نمیتواند.

آنحضرت (ص) فرمودند: پدر و مادر علقمه زنده هستند؟ گفتند پدرش مرده و مادرش زنده میباشد. حضرت محمد (ص) فرمودند: مادرش را بخواهید. مادرش به نزد رسول اکرم (ص) آمده، برایش گفتند: از علقمه راضی هستی؟

گفت: رسول خدا، از علقمه راضی نیستم. او به خاطر رضایت همسرش مرا ناراضی داشت.

آنحضرت هدایت دادند که هیزم جمع کنید و علقمه را بسوزانید. مادر علقمه گفت: چرا علقمه را میسوزانید؟ گفتند: آتش دنیا سببتر از دوزخ میباشد.

مادر علقمه با همان عاطفه مادری رضایت نداد که علقمه سوختانده شود و به حضور حضرت محمد (ص) از علقمه اظهار رضایت کرد و علقمه را بخشید و بعد خبر دادند که به زبان علقمه کلمه شهادت هم جاری شد. اینست مقام مادر و پدر.

خداوند هم جوانان و نوجوانان و هم عزیزان ما را توفیق عنایت فرماید تا که رضایت خاطر پدران و مادران معظم شان را همیشه حاصل نمایند.

سلام بر فرشته مهر

مادر، ای فرشته مهر، ای دلاویز ترین شعر دلداه گی ها، تماشایی به باغستان عشق، ای خواندنی ترین کتاب زنده گی و ای مبداء همه مهرها و مهربانیها، تورا ستایش میکنم و به تو سلام میفرستم.

مادر، ای حماسه زنده گی، ای آفتاب محبت، ای عشقت دریای بیکران، ای صفا بخش گلستان زنده گی و ای

بهانه ادامه حیات، ترا سلام میکنم. ای عشق بزرگ ابدی، ای آسمانی ترین هدیه خدا، ای زیباترین معنی عشق، ای مادر، هرگاه که زیباترین گلوژه های احساس را به گفتن میآورم، تو در شعر منی، گاهی که رویایی ترین خاطرات زنده گی ام را به یاد میآورم، تو در خاطرات منی، هرگاه که شریں ترین قصه زنده گی را به گوش دلم زمزمه میکنم، تو در یاد منی. نگاه تماشایت را دوست دارم که همیشه به سوی من است. بر چشمان خسته و بیفروغت تماشا دارم که در نگاهش صمیمت موج میزند و صدايت را دوست دارم که هوای بهشتی است. فریاد دلت را میشنوم که فریاد دلداه گی های توست. خنده هایت را دوست دارم که طرنامه زنده گی من است. خاک پایت را میبوسم که بهشت خداست. آری، این عشق مادر است که زنده گی را دلاویز میکند. اگر مادر و عشق مادر نبود، زنده گی نبود. خدایا هیچ آسمانی بی ستاره، هیچ شبی بی ماه، هیچ روزی بی آفتاب، هیچ گلزاری بی بهار، هیچ گلشنی بی گل، هیچ سینه بی بی صفا و هیچ خانه بی بی مادر مباد! رحمت خدا باد، بر تو ای مادر!

گفتار بزرگان در مورد مادر:

- تنها چیزی که موجب موفقیت من گردید، تعلیمات و طرز تربیت مادرم بود. "ادیسن"
- آینده کودکان بسته به تربیت مادران است. "ناپلیون"
- هر وقت مادر فاسد شد، نسل فاسد میگردد. "اسمایلز"
- فقط یک چیز از خدا ناشناسی ام جلوگیری کرد و آن خاطره ساعتی بود که مادرم در بستر مرگ دستهای کوچکم را گرفت و ایمان به خدا را به من آموخت. "گوته"

- بترس از آن که مادر دستهای نقرین را به سوی آسمان بلند سازد. "الفونس کار"
- قلب مادر زیبا ترین وجاودانه ترین جایگاه فرزند است، حتی در روزهایی که موهایی فرزند سفید گردیده باشد. "شکسپیر"

مادر

دنیا برایم تنگ است، ای مادر عزیزم
گلشن برایم سنگ است، ای مادر عزیزم
بی روی تو بنگر، که این طالع ام همیشه باسرنوشت به جنگ است، ای مادر عزیزم!
آرزو و داع کردی، از خویش جدا کردی
خنده برفت از لب، ای مادر عزیزم
دنیا برایم تنگ است، ای مادر عزیزم
گلشن برایم سنگ است، ای مادر عزیزم
ای بی روی تو بنگر، که این طالع ام همیشه باسرنوشت به جنگ است، ای مادر عزیزم!
شب را سحر کردم، بی تو به سر کردم
شده پر خون دو چشمم، ای مادر عزیزم؟
دنیا برایم تنگ است، ای مادر عزیزم
گلشن برایم سنگ است، ای مادر عزیزم
بی روی تو بنگر، که این طالع ام همیشه باسرنوشت به جنگ است، ای مادر عزیزم!
مقام مادر ما، مثل آفتاب عیان شد
از آن پس روز مادر، اعلان در جهان شد

ارسالی: سحیه شکیب

پندهای پیرمرد

آن طرف جنگلهای پردرخت، بعد از رود خانه های پرآب، پای یک کوه بلند، قریه کوچکی بود. در این قریه رسم بود که پیرمردها و پیرزنهایی را که نمیتوانستند کاربکنند، به جنگل میبردند و آنها را همان جا می گذاشتند و برمیگشتند. در این قریه دهقان جوانی با پدر پیر، همسر و پسر کوچکش زنده گی میکرد. پدر پیر مدتها بود که دیگر نمیتوانست کار کند. یک روز دهقان جوان با خودش گفت: "وقت آن رسیده که پدرم را به جنگل ببرم". فردای آن روز دهقان جوان پدرش را سوار ارابه کرد و به طرف جنگل به راه افتاد. وقتی به محل

مورد نظر رسید، پدر را از ارابه پیاده کرد؛ یک بقیچه نان و یک کوزه آب کنار دستش گذاشت؛ با او خداحافظی کرد و سوار ارابه شده، به طرف قریه برگشت. در راه به یاد روزگار جوانی پدرش و کودکی خودش افتاد. ناگهان ایستاد و با خودش گفت: "یک روز همین بالا را پسر من به سرمن خواهد آورد. نه، انصاف نیست که پدرم را اینجا بگذارم و بروم." دهقان جوان برگشت و پدرپیش را سوار ارابه کرد و در تاریکی شب او را به خانه آورد. بی سروصدا او را به زیرزمینی برد و پنهانش کرد.

مدتی گذشت، کم کم بیماری عجیبی در قریه پیدا شد. وقتی پیر مرد خبر را شنید گفت: "پسر من، به مردم قریه بگو که این بیماری از آب است؛ آب از جایی میگذرد که بیمار خانه کرده است. به سرچشمه آب بروید و راه آب را تغییر دهید." دهقان جوان آنچه را که پدرش گفته بود، به مردم گفت. آنها همان کار را کردند و خیلی زود سلامتی و شادابی به قریه برگشت. مدتی گذشت. دهقان جوان فقط نان جو و آب برای پدرش میبرد. یک روز پیرمرد پرسید: "چرا غذای دیگری به من نمیدهی؟" دهقان جوان با

ناراحتی گفت: "امسال بیشتر خوشه های گندم پوک بودند. باید کمتر بخوریم و گرنه تا آخر سال همین نان را هم نداریم." پیر مرد آهی کشید و گفت: "غصه نخور، به مردم بگو گندمهای را که در پشت بام هایشان انبار کرده اند، پایین بیاورند و دوباره آنها را بکوبند. این ساقه ها دانه های زیادی دارند." دهقان جوان آنچه را که پدرش گفته بود، به مردم گفت و مردم همان کار را کردند و دوباره بوجی ها از گندم و جو پرشد و بوی نان در خانه ها پیچید. وقت کاشتن زمین که رسید، پدر پیر به پسرش گفت: "به مردم بگو، امسال به جای گندم جواری بکارند. در این یک سال زمین دوباره قوت پیدا میکند و سال بعد خوشه های گندم پر دانه میشوند." دهقان جوان آنچه را که پدرش گفته بود، به مردم گفت. مردم همان کار را کردند. سال بعد خوشه های گندم پر دانه شدند. آسیابها پر از بوجیهای گندم شدند. آسیابانها پرکار شدند و دل مردم شاد شد. مردم قریه جشن گرفتند و به خانه دهقان جوان آمده گفتند: "تو خیر مردم قریه را بهتر از همه میدانی. پس تو ملک ما هستی." دهقان جوان گفت: اما من کاری نکرده ام. پدر پیرم به همه ما کمک کرده است. مردم با تعجب گفتند: "پدر پیرت؟ مگر او را به جنگل نبرده ای؟" دهقان جوان برای آنها تعریف کرد

که چه شد که پدرش را از جنگل برگرداند و در زیر زمین خانه اش پنهان کرد تا کسی او را نبیند. مردم قریه فریاد کشیدند: چی؟ تو کسی را در خانه نگه داشته ای که غذا میخورد و کار نمیکند؟ دهقان جوان گفت: اگر او را نگه نداشته بودم، از کجا میفهمیدیم که باید راه آب را تغییر بدهیم؛ خوشه های گندم و جو بامها را بکوبیم و به جای گندم، جواری بکاریم؟ پدر پیرم نمیتواند کار کند؛ اما چیزهایی میداند که از صد کار بهتر است. دهقان جوان رفت و پدرش را از زیر زمینی بیرون آورد. مردم قریه که میدیدند حق با اوست، از پدر پیرش تشکر کردند و از او خواستند که ملک قریه شود. از آن روز مردم قریه دیگر پیر مردها و پیرزنها را به جنگل نبردند. پیرمردها و پیرزنها با فرزندان شان زنده گی میکردند و چیزهایی را که سالها طول کشیده بود تا یاد بگیرند، به آنها یاد میدادند. پیام قصه از قدیم گفته اند: جوانها میتوانند و پیرها میدانند. در قصه "پند پیرمرد" راهنماییهای پدر دهقان جوان به مردم قریه کمک میکند تا بر مشکلات فائق آیند و دیدگاه اشتباه خود را درست کنند.

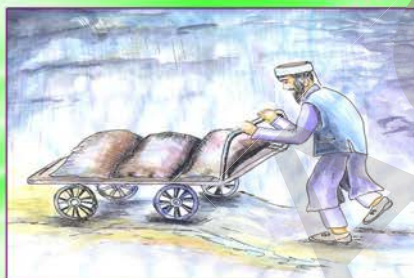
کشیدن کراچی اش از گل و لای و کند و کبر استفاده کند. پیر مرد، به تردید افتاده بود که چگونه در آن دور و پیش که هیچ نشانی از آدمهای زنده‌گی به نظر نمی‌خورد کسی به کمک او آمده باشد؟ صدا دوباره او را به برخاستن امر میکرد و به کار و پاک کردن ارابه های کراچی فرامیخواند. کراچی بان دوباره گوشه‌هایش و چشمهایش را باز کرد تا ببیند و بشنود که این آدم کیست و چگونه ازو می‌خواست تا برخیزد!

قصه برای کودکان

صدایی در روستا

ع. شگوفان

روزی در یک روستا، مردی خسته کراچی شکسته را تپله کتان میبرد. هوای بارانی، کراچی بان پیر را وسواس و سراسیمه ساخته بود. هنوز فاصله زیادی را نه پیموده بود، تلاش پیر مرد، برای راندن کراچی بی نتیجه ماند و نتوانست انرا از جایش تکان بدهد.

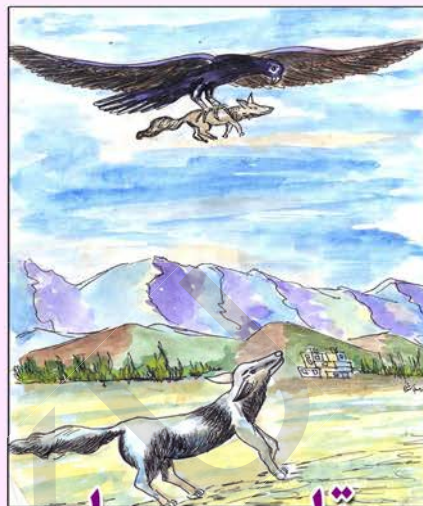

کراچی بان حیران و پریشان درمانده بود، نمیدانست چه کند، میدانست که اگر اندکی بیشتر بر کراچی فشار بیاورد، کراچی او از چند جا خواهد شکست. ازینرو در گوشه‌ی نشست و در حالیکه دمش را راست میکرد، دست به دعا بلند کرد، خسته بود چشمانش را به هم نزدیک کرد و در همانجا، در آن هوای بارانی، صدایی را شنید که ازو می‌خواست تا برخیزد و از کمک او برای

صدا از دور از میان ابرها و از پس غباری که تمام قریه را در بر گرفته بود، شنیده میشد: برخیز! راهرو کراچی- ات را پاک کن! در چقری های آن سنگ و کلوخ بینداز، درغیر آن شب را در همین بیراهه خواهی ماند، نشستن و انتظار کشیدن فایده ندارد!

کراچی بان پیر به امید اینکه فرشته به داد او رسیده، برخاست و شروع کرد به پاک کردن گل و لای کراچی اش و پر کردن چقری های مسیر راه، ساعتی بعد، در حالیکه عرقهایش را پاک میکرد، کراچی اش را به حرکت در آورد. آفتاب غروب میکرد، پیر مرد به قریه اش نزدیک شد، کراچی را توقف داد و دوباره دستان پیرش را بلند نمود و دعا کتان از خداوند که کمکش کرده بود، سپاسگزاری کرد.

عقاب و روباه

عقابی بچه روباهی را گرفت و با خود به هوا برد. مادر بچه روباه از عقاب خواست که بچه اش را رها کند، ولی عقاب با خودش گفت: روباه که نمیتواند به من آزار برساند، خانه من بالای درخت کاج است و دست او هرگز به آنجا نمیرسد. بعد بچه روباه را به لانه خود برد. مادر روباه به مزرعه رفت

و چوب شعله وری را از دهقانی که در مزرعه کار میکرد، گرفت و به طرف لانه عقاب رفت. او میخواست درخت کاج را به آتش بکشد که عقاب به التماس افتاد و از روباه خواست تا او را ببخشد. بعد هم بچه اش را به او برگرداند.

اوسالی زهر احلیم ورسجی معلمه صنف ششم لیسه سلطان راضیه

شیر، گرگ و روباه

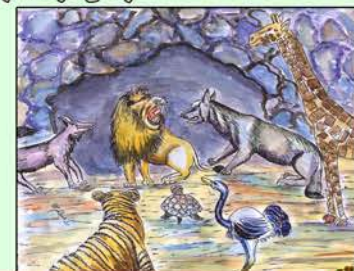
شیری مریض شد، به حدی که از لانه خود نمیتوانست بیرون شود. به جز روباه همه حیوانات به عیادت شیر آمدند. گرگ از موقع استفاده نموده، به شیر گفت:

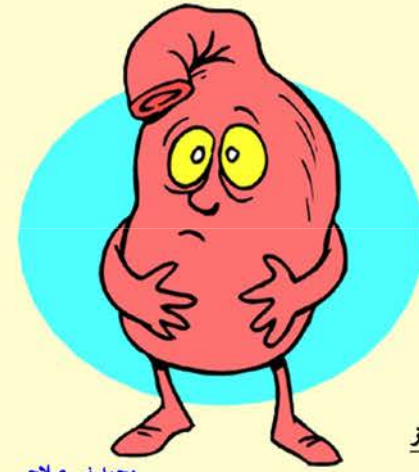
عجب است که همه حیوانات به عیادت سلطان حاضر شدند و عرض احترام نمودند، ولی روباه بی اعتنایی را در پیش گرفته است.....

روباه که کلمات گرگ را از بیرون لانه شیر شنید، فوراً داخل گردید. شیر با قهر و غضب به غریدن آغاز کرد و از روباه علت نیامدن را پرسید: روباه موقع را غنیمت دانسته، گفت: جز من کدام یک از این حیوانات چاره مریضی تو را در نظر گرفته اند؟ من وقتی شنیدم که شیر مریض است، لحظه‌ی آرام ننشسته، هر طرف دویدم تا دستور طبیبی را گرفته، با خود بیاورم.

وضع شیر ازین سخنان روباه تغیر کرده، با بی صبری گفت: بگو، چه دستوری برای صحت من به دست آورده ای؟ روباه در جواب گفت: بسیار دستور ساده و مفید. سلطان باید گرگ زنده یی را بکشد و پوست او را گرماگرم بپوشد تا از این مرضی کاملاً صحت یاب گردد. شیر فوراً حمله کرد و گرگ را در زیر چنگالهای خود گرفت.

اوسالی فرشته طهمانی

طنز

محمد نبي صلاحی

له خیتې سره مرکه

پوښتنه — محترمي خیتې! مهرباني وکړئ، خپل ځان درنو لوستونکو ته ور وپېژنی؟

خیتې: زه د انسان د بدن د خوړو، یوه ډېره وړه کڅوړه یم. پوښتنه — قدرمنې خیتې! که د خپل ځان د اهمیت په باب یو څه راته ووايي، خوشاله به شو؟

خیتې: زه د انسان د بدن یوه ډېره مهمه برخه یم. که زه روغه واوسم، د انسان ټول بدن رک روغ او تر او تازه دی او که زه ناروغه شم، نو بیا په دې ښه پوه شه چې، د انسان ټول بدن نارامه او خواشین دی. له دې امله، د انسان د بدن ټول دارومدار په ما باندې دی.

پوښتنه — عزتمنې خیتې! رښتیا راته ووايه، ته په خپل حال خوشاله یې او که خپه؟

خیتې: که رښتیا درته ووايم، زما اوس هم فشار جگ دی او تاسې مې گورئ چې، ډېره پرسېدلې یم. ځکه یو شمېر کسان،

ما ته د خوارکي موادو د یوه لوی جوال، بوجی او توبرې په سترگه گوري او دغومره مې ډکوي. له دې امله ډېره خواشینې یم او زیاته خوړېم. غواړم تاسې ته دا ووايم چې، زه په ډېر کم شي مېرېم، خو ځینې انسانان په خوراک کې اندازه په پام کې نه نیسي، بې له دې چې فکر وکړي، چې خیتې خوارکي دومره شيان هضموي شي او کنه، بس په ما کې راټیټوي او په وچ زور مې تخته کوي.

پوښتنه — ایا دا رښتیا ده چې، ته په ډېرو خوړو خوشالېږي؟

خیتې: نه، دا ښکروړ درواغ دی. ما مخکې هم درته وویل چې، زه د خوړو یوه ډېره وړه کڅوړه یم، جوال، بوجی او توبره نه یم او نه هم د پروړې کوری یم. زه حیرانه پدې یم چې، ځینې انسانان ما ته ولې دومره خواړه را اچوي چې، زما تر خوله تیر او زه یې د هاضمې توان نه لرم. هغوی

ددې په عوض چې ما مړه کړي، ما چووي.

پوښتنه — ویل کېږي چې، ته ډېر وخت ناروغه او زیاته کمزورې شوې یې، ایا دا خبره رښتیا ده؟

خیتې: هو، دا ټکی رښتیا دی. تاسې زما پرسوب ته وگورئ. زما تر اوسه پورې په خپل صورت باندې ارمان نه دی ختلی. زه ډېرو لږو او پاکو خوړو ته اړتیا لرم، مگر یو شمېر انسانان مې یاله مردارو ډکوي او یا دومره خواړه را اچوي چې، زه یې له هاضمې نه بېخې عاجزه یم. له دې امله، کومه وظیفه چې، د انسان په بدن کې زما په غاړه ده، هغه په ښه توګه سرته نه شم رسولی. له دې امله، نه یوازې په خپله خواشینې او ناروغه یم، بلکې د انسان د بدن د نورو غړو د ناروغي، عذاب او خپګان سبب هم ګرځم.

پوښتنه — کله چې ناجوړه او یا سورۍ شي، بیا څه کوي؟

خیتې: بس، د لوی خدای (ج) هیلې ته ناسته یم. کله چې سورۍ او یا وچووم، نه بیا څوک زما د گټلو غم خوړي او نه زما د خوړې د بندولو. نن سبا ما ته تر خپل ځان د سودا کڅوړه هم ښه ښکارېږي. د هغې غمخور شته، مګر زما نشته. له دې امله، ډېره کمزورې او سخته ناروغه یم.

پوښتنه — انسانانو ته، د تا پیغام څه شی دی؟

خیتې: زما لومړی پیغام دادی چې، کله چې تاسې کوم شی خوړئ، ښه یې ژوئ، ځکه چې زه غاښونه، نه لرم. بل پیغام مې دادی چې، که مړۍ (ډوډۍ) پردۍ ده، خیتې خودې خپله ده. مهرباني وکړئ، ما ته دومره خواړه او اوبه راواچوئ چې، زه پرې ټیټه او سورۍ نه شم، اخر زه د تاسې خپله خیتې یم!

هغو انسانانو ته چې ډېر خوراک کوي، زما وړاندیز دادی چې، لږ دې صبر وکړي، له زیات حرص او پرخوړي نه دې پرهیز وکړي. ددې لپاره چې د خپلې ظرفیت او گټجایش تل په پام کې وي، ښه به دا وي چې، د خوراک په وخت کې خپله خیتې په سوک ووهي!!!

پوښتنه — ایا دا خبره رښتیا ده چې، مړه خیتې (گیډه) پارسي وايي؟

خیتې: هو، مګر اوس دې په دې هم خبروم چې، ما انګلیسي هم زده کړې ده او هغه هم وایم!

خبريال: محترمي خیتې! دا چې له ډېرو مصرفیتونو سره سره، له موږ سره مرکې ته حاضره شوې، له تاسې یو عالم مننه.

خیتې: له تاسې هم تشکر. Thank you very much.

اکو بکو

اکوبکو

سر سینه کو

غوا یې لاره په تر پکو

هلک ناست دی په دوکان

غشي ولي په میدان

مج یې وويشت په لکی

نه یې هله شته نه پوښتی

اللو للو

اللو للو

خوب مې راغی په لیمو

پلانکی خان داسې ویده دی

لکه ګودی د رنجو

اللو للو

د خېرنار عبدالاحد منگل رالېونه

که چیرې د ماین قرباني سره مخامخ کیږئ، هیڅکله ګوښښ مه کوئ چې قرباني ته ورنږدې ش، ژر تر ژره د ماین پاکۍ دفتر یا د سیمې چارواکو او مشرانو ته خبر ورکړئ، له غیر مسلکي مرستې څخه ډډه وکړئ!

زده کوونکو ته د تېلفون اړتیا ډېره ده، که ضررونه؟!

برېښنا تحریک

تېلفون هغه تخنیکي وسیله ده چې د کاروباري خلکو (ډاکټرانو، انجینرانو، سوداګرو، ملي پانګوالو، هنر مندانو، کسب لرونکو، ډیورانونو، دولتي چارواکو.....) لپاره د افهام تفهیم او اړیکو د ټینګولو ضروري (اړینه) اله ده. ددې تخنیکي وسیلې په مرستې د خلکو کارونه او ورځنۍ چارې د زمان د نازکوالي (لږوالي او ارزښت) په پام کې نیولو سره په ټاکلي وخت کې په ښه توګه سرته رسېږي.

د پیغامونو د استولو او تر لاسه کولو همدا اله (تېلفون) شتمنو، اداره چیانو او لویانو (غټانو) ته لازمي او ضروري ده خو (زما په ګومان) لږل یې کمکیانو، ځوانانو، زده کوونکو، او محصلینو ته له ګټې څخه تاوان ډېر رسوي. تېلفون د زده کوونکو او محصلینو (هلکانو او جنوکیانو) لپاره ډول ډول ضررونه او خطرونه پېښوي چې یو شمېر یې په لاندې توګه در په ګوته کوم:

۱- که زده کوونکي (هلک، نجلۍ) تېلفون ولري، دوی معاش او ورځنې عواید (لاسته راوړنه) نه لري. دوی به د کارت د اخیستلو پیسې له کومه کړي؟ دوی مجبورېږي چې د کارت د راټیولو په خاطر د کورنۍ د سودا له پیسو څخه غلا وکوي او خپل تېلفون ته ورباندې کارت واخلي.

۲- که زده کوونکي تېلفون ولري. ښکاره خبره ده چې په تېلفون کې به له همتولګیوالو، همزولو، خپلوانو او ګاونډیانو سره په بېځایه (غېر ضروري) خبرو اترو مشغول وي. د مادي زیان په څنګ کې به د لیک - لوست طلايي (ارزښتمن) وخت په خوشې اوتو- بوټو (چټاتو) تېروي.

۳- که زده کوونکي تېلفون ولري، درس ته به یې پاملرنه لږه شي. لیاقت او اهلیت به یې ورځ په ورځ مخ پرڅټ لاړشي، کرار کرار به په لټې، تبلي او نا اهلی روږدې شي.

۴- که زده کوونکي تېلفون ولري. ددې امکان شته چې په لارو، کوڅو، واټونو او سړکو کې به ورته زنگ راځي او یا به بل چا ته تېلفون کوي، ذهن به یې تېلفوني مکالمې (خبرو اترو) کې مشغول وي، موټر، موټر سایکل، بایسکل او ووهي. د ژوبلې او مرګ سبب به یې شي!

۵- که زده کوونکي تېلفون ولري او دخپل موټر اشتراک ته ناست وي (ډرایف کوي) که د رفتار (تګ) په وخت کې ورته زنگ راشي، تر ډېره بریده حتمي ده چې فکر (ذهن) یې په خبرو کې مصروف شي، ترافیکي حادثه وکړي. خپله (خپل خان) او ورسره په موټر کې ناست کسان به د مرګ او ژوبلې کندنې ته وروغورځوي.

۶- که زده کوونکي تېلفون ولري. ټوله ورځ به نورو کسانو ته مزاحمت کوي (یا به پکې په لوړ آواز موسيقي اوري یا به ورته مسکالونه او تېلفوني پیغامونه ور استوي). په ځانګړي ډول به د خلکو لوړګانو ته آزار (اذیت) ورکوي.

۷- که زده کوونکي تېلفون ولري، هغه هم کامره لرونکی، نو ټوله ورځ به ورباندې د ښوونځي د زده کوونکو نجو یا به ورباندې د پردیو (ګاونډیو) نجو عکسونه اخلي او دا کار به ډېرې زیاتې ټولنیزې ستونزې را منځته کړي.

۸- تېلفون کوچنیانو، ماشومانو او زده کوونکو ته روحي نا آرامي، رواني، عقلي، دماغي، ناروغي پیدا کوي، آن تردې چې دماغي خلل باندې پای ته رسېږي.

۹- د یو شمېر نړیوالو ډاکټرانو علمي څېړنو او پلټنو دا په ډاګه کړې ده چې، تېلفون په ځانګړو قوي وړانګو (د باریکې انرژۍ) په الکترونیکي (څېر) کار او فعالیت کوي چې سرعت (حرکت) یې له صوت (غې) څخه څو څو پلا ډېر او بېره من دی. د اکس-رې (X-Ray) خطرناکې وړانګې د انسان د بدن له غړو څخه تېروي. زړه ذهن او حافظه تر خپلې اغېزې لاندې راوړي. په پایله کې د وینې او مغزو د سرطان ناروغي رامنځته کوي. نو اړینه ده چې، هېڅوک تېلفون د زړه لپاسه جیب کې او دښې له خوا تر بالښت (سر) لاندې کېږدي.

د پورتنیو دلایلو پر بنسټ بهرته داده چې، د ښوونځیو او پوهنتونو زده کوونکي او محصلین (هلکان او نجونې) خو باید اول هېڅ تېلفون ونه لري او یا که ورته د خاص ضرورت (امینې ملحوظاتو) له مخې اړتیا لري نو په هغه صورت کې دې نورو خلکو ته حق نا حق (بېځایه او بې وخته) زنگونه نه ور وهي او بل چا ته دې د کار، ژوند او زده کړې په بهیر (پروسه) کې نه مزاحم کېږي!!!

شتر مرغ

این حیوان تا حدود 200 کیلو وزن و سه متر قد دارد و علف خوار میباشد.

این حیوان با آن که جثه بزرگی دارد و از جانب دیگر از جمله پرندگان است، اما نه پرواز کرده میتواند و نه بارحمل میکند. بنابراین حیوان را به

انسانهای تنبل هم تشبیه میکنند که وقتی بگویند بار ببر، میگویند: من پرنده هستم و وقتی بگویند پرواز کن، می گویند: من شتر هستم.

ارسالی: زمانی

اولینها

- ◆ اولین انسان در روی زمین، حضرت آدم (ع) بود.
- ◆ اولین کسی که روزه گرفت، حضرت آدم (ع) بود.
- ◆ اولین کسی که بر منبر خطبه خواند، حضرت ابراهیم (ع) بود.
- ◆ اولین کسی که بسم الله الرحمن الرحیم نوشت، حضرت سلیمان (ع) بود.
- ◆ اولین کتاب آسمانی (تورات) بود که بر موسی (ع) نازل شده بود.
- ◆ اولین حکم الهی در قرآن عظیم الشان، سورة (اقراء) یعنی خواندن و سواد آموختن بود.
- ◆ اولین شاگرد حضرت محمد (ص) حضرت ابوبکر صدیق (رض) بود.
- ◆ اولین کسی که اسلام آورد، از زنان حضرت بی بی خدیجه (رح) و از اطفال حضرت علی (کرم الله وجه) بودند.
- ◆ اولین لباس را حضرت ادریس (ع) دوخته بود.
- ◆ اولین کسی که تاریخ اسلام را نوشت، ابن خلدون از علمای اسلام بود.

ارسالی: سارچ

تربیت

غوره ویناوې

- ښوونه او روزنه د ژوند کولو انساني طریقه ده.
- د نابوه (بې عقل) په لاس سوال خواب لېږل، خپلې پښې په تېر وهل دي.
- د پرورگار عالم (ج) د ټولو نعمتونو بشپړ شکر، دانسان په وس پوره نه ده.
- د میلمه په ویاړ ډېر لگښت، په اسراف کې نه راځي.
- لې خواړه د رنځونو دوا او په ډکه کېده خوب د ناروغیو مور ده.
- د معدې ډکېدو له امله، د فکر قوت کمزوری او د حکمت او پوهې استعداد گونگ پاتې کېږي.
- حکمت (دانایي) د ژوند دویم نوم دی.
- په ټولو زحمتونو کې اجر او ثواب نغښتی دی.
- د علم زده کړه، تر ټولو ښه او غوره صدقه ده.

د ښوونکي مقام

ښوونکی معنوي پلار گڼل کېږي او د نړۍ ټول پوهان او متفکرین د هغه ستر مقام ته، د مور او پلار د مقام په کچه او پر ان تر هغه زیات ارزښت ورکوي. په حقیقت کې ښوونکی یو معمار دی او هغه د پوهنې او علم له پلوه، د انسان معمار دی. ښوونځي او پوهنځي د انسان جوړونې مدرسه دي.

زموږ په گران هېواد کې، د یوه مسلمان کوچني کومه زده کړه چې، په اسلامي آذان سره تر غوږ وکېږي، د خوږې مور په اللو لولو سره دوام پیدا کوي، د خپل مور او پلار په لارښوونو او سپارښتنو سره پیاوړې کېږي او د ښوونکي او استاد په ښوونې او روزنې سره، انسان د کمال لوړو پوړیو ته رسېږي. نو ځکه، زده کوونکو ته، د زړه له کومې، د ښوونکي د درانه مقام درناوی په کار دی ځکه هغه په خپله وېلي کېږي، مگر د تاسو دماغ ته رڼا ورکوي، نو د ښوونکي مقام ته همیشی او تلپاتې درناوی په کار دی!

زموږ نارې

دنوي تعلیمي کال ارمان:

- د پوهنې وزارت هڅه کوي چې، د دې هېواد بچیان د اسلام د سپېڅلي دین له بنسټونو او اصولو افغاني دودونو سره سم، وروزي او دنړۍ د نوي تکنالوژي په وسایلو یې سنبال کړي!
- د پوهنې د ټولو برخو لکه ښوونځي، کتاب، ښوونکي او زده کوونکي څخه ساتنه، نه یوازې د پوهنې وزارت، بلکې د هر افغان دنده او مکلفیت دی!
- تجربه دعلم مور ده. هغه پوهه چې د تجربې او عمل پر بنسټ نه وي ترلاسه شوې، علمي اساس نه لري!
- ښوونکي، ښوونځي او کتاب د زده کوونکو بڼه او گلبڼه دي!
- لوړه ښوونه، غوره روزنه او ښه استوگنه!

سیوری او پیتاوی

اجمل تورمان

و نه و، یو سیوری و او یو پیتاوی. سیوري او پیتاوي به هره ورځ خپل خپل صفونه کول. سیوري به ویل: زه په خلکو ډېر گران یم، ته بېکاره یې. پیتاوي به ویل: نه، زه د خلکو ډېر خوښېم، ته بېکاره یې. یوه ورځ چې، دواړه په خپلو صفونو بوخت وو، وې لېدل چې، له لرې نه یو هلک چې د ښوونځي بکس یې په لاس کې دی، د خپل ښوونځي خواته روان دی. سیوري او پیتاوي پریکړه وکړه چې، له مکسي هلک نه پوښتنه وکړي چې، کوم یو ورته گران دی.

کله چې مکسي هلک دوی ته را نږدې شو، نو سیوري پرې غږ وکړ:

اې گرانه مکسي هلکه!

ته خو ښوونځي ته ځي، سبق وايي، ته ووايه چې، زه درته گران یم او که پیتاوی؟

کوم یو ښه یو او کوم بېکاره؟!

مکسي هلک خواب ورکړ:

تاسې یو هم بېکاره نه یې. تاسې دواړه موږ انسانانوته ډېر گران یې.

گران پیتاويه!

موږ د ژمي په سړو ورځو کې تاته ډېر خوشحاليږو. ته یې چې زموږ پښې او لاسونه را تودوي، موږ همزولي ځان ته راټولوي او زموږ د کيسو بنلار جوړوي.

او ته گرانه سیوريه!

ته هم د دوبي په سختو گرمیو کې، زموږ ډېر ښه ملگری یې. موږ تا گران سیوري ته کینو، خپل سبقونه وایو او لوېې کوو. تاسې دواړه ښه یې او موږ ته ډېر گران!!

پادشاه پرنده گان کیست؟

پرنده، دورهم جمع شدند تا برای خود پادشاهی انتخاب کنند. طاووس پرهای رنگینیش را باز کرد و گفت: من سلطان شما هستم!

پرنده ها همه یکجای طاووس را پادشاه پذیرفتند. برخی پرنده ها میخواستند چیزهایی بگویند، درمیان آنها بسیار تپ و تلاش کرد که چیزی بگوید: همه گوش دادند. زاغ پرسید: ای طاووس! برای ما بگو که اگر شاهین به ما حمله کند تو چگونه از ما دفاع میکنی و ما را از شر ضرر شاهین نجات خواهی داد؟

طاووس هر قدر چرت زد، ندانست که چی بگوید و جواب معقولی برای آنها نداد. پرنده ها همه با هم به مشوره و عکس العمل پرداختند آنها فهمیدند که او نمیتواند پادشاه پرنده گان باشد.

به همین خاطر بود که عقاب را به جای طاووس به پادشاهی خود انتخاب کردند.

ارسالی: بهشته لی لی

- احترام را باید در خانه آموخت، در مدرسه تمرین کرد و در جامعه کامل کرد.
 - بدون حکومت میشود زنده‌گی کرد، ولی بدون کتاب و مطبوعات نمیشود.
 - مرد خردمند در جستجوی لذت نیست بلکه در بندی‌های از غم است.
 - معلمی را ستایش میکنم که اندیشیدن را به من بیاموزد، نه اندیشه هارا.
 - انسانها به نسبت ظرفیتی که برای کسب تجربه دارند عاقلند نه به نسبت تجاربی که اندوخته اند.
 - حتی یک بُته خار در یک صحرا نیز جلوه زیبایی از طبیعت است.
 - اگر قلم نبود بشر به مرحله تکاملی امروز نمی رسید.
 - هنر میتواند بشر را از آشفتگی برهاند.
 - آرزوهای خود را کمتر کنید تا به مقصود برسید.
 - خانه تنها با عشق و محبت پایدار میماند.
- مؤخذ: گنجینه سخن
تهیه کننده: فروزان نیازی

سخنان ارزنده

- هیچ کرامت و بزرگواری بالاتر از تقوا نیست
- هیچ بناهگاهی امن تر از بارسائی نیست
- هیچ شفاعت کننده ای رستگار تر از توبه نیست
- هیچ گنجی سودمند تر از علم و دانش نیست
- هیچ عزتی بالاتر از بردباری و صبر نیست
- هیچ حسب نسبی بهتر از ادب نیست
- هیچ مشقتی برتر از خشم و غضب نیست
- هیچ جمال و زیبایی بشیر از عقل و خرد نیست
- هیچ بدی و شری برتر از دروغ نیست
- هیچ لباس زیباتر از عاقبت و تندرستی نیست

فضل الرحمن (پیام)

خوانه

سوان هغه ته وایی چې ایان لري
لویه حوصله او لوړ توان لري
فکر دخیل کسور او خپل وطن لري
مینه دالله او د نیکران لري
شیخ به د پردو په لسمون نه کوي
کوم چې اسلام من نه سوان لري
تل به د وطن په اساسی کې وي
خوک چې داسې نوم داسې نسان لري
نه مني خبر د شېخ انصارو دی
خوبه به وي (پیام) ته داسې خوان لري

کتابخانه

جنگی آس
ماشومانو ته د خوند او پند کیسی
لیکوال: محمد نواز حقیقت ساین
کابل ۱۳۸۷

د رنالهاره
چاپ کال: ۱۳۸۶ لمريز کال
د چاپ ځای: افغان
مسلكي مطبعه

ختين کور
چاپ کال: ۱۳۸۶
د چاپ ځای: افغان
مسلكي مطبعه

د هیلو غوتی
لیکوال:
محمد نواز حقیقت ساین

تشویقی

قطار قایق شما

قطار قایق شما
آهسته میروود در آب
برایند برانید قایق تانرا
آهسته برانید قایق تانرا
خوشی خوشی خوشی خوشی
زنده گی مانند یک خواب

به مارکیت به مارکیت

به مارکیت به مارکیت
بخریم یک چوپه مرغ چاق
دوباره به خانه به خانه
چوپه مرغ دارد رنگ تیز
به مارکیت به مارکیت
بخریم یک سگ چاق
دوباره به خانه به خانه
سگ دارد رنگ عبقلی

حلیمه نورستانی

صنف دوم مکتب خصوصی کائنات

شېم نظري
احمد رشاد نظري
فرزند شاد محمد

05.14.2010

د ګینو پیغمبرانو (ع) په اړه مالومات

حضرت اسماعیل علیه السلام

- له تورات سره سم د اسماعیل (ع) قبر په فلسطین کې دی
- حضرت ابراهیم علیه السلام
- د ابراهیم (ع) له زوکړې او نوح (ع) تر منځ ۸۹۰ کاله تېرېږي.
- نامتو تاریخپوه ابوالقدا د نوح (ع) توپان او ابراهیم (ع) د زوکړې تر منځ ۱۰۸۱ کاله ښودلي.
- ابراهیم (ع) په بابل کې پیدا شوی و.
- تاریخپوه طبري د نوح (ع) توپان او ابراهیم (ع) د زوکړې تر منځ موده ۱۰۸۹ کاله بللې.
- د ابراهیم (ع) پلار ازرنومیده.
- د ابراهیم (ع) پلار ازرنجار و.
- ابراهیم (ع) خپل زوی اسماعیل د قربانۍ لپاره د صفا غره لمنې ته وړی و.
- ابراهیم (ع) تر ټولو مخکې خپل پلار الهی عبادت ته راوباله.
- ابراهیم (ع) ۷۵ کلن و چې، د الله (ع) په امر یې حسران ښار پرېښود او کنعان ته لاړ.
- ابراهیم (ع) دوه وروڼه لرل.
- ابراهیم (ع) د نمرود پاچا له لورې اور ته اچول شوی و.
- د ابراهیم (ع) مشر زوی اسماعیل و.
- ابراهیم (ع) شپږ وروڼه کړي و.
- په ابراهیم (ع) ۱۰ صحیفې نازلې شوې وې.
- د قرآن شریف په ۶۳ آیتونو کې د ابراهیم (ع) نوم راغلی دی.
- ابراهیم (ع) ۱۹۵ کاله عمر درلود.
- ابراهیم (ع) په شام (سوریه) کې خښ (دفن) دی.

- د اسماعیل پلار ابراهیم (ع) و.
- د اسماعیل (ع) مور یې بی هاجره ده.
- اسماعیل (ع) د ابراهیم (ع) د مړینې پر وخت نږدې ۸۹ کلن و.
- اسماعیل (ع) له اسحاق (ع) څخه ۱۳ کاله مشر و.
- اسماعیل (ع) له محمد (ص) څخه ۲۰۰۷ کاله مخکې پیدا شوی و.
- اسماعیل (ع) په بني جرهم قبيله کې پالل شوی و.
- د اسماعیل (ع) اولنی واده په بني جرهم قبيله کې شوی و.
- اسماعیل (ع) دوه وروڼه کړي وو.
- د اسماعیل (ع) مورنۍ ژبه قبطي وه.
- د اسماعیل (ع) پلرنۍ ژبه عبراني وه.
- اسماعیل (ع) دوولس زامن درلودل.
- اسماعیل (ع) یوه لور درلوده.
- د اسماعیل (ع) د لور نوم محلا یا بشامه و.
- د اسماعیل (ع) له زوی نایب څخه اصحاب الحجر نسل جوړ شو.
- د اسماعیل (ع) له زوی قیدار الرس نسل جوړ شو.
- اسماعیل (ع) د کعبې د ودانولو پر وخت خپل پلار ته ډېرې راوړلې.
- د اسماعیل (ع) له مړینې وروسته زوی یې نیابت د کعبې منجور (پالونکی) و.
- اسماعیل (ع) په نږدې ۱۳۷ کلنۍ کې وفات شوی دی.
- اسماعیل (ع) په مکه (کعبه) کې مړ شوی دی.
- عرب تاریخپوهان وايي چې: اسماعیل (ع) د حرم شریف دننه خښ کړی شوی دی.

د حضرت

بي بي فاطمې (رض) غوره ويناوي

دخدای پاک (ع):

- ◆ روژه یې داخلاص دثابتولو وسیله ده.
- ◆ حج یې د اسلام د مضبوطولو وسیله ده.
- ◆ عدل یې د زړونو د پیوند او غږملنې وسیله ده.
- ◆ اطاعت یې دمسلمان ملت دنظم او ثبات وسیله ده.
- ◆ جهاد یې داسلام دعزت وسیله ده.
- ◆ صبر یې دحق او اجر وسیله ده.
- ◆ امر بالمعروف یې دخلکو داصلاح وسیله ده.
- ◆ له مور او پلار سره نیکي یې، دخدای پاک دقهر دمنځیو وسیله ده.
- ◆ صله رحمې یې دمتو او زور دزیاتیدو وسیله ده.
- ◆ قصاص یې د نفوسو دزیاتیدو وسیله ده.
- ◆ دذکر پوره کول یې، د بخښنې وسیله ده.
- ◆ له کم فروشی څخه منځیو یې له کمښتونو سره د مبارزې وسیله ده.
- ◆ له شرابخورۍ څخه منع کول یې، له ککړتیاوو نه د پاکوالي وسیله ده.
- ◆ له تورونو (تهمتونو) او ناروا نسبتونو نه پرهېز یې، د نفس د عزت د ساتنې وسیله ده.
- ◆ دشرک حرامول یې، دبدنګۍ داخلاص او دحق د ربوبیت ذریعه وگرځوله

امام محمد (ع) څوک و؟

د محمد (ع) د پلار نوم حسن او د نیکه نوم یې فرقد دی. شیباني یې نسبي نوم دی او اصلي ځای یې د شام جزیره ده، پیدا شوی په واسط کې په کال ۱۳۲ هـ. کې دی او دده پلار مبارک او مور مبارکه د تل لپاره کوفې ته ولاړل. امام محمد (ع) د خوارلسو کلونو په عمر کې د امام ابوحنیفه (رح) په خدمت کې حاضر شو او له هغه یې علم زده کړ، څلور کاله یې په خدمت کې حاضر وو. بیا یې له امام یوسف (ع) څخه علوم حاصل کړل. له هغه وروسته یې د مسعر او زاعمی، سفیان ثوري، امام مالک او له نورو علماوو څخه د حدیثو علم حاصل کړ او تر هغه وخته پورې چې، د ټولو په اتفاق سره د فقهې د علم لوړ امام وگرځېده، په تفاسیرو او حدیثونو کې پوره امام وگرځېده. دی وايي چې: ماته له پلار څخه په میراث کې دېرش زره درهمه یا دیناره راپاته شول، په هغو کې مې نیمې په لغت او شعر کې مصرف کړې او نیمې برخه مې د علم په تحصیل، حدیث او فقه کې خرچ کړه. امام محمد (ع) دکوفي دعلماوو څخه ماسیوا د مدینې، مکې، بصرې، واسط، شام او یمامه او نورو ځایو له علماوو څخه سبقونه ويلي دي چې، ډیر څو استادانو نمونه یې دادي.

دکوفي له خلکو څخه، امام ابوحنیفه (ع)، امام یوسف (ع)، امام زفر (ع)، سفیان ثوري (ع)، مسعر بن کرام (ع)، مالک بن مغول (ع)، حسن بن عماره (ع)، دمدینې له خلکو څخه، امام مالک (ع)، ابراهیم صحاک (ع)، دمکې له خلکو څخه سفیان بن عینه (ع)، طلحه بن عمر (ع)، زمعه بن صالح (ع)، دبصرې له خلکو څخه ابو العوام (ع)، له شام څخه ابو عمر (ع)، عبدالملک نخعی (ع)، له یمامې څخه ایوب بن عبه تمیمی (ع)، او داسې نور. امام محمد (ع) شل کاله خپلو شاګردانو ته درس ورکړ او ددې سترامام د وفات نېټه ده، کال ۱۸۹ هجری د ۵۷ کالو په عمر کې وفات شوی دی.

چرا در خزان برگهای درختان میریزند؟

ریختن بَرگ

درختان در موسم خزان یک کار مفید برای بقای نباتات در برابر سردی هوا است. نباتات به صورت دوامدار

مواد لازمه شان را با آب از زمین گرفته، بعد از تقسیم مواد به تنه و شاخه ها، آب را از مسامات (سوراخها) برگها به بخار تبدیل میکنند. در فصل زمستان که زمین یخ میندند، گرفتن آب از زمین مشکل میشود و از مایعات ذخیره شده برای بقای حیات نباتات، چیزی باقی نمیمانند. در تابستان از اثر آب، بر روی برگها و شاخه ها پرده بسیار لطیف کبرک مانند تشکیل میشود. در خزان که جریان مایعات درونی برگها در اثر سردی هوا قطع میگردد، آن پرده شکننده گردیده، با کوچکترین حرکت (شمال های خزان) از شاخه ها جدا گردیده، به زمین میافتد. به این ترتیب نباتات در فصل زمستان در حالت غیر فعال قرار میگیرند، از اینرو نباتاتیکه دارای برگهای سوزنی بوده و برگهای آنها سطح وسیع برای تبخیر ندارند، مانند: سرو، کاج، ناجو وغیره، هیچوقت نمیریزند و حتی زمستانهای شدید و پربرف را بصورت سربسز سپری میکنند.

حفظ جنگلات

حفظ جنگلات وظیفه هر افغان است. اگر ما به حفظ جنگلات کوشش نکنیم، در حقیقت شاخه یی را قطع میکنیم که بالای آن نشسته ایم. اگر جنگلات از بین برود، خشکسالی شده، پرنده گان هم نابود میگردند؛ حیوانات و حشی که در جنگلها زنده گی مینمایند، فرار میکنند؛ گرد، خاک و طوفانهای گردآلود زیاد شده، در نتیجه زنده گی را مشکل میسازد؛ لذا جهت

عناّب، آرامبخش طبیعی

عناّب

عناّب هم میوه ای خوشمزه است و هم داروی گیاهی مؤثر به شمار میرود. این میوه دارای لعاب فراوان، حدود پنج فیصد مواد

پروتینی، چهار فیصد مواد شکر و مقدار زیادی ویتامین C و املاح است. عناّب به افزایش وزن بدن کمک میکند؛ قدرت ماهیچه ها را زیاد کرده، قدرت بدنی را افزایش میدهد.

عناّب به دلیل لعاب زیاد نرم کننده سینه است و به عنوان خلط آور از آن استفاده میشود. جوشانده آن برای سرفه و درد سینه مفید است. برگهای آن بند آورنده خون و تب بر استند، برعلاوه برگهای آن رشد موی را تسریع میکند. عناّب آرامبخش و خواب آور است و خصوصاً هسته آن بیخوابی و خستگی را برطرف میکند. این میوه همچنین دستگاه هاضمه را تقویت و کم اشتها را برطرف میکند. هرگاه احساس غم به شما دست داد، بهتر است یک گیلان دم کرده عناّب را میل کنید. این نوشیدنی لیخن را برلبان شما میآورد.

ارسالی: م. زمانی

سرسبزی و حفظ

محیط زیست باید نهال شاند و تا قوی شدنش از آن مراقبت کرد.

اطفال و جوانان عزیز، بیایید هر

کدام ما در تمام عمر خود کم از کم نهال باثمر یا زینتی را غرس نموده، آن را به باروری یا سرسبزی برسانیم و هیچگاه شاخه سبزی را قطع نکنیم.

چرا گیلان با آب گرم میشکند؟

بسیاری از اجسام موقعی که گرم شوند، بر حجمشان افزوده میشود. اگر گیلان بلوری را در ماهی تابه مملو از آب بگذارید و آهسته آهسته آب را گرم کنید، تمام نقاط گیلان در آن واحد منبسط شده، بر حجم تمام گیلان

افزود میگردد، ولی اگر مقصداری آب داغ را در گیلان سردی بریزید، فقط قسمت درونی گیلان منبسط شده، بر حجمش افزوده میگردد، بی آنکه جسامت قسمت خارجی گیلان تغییر پیدا کند. فشاری که بر قسمت داخلی گیلان وارد میشود، آنقدر قوی و ناگهانی است که گیلان خواهد شکست.

آب چرا آتش را خاموش میکند؟

برای دانستن این مطلب فراموش نکنید که آتش احتیاج به هوا دارد. حال باید دید، وقتی مامور اطفایه پایهای آب را تبدیل به بخار نماید، این بخار گاز واقعی بسیار گرم و پر حجم تر از آب است که همه جای دیوار را فرا میگیرد و هوا را خارج کرده، آتش را خاموش میکند، لیکن به خاموش کردن شعله آتش اکتفا نمیکند، بلکه یک اثر بسیار مهم تر دارد و آن اینست که دیوار سوزان را سرد میکند و این سرد کردن برای اطفای آتش اصل و ریشه عمل است. سرد کردن دیوار خانه یی که در حال حریق است، مانع سرایت آتش به نقاط دیگر خانه میگردد. اگر چوب گرم نباشد، و لو هوا هر قدر هم وجود داشته باشد، باز چوب آتش نخواهد گرفت، به همین دلیل است که وقتی میخواستند هیزم را روشن کنند، ابتدا باید مقداری خرده چوب و کاغذ پاره در زیر آن روشن میکنند تا شعله های آن هیزم را گرم نماید. چوبک گوگرد هم در مورد روشن کردن اجسام، همین عمل را میکند، یعنی ابتدا آن جسم را گرم میکنند، سپس آنرا آتش میزنند.

ارسالی: ساره پوپلزی

سخنهای ارزشمند

- نقطه ضعفان را شناسایی کنید و برای رفع آن از همین حالا کاری صورت دهید.
- خوشبختی چیزی نیست که آن را جایی بجویند و سپس بیاید؛ خوشبختی چیزی است که میباید، خود آن را خلق کنید!
- برندگان، همواره تلقی و ارزیابی مثبتی نسبت به خود دارند!
- فرصتها نه در شغل شما، بلکه در درون خودتان جای دارند!
- موفقیت، مجموعه است از تلاشهای کوچک روزانه!
- سطل ذهنتان را از زباله رنجها، نگرانیها، کینه ها و احساس گناه پاک کنید!
- دل شیر داشته باشد، اما کاردانی روباه را فراموش نکنید!
- اگر نمیدانید که چگونه حرف بزنید، بهتر این است که سکوت کردن را بیاموزید!
- در سختیها، بر امیدتان متمرکز شوید، نتیجه همواره رضایت بخش خواهد بود!
- مهمترین قدم در جهت تحقق خواسته هایتان در زنده گی، آنست که نخست بدانید "چه میخواهید؟"
- وقتی خوشحال هستید، مطمئناً ناراحت نیستید؛ پس احساسات را با خنده نشان دهید!
- اگر چیزی را میخواهید، ساده تر اینست که آنرا مطرح کنید، تا اینکه منتظر شوید تحویلتان بدهند!
- بطور خودآگاه با مشکل روبرو شوید که این پیروزی بزرگی است!

ترتیب کند: وحیدالله

تربیت

تربیت

د سلیمان لایق لنډ ژوند لیک

سلیمان لایق د خلیفه
عبدالغني زوی، په
۱۳۰۹/۷/۲۰ لمريز
(۱۹۳۰/۱۰/۱۲)
م. کال کې د پکتیکا

ولایت په ښرنه کې، د
ایمني خیلو په کلي کې زېږېدلی دی. د عمر زیاته برخه یې د
زده کړې او کار له امله، د کابل په ښار کې تیره شوې ده.
لایق عربي الفبا او د قرآن کریم لوست، د ایمني خیلو په
جومات کې زده کړل. په ۱۳۱۹ لمريز کال کې، چې د
ښوونځي د پیل کولو له عمره یې درې کاله تیر شوي و، د
حسبي لیسې په دویم ټولګي کې شامل شو. په ۱۳۲۶ کال
کې، د پغمان د شرعيه علومو په مدرسه کې داخل شو او په
۱۳۳۱ ل. کال کې له شرعيه مدرسې نه فارغ شو. په
۱۳۳۲ کال کې د شرعياتو په پوهنځي کې زده کړې پیل کړي
او په را وروسته کې، د کابل پوهنتون د داديیاتو په پوهنځي
کې، خپلو زده کړو ته دوام ورکړ او په پای کې، له دغه
پوهنځي نه لیسانس تر لاسه کړ.

لایق په ۱۳۳۷ کال کې د مطبوعاتو په مستقل ریاست کې، د
کورنیو خپرونو په څانګه کې د غړي په توګه رسمی ماموریت
پیل کړ. دوه میاشتې وروسته د هېواد په ورځپاڼه کې په کار
وګومارل شو. په ۱۳۳۸ کال کې د انیس ورځپاڼې د محرر
په توګه وټاکل شو. په ۱۳۴۰ کال کې د راډیو افغانستان د
روزنیزو او ادبي خپرونو د عمومي مدیر په حیث وټاکل شو او
په ۱۳۴۴ کال کې یې د راډیو له ماموریت نه استعفی وکړه او
د ادبي هلو ځلو تر څنګ یې، سیاسي منډې را منډې زیاتې
شوې. په ۱۳۶۰ لمريز کال کې، د سرحدونو چارو وزیر
وټاکل شو او د علومو اکاډمې د لوی رئیس په صفت یې هم
کار کړی دی. له ۱۳۷۱ کال نه وروسته یې، یو دوه کاله

دېښتونخوا په ولي باغ او پاتې نور کلونه یې په جرمني کې، د
جلاوطنۍ او هجرت ژوند وکړ، هلته یې خپل کډوال ژوند
ادبي څېړنو او هنري تخلیق ته ځانګړی کړی و. اوس بیرته
خپل هېواد ته را ستون شوی دی او دلته خپلو ادبي هلوځلو او
هنري کارونو ته دوام ورکولو اراده لري.

ددغه پیاوړې شعري استعداد پېژندنه:

لایق په علمي او ادبي چارو کې د اکادمیسین لوړه علمي رتبه
لري او د هېواد، سیمې او نړۍ په سطحه د یوه پیاوړي،
شعري او ادبي استعداد نوم دی. دی نه یوازې د هېواد یو لایق
عنصر دی، بلکې په باندنۍ نړۍ کې هم، دیوه نامتو شاعر،
لیکوال، اجتماعي شخصیت او سیاست دان په توګه پېژندل
شوی دی. د لایق آثار نه یوازې خپلو خلکو ته رسا پیغام لري،
بلکې له رواني پلوه دډېر ارزښت وړ دي او ډېر لوړ جذبات او
احساسات پکې را نغښتل شوي دي.

**لایق وایی: «زما ځانګړتیا داده چې، له تیارو نه د رڼا په
لورځم، خو کله چې لمر را وڅېږي، زه به نه يم.»**

زه په مینه د انسان کې لولپه شوم
په تودو لمبو د ځان کې لولپه شوم
یوه قطره وم ددریاب غږې ته لاړم
یوه ذره وم په جانان کې لولپه شوم

د سلیمان لایق خپاره شوي کتابونه:

- ۱- چوڼفر ۱۳۴۱ لومړی چاپ او ۱۳۶۱ دویم چاپ.
- ۲- کېږدی: ۱۳۵۴ لومړی چاپ او ۱۳۶۰ دویم چاپ.
- ۳- یادونه او درملونه ۱۳۵۷.
- ۴- بادبان ۱۳۵۸.
- ۵- کیسې او افسانې ۱۳۶۰.
- ۶- د ابابین سپیدی ۱۳۶۲.
- ۷- شپېلۍ ۱۳۶۲.
- ۸- د پښتو لنډیو تحلیلي رساله ۱۳۶۲.
- ۹- سمت روشن جاده ها ۱۳۶۳.
- ۱۰- ساحل ۱۳۶۳.
- ۱۱- سپرځگی ۱۳۸۳

پردې سربېره، لایق دپښتو په ۸۰۰۰۰ لنډیو باندې څېړنه
کړې ده. ددغه اثریو څه برخه اوس د علومو اکاډمې د کابل
مجلې له لارې خپره شوې، دغه لړۍ دوام لري او په راتلونکي
کې به، د کتاب په بڼه هم خپور شي. (غرونه او کساتونه) د
لایق منثور ناول دی او(مردی از کوهستان)یې منظوم ناول
دی. له دې پرته لایق د نوي او زاړه شعر او داچې، نوی
شعرڅه شی دی او په نورو علمي او ادبي برخو کې ګڼ شمېر
علمي او ادبي مقالې اومضمونونه لري چې، را ټولول او چاپول
یې، د افغانستان د ادبیاتو د ودې لپاره، ډېر ګټور کار دی.

ادبي بریاوې:

سلیمان لایق د خپل هنري ژوند د پیل له کلونو را هیسې یو
شېرملې او نړیوالې جایزې ګټلې دي:

هغه له ۱۳۳۷ لمريز کاله تر ۱۳۴۰ لمريز کاله پورې، د
پښتو په شعر، نثر او لنډ داستان او ددرې ژبې په شعر او نثر
کې اووه ځلې د هېواد لومړۍ درجه ادبي جایزې او یو ځل یې
درېیمه درجه جا یزه ګټلې ده.

په ۱۳۴۲ کال کې دده د چوڼفر شعري اثر د خوشحال خان
خټک په نامه لومړۍ ادبي جایزه ګټلې ده.

لایق په ۱۹۸۰ کال کې د افریقا او آسیا دلیکوالو له منځه د
شوروي اتحاد د د لیکوالو د ټولنې د سولې او پیوستون د
سازمان له خوا (د میرزا تورسون زاده) په نامه د سروزو مهال
وګاڼه او هغه ته د تاجکستان په مرکز ددوشنبې په ښار کې، په
یوه پرتمینه غونډه کې ورکړ شو.

د افریقا او آسیا د لیکوالو ټولنې یو ځل بیا په خپله نوبتي
نړیواله غونډه کې، چې په ۱۳۸۴ کال کې په شمالي کوریا
کې جوړه شوې وه، د نیلوفر (Lutos) په نامه د شعر جایزه،
د لایق په غیاب کې هغه ته ورکړه.

لایق دلاتینې امریکا د لیکوالو له خوا د (خوزه مارتی) جایزې د
اخیستلو لپاره وربلل شوی و، مګر هلته دده ګډون تحریم شو او
چاوړپرې نه ښود.
دغه راز، دهند د لیکوالو له خوا هم د جایزې زیګنګل ور کړ
شوی و، مګر هلته هم دده ګډون تحریم شو او چا ورپرې نه
ښود.

شکسپیر

از آغاز زنده گی این
نویسنده اطلاعات دقیق در
دست نیست تا معلوم شود
که در کجا درس خوانده و
استادش کی بوده است؟

شکسپیر در سال ۱۵۶۴ به
دنیا آمد، در سال ۱۵۸۲ با دختری به نام هاتاوی
ازدواج کرد و از او صاحب یک دختر و یک پسر
شد. راجع به تحصیلات وی هیچ اطلاعی در دست
نیست، ولی روزی که قلم برداشت و به دست
گرفت، بهترین تجربه های خود را آشکار ساخت و
در سال ۱۵۹۲ در درامه نویسی و تیاتر شهرت
فراوان پیدا کرد.

شکسپیر مانند معماری زبردست بود که برای بنای
کاخ مجلل خود وقت گرانبهای خویش را به
ساختن خشت و گل تلف ننمود، بلکه مصالح را از
دیگران خرید و خود به بنای قصر پرداخت.
شکسپیر در سال ۱۶۱۱ از لندن رفت و پنج سال
در سفر استراخانفور به آسوده گی و فراغت خاطر
زیست و در سال ۱۶۱۶ چشم از جهان بست
از آثار او میتوان اینهارا نام برد: اتللو، رومیو و
ژولیت، لیرشاه، تاجر و نیزی....

ارسالی: دینا شکوهی

X

مرکز به چیزهای

ناشناخته شده دست نزنید!

نویسنده:

مطهرشاه اخگر

مولانا میرزا شاه اخگر عالم و شاعر بزرگ افغانستان

مولانا میرزاشاه اخگر، ملقب به ابوالانور فرزند خواجه محمد امین شاه، از گذر "خواجه ها"ی ولسوالی جرم ولایت بدخشان است. این عالم بزرگ، سخنور نامی و شاعر توانا در سال ۱۲۶۸ هـ ش دیده به دنیا گشوده و تا سال ۱۳۲۸ به قید حیات بوده، در همین سال به عمر ۶۰ سالگی چشم از جهان پوشیده است. موصوف منسوب به یک خانواده علمی است که از هشت سالگی، یعنی از سال ۱۲۷۶ هـ شروع و تا سال ۱۳۹۹ مدت ۲۳ سال در مدارس مشهور کشور^۱ و مدرسه دیوبند هندوستان دوام تحصیل نموده، علوم مروج زمانش را فراگرفته است. وی بعد از فراغت از مدرسه دیوبند، به تقاضای استادان آن مرکز علوم اسلامی به تدریس در آنجا پرداخت و بعد تا پایان عمرش به تدریس در مدرسه ولسوالی جرم و بعضی از مدارس دیگر کشور، چون مدرسه خلیان ولسوالی چاه آب ولایت تخار سپری نمود. وی از سال ۱۳۱۹ الی ۱۳۲۱

^۱ - مولانا اخگر دوره ابتدایه را در ولسوالی جرم تکمیل و بعداً به مدرسه رستاق تخار و متعاقب آن به ولایت ننگرهار جهت تکمیل تحصیلات سفر کرده و از آنجا راهی مدرسه دیوبند شده است.

مدت سه سال وکیل مردم بدخشان در شورای ملی بود و دو مجموعه شعری خود را به نام های مسدس العقول و مخمس العقول^۲ در این آوان به رشته تحریر درآورد. همچنان بنابه خواهش استادش شیخ الحدیث شاه انورشاه در سال ۱۲۹۹ خورشیدی شرح مفصل و عالمانه بر کتاب (سلم العقول) که اثر علمی مهمی در منطق شمرده میشد، نوشت که منجبت کتاب درسی در مفردات برنامه تعلیمی مدرسه دیوبند پذیرفته شد.

مولانا اخگر در دوره اقامتش در کابل، در حلقه های علمی و فرهنگی کابل نیز نام خوبی کمایی نموده بود و از جانب دولت به حیث عضو کمیسیون ترجمه و تفسیر قرآن کریم (تفسیر شاه نعمت الله دهلوی، مشهور به تفسیر کابلی) منصوب شد که در انتشار تفسیر موصوف نقش به سزایی ایفا نمود.

مولانا اخگر در دوران حیات شان شاگردان زیادی را به جامعه علمی و فرهنگی افغانستان تقدیم نموده اند که از جمله می توان شاه عبدالله بدخشی مؤلف ارمغان بدخشان، مولانا محمد نسیم جان معروف به مولوی بزرگ، مولانا محمد سلیم طغرا و ده های دیگر را نام برد

... و بالاخره، مولانا اخگر در سال ۱۳۲۸ در زادگاهش ولسوالی جرم ولایت بدخشان به عمر ۶۰ سالگی به حق پیوست و در مدرسه عمومی جرم که به نام خودشان (مدرسه مولانا اخگر) مسمی گردیده است، به خاک سپرده شد.

^۲ - متأسفانه این دو اثر نفیس شعری که معرف افکار و اندیشه های مولانا اخگر بوده است، به اثر بی توجهی بازماندگانش نابود گردیده و با تلاش های فراوان هم موفق نشدیم تا از آنها مستفید شویم.

اینک نمونه ای از شعر های مولانا اخگر:

به استقبال ماه صیام (رمضان)

پیک با همتی از عالم جان می آید میدهد مزده که نوری به جهان می آید
بهترین وقت ز اوقات زمان می آید فیض قدسیست که در کون و مکان می آید
مرحبا گویم و این ورد زبان می آید
که مبارک مهی یعنی رمضان می آید
شکرُ لله که به خوبی مه شعبان بگذشت فرقت ماه مبارک ز مسلمان بگذشت
ماه پر خوردن و پر خفتن انسان بگذشت وقت دارو دهی و ناز طبیبان بگذشت
بلبل هنگام سحر نعره زنان می آید
که مبارک مهی یعنی رمضان می آید
جهد کن جان برادر که مسلمان باشی چند روزی ز پی نفس نگهبان باشی
چند شب بهر خدا، سامع قرآن باشی حیف باشد که ز یاران همه پسمان باشی
از فلک خیلی ملک سجده کنان می آید
که مبارک مهی یعنی رمضان می آید
وقت آن شد که دم از طاعت و ایمان بزنیم بر همه اهل وطن حرف ز قرآن بزنیم
هم ز لاحول لگد بر سر شیطان بزنیم هر کسی روزه خورد طعنه عصیان بزنیم
سالی یکبار به ما یاد دهان می آید
که مبارک مهی یعنی رمضان می آید
مسلمان! بخت نیکو شیفته نام تو نیست وصل معشوق گهی بوسه به پیغام تو نیست
سعی ناکرده در آغوش، دلارام تو نیست چون نسوزد نفسی، می به لب جام تو نیست
هاتف نیم شبی مژده رسان می آید
که مبارک مهی یعنی رمضان می آید
از عدم بهر چه کار آمده ای می دانی؟ از چه ای مشت غبار آمده ای می دانی؟
بنده حق به شمار آمده ای می دانی؟ از پی خدمت یار آمده ای می دانی؟
محک تجربه اکنون به میان می آید
که مبارک مهی یعنی رمضان می آید
فیض ماه رمضان گر شبی امداد کند اخگر پرگنه را از گنه آزاد کند
گر کسی هر سحری نام خدا یاد کند خانه آخرت خویشتن آباد کند
وقت برداشتن سود و زیان می آید
که مبارک مهی یعنی رمضان می آید

تشنه گی و خطر کم شدن مایعات بدن

تشنه گی نشانه چیست؟

تشنه گی علامت خطر برای کم شدن مایعات بدن است. این کاهش مایعات میتواند ناشی از عرق کردن زیاد،

استفراغ، اسهال، تب، افتاب سوخته گی یا رژیم غذایی باشد. حتی چند ساعت نشستن در کابین خشک طیاره، نیم لیتر یا بیشتر آب بدن را از طریق تبخیر و تنفس کم میکند. با کم شدن مایعات، بدن آب بزاق را میگیرد و احساس خشکی دهان را به وجود می آورد. اگر در این مرحله کمبود آب را جبران نکنید، احساس خسته گی، ضعف و سردردی شروع میشود. با شدیدتر شدن کم آبی بدن، سرگیجه و علائم دیگر هم پدیدار میشوند. خشکی دهان به معنی نیاز به آسامیدن است، اما زنگ خطر تشنه گی همیشه به صدا در نمی آید.

- درمان تشنه گی:

پیش از تشنه گی آب بنوشید؛ همیشه به احساس تشنه گی متکی نباشید؛ مخصوصاً در سنین بالا، چون بالا رفتن سن احساس تشنه گی را ضعیف میکند. خوردن

نیم جام آب در هر ساعت، کم آبی خفیف بدن را کنترل میکند. اگر زیاد عرق میکنید یا هوا گرم یا خشک است، به آب بیشتری نیاز دارید. بسیاری از پزشکان نوشیدن هشت گیلان آب را در روز توصیه میکنند.

ادرار را بیرنگ کنید. برای جلوگیری از بی آب شدن، باید آنقدر آب بخورید تا ادرار به جای زردرنگ، بیرنگ شود. بیرنگ شدن ادرار نشان میدهد که آب کافی به بدنتان رسیده است. همیشه آب بخورید، برای اینکه خوردن آب را فراموش نکنید، از چشمانتان کمک بگیرید. مثلاً یک بوتل پر آب را در وسط یخچال بگذارید، روی میز کار و داخل موتر هم آب ببرید.

در هنگام ورزش آب بخورید، زیرا ممکن است قبل از احساس تشنه گی تا ۲ لیتر آب از دست داده باشید.

برای جبران آن، در هر ۱۵ دقیقه نیم جام آب بنوشید و اگر احساس ضعف و خسته گی میکنید، ورزش را متوقف

کرده، یک گیلان آب بنوشید. وقتی به مدت بیش از دو ساعت ورزش شدید میکنید، علاوه بر آب مقدار زیاد کانی های بدن هم از دست میرود. این کانی ها، یالکترولیت ها، انتقال پیام های عصبی را به ماهیچه ها تسهیل میکنند. در این حالت خوردن آب کافی نیست و بهتر است آب معدنی خورده شود.

منبع: انترنیت

تهیه کننده: عزیز الله

اسلام چیست؟

اسلام عبارت از تسلیم بودن به امر و نهی خداوند متعال است. این دین مقدس و پاک ما را از بدیها منع کرده، به خوبیها فرامیخواند. دین مقدس اسلام تاریخ بسیار قدیم دارد و خاتم پیغمبران آن را به ما شناسانده و به این دین فراخوانده است. خداوند متعال در چهار کتاب آسمانی، توسط پیغمبران به بنده گان خود رهنماییهای فراوان نموده است. دین اسلام دارای پنج بنا (رکن) میباشد که این پنج رکن عبارت از:

۱. خواندن کلمه طیبه
۲. خواندن نماز
۳. گرفتن روزه در ماه مبارک رمضان
۴. زکات دادن
۵. ادای حج کردن

به هر زن و مرد مسلمان لازم است تا به زبان اقرار و به قلب تصدیق نماید که غیر از خداوند متعال هیچ موجود دیگر لایق عبادت و پرستش نیست و حضرت محمد(ص) فرستاده خداوند متعال است و همچنان به فرض بودن نماز، زکات، حج و روزه در ماه مبارک رمضان اقرار و تصدیق داشته باشد و بجا آورد.

افتاب، مهتاب، ستاره، آب، آتش، ملائک، زنده گی و مرگ، رستاخیز یا قیامت و همه هستی آفریده خداوند متعال بوده، هیچ موجود دیگر در خلقت کائنات دخالت نداشته و شایسته پرستش نمیباشد. به همین علت است که ما اقرار میکنیم و مگوییم:

(أَمَّنْتُ بِاللَّهِ وَ مَلَأْتُكَ وَ كُتِبَ وَ رُسُولُهُ وَالْيَوْمِ الْآخِرِ وَ لِقَدْرِ خَيْرِهِ وَ شَرِّهِ وَ مِنَ اللَّهِ تَعَالَى وَ الْبَعْثِ بَعْدَ الْمَوْتِ) ترجمه: ایمان داریم به خدای متعال، ملائکش، کتابهایش، رسولانش و به روز آخرت و به اینکه اندازه خیر و شر از جانب خدای متعال است و هم ایمان داریم به زنده شدن پس از مرگ.

نویسنده: نویده نورستانی

معلم صنف دوازدهم لیسه رابعه بلخی

گفتار بزرگان

- مقام اهل علم را بزرگ شمار
- هیچ کس را تحقیر مکن
- با کسی که باتو بد رسانده است نیکی کن
- مقدم اهل شرف و عزت را گرامی دار.
- ثواب را بگیر و خطا را کنار بگذار
- کسیکه در حق تو ظلم روا داشته، در برابر او صلح رحم کار بگیر.
- در سخن گفتن نرم ملایم باش
- صبر و تحمل و برده باری را پیشه کن.

ارسالی: نویسنده نورستانی

نوشته: عزیز آسوده

قصه‌ی برای کودکان

ما خانه نداریم!

ما خانه نداریم! از وقتی که یادم می‌آید، ما از یک خانه به خانه دیگر کوچ می‌کنیم. خانه داشتن به نظرم مثل آن میماند که در آغوش مادرم بخوابم، در کودکی وقتی در آغوش مادرم میخوابیدم احساس آرامش میکردم، دستانش مرا پناه میداد و گرم میکرد، حالا من ده ساله هستم و در خانه یکی از دوستان ما به سر میبریم. همه جا بوی نم میدهد و بوی کهنگی. در این زیر خانه پیش از ما کالای اضافی را می گذاشتند. یکروز مادرم گفت: دوستان ما به ما کمک کرده اند که ما را در خانه ایشان جا داده اند. چند بار از پدرم پرسیدم، چرا ما خانه نداریم؟! پدرم میگفت: نداریم! یکروز که بیشتر توضیح خواستم گفت: خانه ما را خان قریه گرفته. یک توته زمین میراثی پدرکلانم را هم گرفت و پس نداد! میگوید ما حق نداریم، چرا که خانه را رها کرده به جای دیگری کوچیده ایم، به شهر. از پدرم پرسیدم چرا خان، خانه مردم را میگیرد؟ پدر گفت: زور دارد، کاردار حکومت است!!!

هر وقت میخوام از پدرم چیزی بپرسم میگوید: باز میخوای درباره خانه پرستان کنی! میگویم همه همصفاً خانه دارند، ما نداریم، وقتی میبینم دیگران خانه دارند و ما نداریم، دلم به زمین می افتد، مثل سنگی که از بلندی به جوی می لولد. پدرم بیکار است، در حکومت هم کار نمیکند. چند وقت پیش در قریه دهقانی میکرد. حالا زمین ندارد که کشت و کار کند. خان لنگی کلانی بر سر دارد، همه از وی میترسند. وقتی با شکم کلان خود به سرزمینها می‌آید، همه فرار میکنند. یکروز از پدرم پرسیدم، چرا از خان میترسی؟ پدرم لحظه‌ی بی با تردید به سویم دید، بعد گفت: خان، خانه های دیگران را هم گرفته او از کسی نمیترسد. باز پرسیدم: از خدا هم نمیترسد؟ پدرم بیدرنگ گفت: اگر از خدا بترسد، حق کسی را نمیخورد، باز پرسیدم: چرا خدا جزایش را نمیدهد؟ پدرم به چهره ام دید و میخواست چیزی بگوید، پرسانم را دوباره تکرار کردم. پدر با نا گزیری گفت: میدهد، در روز قیامت! دوباره پرسیدم پس حکومت چرا جزایش را نمیدهد؟ دیدم پدرم ناراحت شده، نگاهش را به دورترها دوخت بعد خندید و با کرختی پاسخ داد، حکومت هم انتظار روز قیامت را میکشد!

من هر روز که خان را با آن لنگی کلان و شکم کلان میبینم که در زیر شیشه نشسته و جام دوغش را سر میکشد، نا راحت میشوم، ولی بعد دلم آرام میگردد، با خودم آهسته میگویم: خوب است که همین روز قیامت بود، اگر نمی بود، چه میشد! انتقام ما را چه کسی از خان میگرفت! به پدرم میگویم: پدر کاش میتوانستیم زمین و خانه مانرا از خان میگرفتیم! پدرم میگوید: بچم! مشت و دروش برابر نیست! خداوند دانا و بیناست! بچه های خریه میگویند: دیگر چاره‌ی نیست، بیاید هر روز از دامنه تا سر کوه بدویم تا نفس ما پخته شود و قوی شویم! آدم های قریه را میبینم که به خان سلام میدهند، خان به بالشی شبیه به کباب لوله تکیه زده، دوغ میخورد و آروغ میزند! از چند روز میشود که فاصله دامنه کوه تا بالای کوه را میدویم، از مادرم میپرسم: مادر! قدم بلند شده نی؟ نفسم پخته شده نی؟ مادر با امیدواری به سویم مینگرد، هان جان مادر! و درد و بلایم را دودسته به فرق سرش میزند، از لته گره بالای رف چند تا اسپند را در آتش میندازد و دود در فضای خانه بلند میشود. پدر در گوشه‌ی نشسته، تسبیح هزاردانه اش را میگرداند و طیفه میکند.

من از بیگانگان گله‌ی ندارم!

چوب شکنی درختی را با تبر قطع میکرد، چوب شکن که خود با هر ضربه تبر نفسک میزد، با ضربه های تندتر و محکمتر به جان درخت افتاده بود تا آنرا هر چه زودتر از پا در آورد. در جریان تبر زدن متوجه شد که با هر ضربه تبر او غیر از صدای نفسهای خودش، صدای دیگری نیز از درخت بلند میشود. چوب شکن با دقت بیشتر به صدایی که از درخت بر میخاست گوش داد. دریافت که درخت به سختی و با ناراحتی مینالد، چوب شکن با همان حالت از درخت پرسید که چرا با هر ضربه تبر او بیشتر می نالد! این ناله او از چیست؟ درخت پاسخ داد:

من از ضربه های تبر گله ندارم، شکایت من از دسته تبر است که از خودم ساخته شده و مرا با این بی مهری ضربه میزند! چوب شکن طالب معلومات بیشتر میشود. درخت میگوید:

گله من از تبر نیست که بر تن و پیکر من ضربه میزند، گله من از خودم است، از دسته تبر که از پیکر خود من جدا شده، به گفته شاعر:

من از بیگانگان هرگز نالام

که با من هر چه کرد آن آشنا کرد!

چوب شکن به فکر فرورفت و با خودش گفت:

راستی که درخت هر چه می بیند از شاخه خود می بیند که همانا دسته تبر است، تبر هرگز بدون دسته اش نمیتواند درخت را از پای اندازد.

ارسالی: بهشته لی

د کوه نور الماس د چا دی؟

دواړو سترگو ږوند کړ، الماس تر خاورو لاندې پاتې شو.

کله چې شاه شجاع پاچا شو، زمانه یې خپل خان ته وغوښت. زمانه خپل ورور شاه شجاع ته د ښځ شوي الماس خبر ورکړ. شاه شجاع د کوه نور الماس په ۱۸۰۵م. کال کې د شینوارو له سیمې څخه کابل ته راوړل، له ۱۸۳۰م. کال نه وروسته د هندوستان سکهان یاغي شول او د جگړو په ترڅ کې شاه شجاع، د رنجیت سنگ له خوا بندي شو او د کوه نور الماس یې ورڅخه واخیستل.

د رنجیت سنگ له مړینې وروسته، د کوه نور الماس د انگریزانو لاس ته ورغلل او هغوی لندن ته یوړه. د کوه نور الماس اوس د برطانیې د سلطنتي کورنۍ په موزیم کې دي چې، د ملکې د سر په تاج کې اښودل شوي دي....

د کوه نور الماس اساساً پنځه زره کال وړاندې د هند په یوه معبد کې ساتل کېده چې، بیا غلو له دې معبد نه یوړه، د غلو د لاسه بېرته د هند د پاچایانو لاس ته ولېدل چې بیا په هند کې د پښتو لودیانو او سوریانو لاسونو ته ورسېد، بیا د هند د کورگانیانو د تاجونو او خزانو زینت ؤ، چې له هغوی نه د نادر افشار لاس ته ولېدل، بیا لکه څنګه مو چې ولوستل، د نادر مېرمنې احمد شاه بابا ته سوغات ورکړ، رنجیت سینګ په چل او فریب له شاه شجاع نه واخیست او بیا انگریزانو له سکهانو نه غصب کړ، په دې ترتیب د کوه نور الماس د افغانستان قانوني ملکیت او د انگریزانو په لاس کې دی.

په اتلسمه پېړۍ کې نادر افشار په هندوستان برید وکړ او هند یې ونیو. د هند له دربار څخه یې (تخت طاووس) او د (کوه نور الماس) خراسان ته راوړل. کله چې نادر افشار مړ شو، احمد خان ابدالي (احمد شاه بابا) د هغه مېرمن او بچیان امانت سلامت دربار ته ورسول، د نادر افشار مېرمنې له احمد خان ابدالي څخه د منډې په توګه د کوه نور الماس، هغه ته سوغات ورکړ.

د کوه نور الماس د احمد شاه بابا، تېمور شاه ابدالي او زمانه په واکمنۍ کې په ابدالي دربار کې و. کله چې زمانه له خپل ورور محمود څخه په ۱۸۰۱م. کال کې ماته وخوړ، شاه زمان وغوښتل چې پېښور ته ولاړ شي او له خپل بل ورور شجاع الملک څخه مرسته وغواړي، خو دی د ملا عاشق شینواري له خوا محاصره او اسیر شو. زمانه له خان سره د کوه نور الماس په یوه وړانه کنډواله کې تر خاورو لاندې پټ کړل، وروسته ملا عاشق دی ونیوه، شاه محمود ته یې وسپاره او هغه په

ادامه معولیت و اهداف توسعه هزاره سوم

اول: ریشه کتی گرستګی و فقر شدید:

از آنجاکه رابطه نزدیکی بین معلولیت، گرستګی و فقر وجود دارد، بناً تطبیق فراگیر آن در سطوح مختلف برای جلوگیری از معلولیت بسیار مهم است، معلولیت های زیادی است که ناشی از سوء تغذی در دوران بارداری و شیردهی می شود، فقر شدید نیز باعث معلولیت و محرومیت اشخاص دارای معلولیت در جامعه می شود، و هم معلولیت می تواند باعث فقر شود، بسیار ضروری است تا اشخاص دارای معلولیت و موضوع معلولیت در پروسه های فقر زدایی و گرستګی شامل شود، هم از معلولیت احتمالی بعدی و از هم فقر جلوگیری شود.

دوم: تحقق آموزش ابتدایی جهانی:

عدم آگاهی و بی سوادی عامل دیگر که باعث معلولیت می شود، آموزش وسیله است برای شمولیت اجتماعی و خودکفایی اقتصادی اشخاص دارای معلولیت، همانطور که آموزش حق همگان بوده بناً اشخاص دارای معلولیت از این امر مستثنی شده نمی تواند و باید از این حق مسلم بشری اش مستفید گردد. آموزش فراگیر و اختصاصی کتوری های مختلف اشخاص دارای معلولیت جدا مد نظر گرفته شود.

سوم: ارتقای برابری جنسیتی و توانمندسازی زنان:

همانطوریکه هنوز هم در بسیار نقاط از جهان زنان با تبعیض روبرو اند، زنان دارای معلولیت از تبعیض مضاعف رنج می برند، پس تساوی حقوق و توانمند سازی زنان دارای معلولیت مهم است تا مانند سایرین باید دسترسی یکسان به فرصت ها و سهولت های صحتی، آموزشی، کاریابی ... داشته باشند. تطبیق فراگیر اهداف توسعه هزاره سوم نقش مهم را در برابری جنسیتی و تعصب زدایی برای زنان مهیا می کند.

چهارم: کاهش مرگ و میر کودکان:

تطبیق برنامه های جلوگیری از مرگ و میر کودکان برای معلولیت زدایی و توجه به صحت مادران در این زمینه برای معلولیت و جامعه بسیار مهم است.

پنجم: بهبود صحت مادران:

عدم صحتمندی مادران نیز باعث معلولیت در دوران حمل و بعد از آن می گردد، توجه به سلامتی و صحتمندی مادران برای معلولیت زدایی مهم است تا کودکان معلول بدنی نیامده و هم مادر خود به معلولیت دچار نشده و از مرگ و میر مادران جلوگیری بعمل آید تا کودکان بهتر مورد حمایت قرار گیرد.

ششم: مبارزه علیه بیماری ایدز، مالاریا و سایر امراض:

امراض رابطه مستقیم با معلولیت دارد، ایدز نیز مانند دیگر امراض مثل سرطان، توبرکلوز و غیره اگر مورد تداوی و پیشگیری قرارنگیرد باعث معلولیت های مختلف شده که خود باعث فقر می گردد.

هفتم: اطمینان از پایداری محیط زیست:

محیط زیست عامل دیگرست که برای صحتمندی همه مهم است، آلودگی محیط زیست باعث امراض شده و امراض باعث معلولیت می گردد، بناً مبارزه همگانی برای صفایی محیط زیست و جلوگیری از معلولیت مهم است.

هشتم: ایجاد مشارکت جهانی برای توسعه:

همانطوریکه درجهان رابطه ی همه جانبه موجود است، بسیاری موضوعات همه شمول بوده بناً معلولیت در صدر توجهات همگانی جهان قرار دارد تا مبارزه مشترک بر علیه امراض، تدابیر و برنامه های بهبود صحت مادران، کاهش مرگ و میر کودکان و مادران، مبارزه با فقر و گرستګی، آموزشی، برابری جنسیتی و توجه به محیط زیست نیازمند برنامه مشترک همه جهان می باشد.

تربیت: لطفاً خود را به طور کامل معرفی نمایید؟

ج: من ماریا بنت شیرمحمد مسکونه اصلی ولایت لغمان ولسوالی علیشنگ، فعلاً باشنده حصه سوم خیرخانه متولد سال ۱۳۶۱ متعلم صنف یازدهم لیسه پنجد فامیلی خیرخانه از بدو تولد معلول میباشم.

تربیت: چند سال میشود که نقاشی میکنید چه انگیزه باعث شد که به هنر نقاشی رو آوردید؟
ج: مدت سه سال میشود نقاشی میکنم از طفولیت به نقاشی علاقه زیاد داشتم همچنان تنهایی باعث شد به هنر نقاشی رو بیاورم.

مصاحبه با یک تن از جوانان موفق دارای معلولیت در بخش هنر نقاشی که توجه خواننده گان عزیز را به آن معطوف میداریم

تربیت: در عرصه نقاشی چه دست آوردی دارید؟
ج: در این عرصه یک تقدیرنامه از قومندانی نیروهای آیساف اخذ نموده ام.

تربیت: دیگر چه نوع مهارت را انجام داده میتوانید؟
ج: غیر از هنر نقاشی به خیاطی، مهره بافی، آشپزی و آرایشگری دسترسی کامل دارم.
تربیت: برای معلولینیکه خود را ناتوان احساس میکنند چه پیام دارید؟

ج: معلولیت ناتوانی نیست، اطفال دارای معلولیت هیچگاه خود را ناتوان احساس نکنند، سعی و تلاش خستگی ناپذیر نمایند، به خود باور داشته باشند، استعدادهای خود را تبارز دهند و همت والا داشته باشند تا در کارهای خود موفق شوند.

تربیت: به کدام مضامین علاقه زیاد دارید؟
ج: من به مضمون دری خیلی علاقه دارم.
تربیت: آیا به کامپیوتر هم دسترسی دارید؟
ج: بله! من به پروگرامهای ویندوز، ورد و ایکسل دسترسی دارم.

تربیت: از وزارت معارف چه تقاضا دارید؟
ج: تقاضای من از وزارت معارف اینست توجه بیشتر به افراد دارای معلولیت داشته باشند، زمینه تعلیم و تربیه را مساعد بسازند تا ما خوب درس بخوانیم و مانند افراد سالم در اعمار وطن رنجیده خویش سهم فعال بگیریم و باردوش خانواده و جامعه خود نگرندیم از تمام مردم عزیز خود صمیمانه تقاضا میکنم که مارا به دیده حقارت نگاه نکنند برای ما مانند افراد سالم احترام بگذارند.

تربیت: پیام شما برای سایر معلولین بالخصوص طبقه انان چیست؟

ج: معلولیت کدام محدودیت نیست هیچ وقت مایوس نشوند آنان باید کوشش نمایند درس بخوانند صد درصد توانایی برای انجام دادن کارهای مختلف در وجود آنها است به شرط اینکه آنرا تبارز دهند سعی و تلاش نمایند از تنبلی دوری کنند، بالاخصوص خواهران معلول به هیچ موانع اجازه ندهند جلو پای آنها قرار گیرد تا میتوانند در مقابل مشکلات مقاومت نمایند تا اینکه به هدف خود برسند.

تربیت: بزرگترین آرزوی شما چیست؟
ج: یگانه آرزوی من خدمت به مردم دوست داشتنی و کسب افتخار برای وطن عزیزم است. از خداوند بزرگ توفیق میخواهم تا برای مردم

شریف خود خدمت کنم، روزی فرا برسد که نقاشیهایم در بزرگترین نمایشگاه جهان به نمایش گذاشته شود و من برنده جوایز گردم و باعث افتخار تمام معلولین کشورم شوم.

تربیت: از اینکه بامجله خودتان (تربیت) مصاحبه انجام دادید از شما تشکر به امید موفقیت های هر چه بیشتر شما در عرصه هنر نقاشی.

ج: از شما هم تشکر!

مصاحبه: م. زمانی

لاوازيه څوک و؟

انټوني لارنټ لاوازيه دنوي کيميا د علم پوهان دی چې ددې علم د اساسي قواعد علمي بنسټ يې کښود. لاوازيه په ۱۷۴۳م کال کې

په پاریس کې وزېږېد، په پاریس کې يې د ریاضی، حقوقو او کیمیا په څانگو کې خپل تحصیلات سرته ورسول. هغه دغریبې کورنۍ غړی و، مگر پلار يې سوداګر و، خپل زوی (لاوازيه) ته يې د ښو او لوړو زده کړو زمینه برابره کړې وه. هغه له کیمیا سره مینه درلوده او په همدغه علم کې يې زیات کار وکړ، په ۱۷۷۲ کال کې يې د فرانسې د علومو اکاډمي نه دکیمیا په علمي څېړنه کې د سروزرزو مهال ترلاسه کړ، دوه کاله ورسته يې د هغې اکاډمي د علمي غړي په حیث د اکاډمي غړیتوب ترلاسه کړ، څو چې په پای کې، د هوا میزان د ترکیب په پیدا کولو بریالی شو او د اکسیجن اهمیت يې د احتراق په عملیه کې وموند او په دې اړوند د ځینو فورمولونو په وړاندې کولو بریالی شو. هغه دا خبره ثابته کړه چې، که چیرې سلفر او فاسفورس په هوا کې ولګول شي، وزن يې زیاتېږي، ولې که سرب اکساید ته حرارت ورکړي، وزن يې کمښت مومي.

همدارنگه، لاوازيه د اجسامو او عناصرو د رموزو د جدول په ترتیب هم بریالی شوی دی چې، هغه جدول په دې علم کې دکیمیا د نړیوالې ژبې حیثیت ترلاسه کړی دی. تر یو شمېر تحقیقاتو او دکیمیا د علم په برخه کې تر زیاتو هلوځلو وروسته دا نړیوال پوهه د فرانسې د تروریستانو له خوا پېژانې شو چې، په دې ډول يې په ۱۹۷۴ کال کې له دنیا نه سترګې پټې کړې.

د سارا پوپلزی-رالېږنه

سره مُرچک

د استرالیا د تسمانیا د پوهنتون څېړونکي د اتلسو میاشتو په بهیر کې پر لسو داوطلبو باندې د سره مُرچکو د سملاسي ګټو پایلې څېړلې دي. هغوی ددې څو تنو نه د ورځې، پر هر یوه باندې ۱۵ ګرامه سره مُرچک مصرف کړه، خو په څو نورو يې دا کار ونکړ. هغه نتيجه چې، د دې پوهنتون د بیالوژي د پوهنځي ښوونکي (دومینیک ګراګټي) لاسته راوړی، ډېرې په زړه پورې وې. هغه وايي چې: سره مُرچک خوب ښه تنظیموي او د خوب کیفیت د زړه پر سلامتیا او د هغه پر رګو باندې ډېره زیاته ښه اغیزه کوي.

سره مُرچک چې، یوه طبیعي تازه ماده ده، کېدای شي، د هغه نه د ورځې په لږه اندازه خوړلو سره د زړه او د هغه د رګونو او شریانونو په سلامتیا کې مرسته واخیستل شي.

محمد سهراب سپین غر ګود که تیزهوش

طبابت در جهان

هندوستان به اورا د و سحر و جادو آمیخته شده که کم کم از آن صورت خارج شده است.

طب در اروپا:

دانشمندان اروپا از دانش طب مشرق زمین استفاده کرده و هسته اولیه را تشکیل دادند و بیشتر کتابهای طبی را ترجمه کرده و از آن بهره برداری کرده اند. تقریباً 550 سال پیش از این در زمان لوئی بازدهم که یکی از پادشاهان فرانسه بوده است کتاب ابو علی سینا و محمد ذکریای رازی، بزبان فرانسه ترجمه شد و آنرا بشاگردان طب تعلیم دادند و به بسط و گسترش طب پرداختند اما هسته اولیه این طب از خاور میانه بود. در زمانی که اسکندر ذوالقرنین ایران را گرفت بسیاری از کتابهای موجود در ایران را ترجمه کرده و به مغرب زمین فرستاد.

طب در یونان:

قبل از فیثاغورث طب یونان هم به سحر و جادو آمیخته شده بود تا در اثر زحمات دانشمندان آنزمان کم کم به صورت خالص تری در آمده و در مدرسه اسکندریه که بوسیله بطليموس برای اولین بار بنا شد. علم طب به منتهای اوج خود در آن زمان رسید و بقراط فیلسوف عصر خود در زمانی که علم طب باین درجه رسیده بود پا به عرصه وجود گذاشت و بقراط به خلاصه کردن کتب طبی و بحث و نسر آن پرداخت، بعد از آن جالینوس به نثر و بسط علم طب آن زمان پرداخت.

طب در هندوستان:

یونانیان معتقد اند که از دارو های هندوستانی استفاده کرده اند و بقراط از مطالعات هندی ها بهره برداری زیاد کرده است لیکن در هندوستان طب با سحر و جادو بوسیله کاهنان درهم آمیخته شده است که هنوز هم وجود دارد.

طب در مصر:

درمصر کتابهای زیادی درباره طب نوشته اند که از ان جمله دائره المعارفی در 42 جلد نوشته شده که 4 جلد آن مربوط به طب و همزمان ما 1550 سال قبل از میلاد حضرت مسیح بوده است.

طب در ایران قدیم:

طب در ایران به چهار هزار سال قبل از میلاد حضرت مسیح نسبت داده است که متأسفانه مثل کشور

پښتو ژبه، د ماشوم ادبیات او یو خو یادښتونه

اجمل تورما

ماشومانو ته د مشرقي کده د مغرب دې

د ژباړې او د خندا لخوا بې یو دی.

د ماشوم د ادبیاتو د ځینو څارونکو په وینا د ماشوم ادبیات په ماڼۍ یا پرمختللي دوره کې چې، د لویځ میشتو په تاریخ کې د رنسانس نوم نوم ورکړل شوی دی، مفهوم پیدا کوي. د دوی په وینا، تر دې د مخه د ماشوم ادبیاتو کوم مفهوم نه درلود او اساساً ماشوم ته اهمیت هم نه ورکول کیده. څارونکي وايي چې، په پرمختللي دوره کې ماشومانو او په تیره بیا د ماشوم د ادبیاتو روزنیزې برخې ته ډېره پاملرنه وشوه.

خو تر پرمختللي دورې وروسته درېمه دوره چې پسا مدرنیزمه دوره ورته وايي، په دې دوره کې د ماشوم په وړاندې ذهینونه نور هم بدلېږي او د کورنۍ ماشومونو او د هغوی د ماشومتوب د دورې عقیدو ته ارزښت ورکوي. نن سبا د نړۍ په کچه اته جایزې د ماشومانو او ځلمکیو ادبیاتو ته ځانګړې شوې دي چې، له مالي پلوه یې تر ټولو لوړه (د آسټرید لینډ ګرن) جایزه ده.

د ماشوم ادبیات په دوه ډوله دي: یو هغه چې د لویانو له خوا ماشومانو ته لیکل کېږي او بل هغه چې ماشومان یې په خپله ایجادوي، په افغانستان کې او په تیره په پښتو ژبه کې د ماشومانو د ادبیاتو پر دغو دواړو خواوو، هومره چې پکار ده، کار نه دی شوی.

په تېرو دوو کلونو کې د المان د فرهنګي مرکز (ګوټه انسټیټوټ) له خوا د افغانستان د معاصرو ادبیاتو په اړه په

جوړ شویو سیمینارونو کې لیکوال او څېړونکي محمد نبي تدبیر او داوود وفا په افغانستان او پښتو ژبه کې د ماشوم د ادبیاتو تاریخي او مسلکي خواوې دواړه را سپړلي وې، چې زه په خپله دغه لیکنه کې د هغو تکراري خبرو له راوړلو نه ډډه کوم او په تېرو کال کې په پښتو ژبه کې د ماشوم د ادبیاتو په لویو لاس ته راوړلو غږېږم.

د ماشومانو لپاره کیسې:

په پښتو ژبه د ماشومانو د کیسو په برخه کې بې بي سي د افغانستان لپاره دوه ټوکه نوي او د پنځم ځل لپاره پنځه ټوکه زاړه کتابونه له سره چاپ کړي دي.

دغه شان د ای، بی، موسی د افغانستان ټولنې هم یو شمېر کتابونه چې له نورو ژبو څخه راژباړل شوي دي په پښتو ژبه چاپ کړي دي.

د ماشوم د شعر په برخه کې هم، تر یوه حده پورې کار شوی دی، په انفرادي توګه د پیر محمد کاروان، استاد حبیب الله رفیع، زریبیت حفیظ او شورشایي شعرونه چې په بېلا بېلو ورځپاڼو او مجلو کې خپاره شوي دي او په خاصه توګه ماشومانو ته د علم ګل سحر د شعرونو کتاب (ستوری) چې د مصور څېړندوی بنسټ له خوا چاپ شوی دی، د یادوني وړ دی.

کیسې او ټوکي:

د فولکلور دغې برخې ته چې د ماشوم لپاره د یوې خولې خندا تر څنګ، ښه بوختیا او د ماشوم د ذهن دودې او پیاوړې کولو لپاره اغېزمنه او ګټوره برخه ده، هم هېڅ کار نه دی شوی، بلکې دا هم د ماشومانو د سندرو په شان، کوم چې دوی په خپله ایجاد کړي دي، دغه شان خوري ورې پرې دي چې، راټولول یې زما په فکر ستر کار د دنیا او هم د آخرت لپاره دی.

ژباړې:

په تېرو کال کې، له نورو ژبو څخه ماشومانو ته یو شمېر کیسې او شعرونه را ژباړل شوي دي، چې په دې برخه کې د

استاد اسدالله غضنفر، عصمت څاروان، ناز و پسرلي او پیر محمد کاروان هڅې د یادوني وړ دي.

د ماشومانو لپاره راډیويي خپرونې:

په دې برخه کې هم، لکه د کیسو د کتابونو په شان بې بي سي راډیو تر نورو مخکینه ده او د کیفیت له پلوه یې هم چې، کومې خپرونې د ماشومانو لپاره جوړې کړي دي، په هر ټول پوره دي، لکه د اسرارو پرده، د ښجاره خورجین، زموږ نړۍ زموږ راتلونکې، خبرې یوه ماڼۍ او زر دریځې او داسې نورې.

په نورو راډیو ګانو کې راډیويي خپرونې، د ماشومانو د عمر او پوهې په تناسب په مراتبو مشرانې دي چې حتی کله کله خو لویاتو ته د پوهاري وړ نه دي.

د ماشومانو لپاره تلویزیوني خپرونې:

په عمومي توګه د ماشومانو لپاره د تلویزیوني خپرونو وضعیت د انډینې وړ دی، په کابل کې په تلویزیوني چینلونو کې یو دوه یې په پښتو ژبه نشرات کوي او کوم تلویزیونه چې دا دوه خپرونې جوړوي هم، د ماشومانو پاملرنه یې نه ده جلب کړې او په دې توګه یې، له کیفی پلوه ښې نه شو ارزولی.

درسي کتابونه:

د ماشومانو لپاره، د ښوونځیو په درسي کتابونو کې، د ادب برخه ډېره ده، خو په وچ، کلک ډول، نه د ماشومانو د پوهې په سطحه برابر مواد لري او نه هم د هغوی په ژبه لیکل شوي دي.

د ماشومانو لپاره چاپي خپرونې:

په پښتو ژبه، د ماشومانو لپاره له کندهار څخه (د ماشوم غږ) مجله ده، چې هره میاشت یو ځل خپریږي او بله له کابل نه د کاروان ادبي ټولنې خپرونه (اکوېکو) ده چې، دا هم هره میاشت د زرو ګټو په شاوخوا کې یو ځل خپریږي او یوه بله هم [د تربیت مجله ده چې، په پښتو او دري دواړو ژبو، په هرو درېو میاشتو کې، یوځل د پوهنې وزارت له خوا خپریږي. په دغه مجله کې خپاره شوي مطالب اوشعرونه ښوونیز او روزنیز پېغام لري]

په پښتو ژبه د ماشومانو لپاره ځانګړې ویب پاڼه نه لرو، خو په ټول افغان او د استانونو ویب پاڼو کې، د ماشوم د ادبیاتو په برخه کې تافېچي موجودې دي چې، وخت ناوخته پکې مطلب نوی کېږي. په بلا کونو کې د گل تر سوري لاندې، افغان فرهنګي بهیر او د ماشوم د ادبیاتو دودې او پراختیا ټولنې بلاکونو، د ماشومانو لپاره مطالب ځای پرځای کړي دي. په ټولیزه توګه ویلی شو چې، دنورو کلونو په پرتله، سې کال، په پښتو ژبه کې د ماشوم د ادبیاتو په برخه کې، یو څه پرمختګونه شوي دي، چې د افغان دولت، بهیر مؤسسو او د افغان سوداګرو په مرسته کېدای شي، چې دا هڅې نورې هم کړنډۍ او عملي کار تر سره شي.

محمد نواز حقیقت

طاق ظفر

د کابل لویديځي خواته
مشهور محل پهمان دی
دېره ښکلې یې هوا ده
د لېدو وړ یې ښکلا ده
پکې شته شنه چمنونه
جوړ دي ښکلي تعمیرونه
په حیرت به ورته ګوري
که دې ولیدل باغونه
ورته ځي ډېر سیلانیان
لري رنگ په رنگ گلان
هله شته طاق ظفر
شته تاریخ نه یې خبر
دا یادګار دی د غازیانو
د اتلو افغانانو
حقیقت دی ورته تللی
سېل یې کړی دی راغلی.

توکې ټکالې

ټاير پنجر شو، دواړه راكوز شول.

انگريز: څه چل وشو؟

پاكستاني: دې ميخ از دخينگ دي ټاير دي

غرزلنگ، اى ايم ناټ ذمه وار

عجله!

زن گفت: آقاى دكتور، به دادم برسيد. پسر من قلم خودكارم را قورت كرده است. دكتور گفت: خانم، دستپاچه نشويد، من ميام.

زن گفت: آقاى دكتور، تا آمدن شما چه كار كنيم؟

دكتور گفت: اگر خيلى عجله داريد، با پينسل بنويسيد!

امتحان ديوانگي

رئيس ديوانه خانه سه ديوانه را به خاطر امتحان برد لب حوضى كه آب نداشت و گفت: وقتى من اشپلاق كردم، شما خود را به آب بيندازيد! بعد از چند دقيقه رئيس اشپلاق زد دو ديوانه فوراً خود را به حوض انداختند و سومى همچنان ايستاده ماند. رئيس ديوانه خانه خوش شد و به فكر اينكه او عاقل شده است، نزدش آمد و پرسيد: تو چرا داخل حوض نشدى؟ ديوانه گفت: مه شنا بلد نيستم، غرق ميشم.

تعريف دوست

شخصى براى يك مرد تعريف ميكرد: دوست من آنقدر قوى است كه مثل شير! آنقدر چالاك است كه مثل آهو! آنقدر زيباست كه مثل طاووس! دخترش كه نشسته بود و به گپ شان گوش ميداد گفت: خوب پدرجان حالا به ديدن دوستت به كدام باغ وحش برويم؟

يو سوک به دې ووهم چې!

يو ورځ دوه کسان په خپلو کې سره په جگړه کې و. يو بل ته يې وويل: څه! که نه داسې يو سوک به دې ووهم، چې لندن ته به دې ورسوم. دويم کس خواب ورکړ: والله چې، زه به دې هم يو داسې سوک ووهم چې، امريکا ته دې ورسوم. په همدغه وخت کې يوه بل سړى چې ددې کسانو جگړه يې کتله وويل: والله چې، تاسې ډېر کمال لرئ، مهرباني وکړئ، ما په کراره يو سوک ووهئ، چې هندوستان ته ورسېم.

په جيب کې دې يوه پيسه هم نشته!

يوه سړي د يو چا جيب ووهلو او پاڅېده، سړي ورته وويل: نه شرمېږي، چې زما جيب پرېکوي، گنکپ ورته وويل: ته نه شرمېږي، چې دومره قيمتي کالي دې اغوستي دي، خو په جيب کې دې يوه پيسه هم نشته.

په انگريزي پوهېږي؟

يو پاكستاني انگريز ته ورغى، چې زه ډيورې كوم، انگريز ورته وويل:

په انگريزي پوهېږي؟

سړي وويل: هوا

انگريز وويل: ښه ده! ډيورې شوې.

يوه ورځ په موټر کې بازار ته روان ول، په لاره کې

مسأله ديگر در رابطه با شنا اين است كه شنا يك ورزش كاملاً كم خرج است و اسباب و لوازم آن نيز دير دوام مياورد. براى اين ورزش، شما به يك دست لباس شنا، در صورتى كه بخواهيد، يك عينك شنا براى ديدن زير آب و يك گوشگير براى جلوگيرى از رفتن آب به داخل گوشها ضرورت ميداشتيد. بايد، براى آنها كه ميخواهند سرعت شنا كردن شان بالاتر برود، كلاه شنا كمك زيادى خواهد كرد، چون با اين وسيله ميتوانند سريعتر در داخل آب حركت كنيد. پس خوب است شنا را هم به برنامه ورزشى تان اضافه كنيد.

هشدار!

- درآبهاي غيرصحي از آبيازى كردن جدا خوددارى نماييد، زيرا بيماريهاي گوناگون را به وجود مياورد.
- در آبهايى كه عمق زياد دارند، چه دريا باشد يا حوضها، آبيازى نكنيد، زيرا ممكن است سبب غرق شدن تان گردد.
- در درياهايى كه جريان آب آن تند و سريع است، شنا كردن خطرناك ميباشد.
- جاى مناسب براى آبيازى، آبهاي تميز و صحي ميباشد.
- قبل از شنا، از عمق، گردآبهاي احتمالي، پاكي و سرعت جريان آن آگاهى حاصل نماييد.

فواید آبیازی کردن

دلایل زیادی وجود دارد که شما را به طرف حوضهای آبیازی میکشاند. در قدم اول اینکه این یک نوع ورزش است که برای قلب بسیار مفید میباشد. اگر شدت حرکات تان زیاد باشد، میتوان آنرا با دویدن در یک ردیف تصور کنید، اما از آنجا که در این حرکات هم قسمتهای بالایی و هم قسمتهای پایینی بدن تان در آب حرکت میکنند، میتوان گفت که ماهیچه ها حتی بیشتر از دویدن کار میکنند و شما کالری بیشتری به مصرف میرسানید.

برعلاوه، آبیازی قدرت بدنی شما را هم بالا خواهد برد. ممکن است فردای اولین روز آبیازی کردن تان کمی در بدن تان احساس کوفتگی کنید، زیرا از ماهیچه طوری کار کشیده اید که تا به حال نکرده بودید و به همین خاطر باعث قویتر شدن شانه ها و ماهیچه های پشت تان میشود.

بسیاری از افراد به این عقیده اند که آبیازی استرس و فشارهای عصبی را پایین میآورد. به این ترتیب با آبیازی کردن نه تنها فواید جسمی شامل حال شما میشود، بلکه فواید روحی نیز میبرید.

تجهیزات:

نو ښه به دا وي چې، ماشومان دا لوبې له خپلو همزولو سره په گډه تر سره کړي. خو د لوبو په دوران کې نه يوازې يو د بل له نومونو او مهارتونو سره بلد شي، بلکې يو د بل له تجربو او حرکتونو نه په زړه پورې گټه اخلي!

د مور د ورځني د درناوي په وياړ

محمد نواز حقيقت

هنر اړ سلام

نرې ته نږدې نرمه خوښې مورې
ستا په نوم وايي ترانې مورې
ستا دللو لونه شم سپېلې
نرما د مينې پښتې مورې
پخپلو وينو دې مروزلې يم
ډېرې خوښې دي ستا كيسې مورې
د ننگ سبق دې په شيدو كې راكې
ما ته له سترگو نه نږدې مورې
په دې پوهېږم ستا د نرې قطره يم
هنر اړ سلام نرمه دمرنې مورې

د مزمل رالېږنه
غزني

لوبې او ماشومان

ماشومان پيدايشي ځيرک او د هر څه په پلټنه او سپړنه کې دي. دوی غواړي، د شيانو په حقيقت پوه شي. له دې امله، هر څه ته لاس وروړي او د هر شي په باب پوښتنې کوي. نولازمه ده چې، لويان په ډېر غور سره ددوی پوښتنې واورې او هغو ته وړ ځواب ورکړي.

د ماشومانو د زده کړې او ساتېرې يوه وسيله لوبې دي. دوی نه يوازې له لوبونو خوند اخلي، بلکې دا لوبې ددوی يو کلک ضرورت هم دي. ددوی هيلې او غوښتنې د لوبو له لارې مالومېدې شي. دا لوبې نه يوازې ددوی د جسمي ودې لپاره يوه کلکه اړتيا ده، بلکې د ماشومانو په ذهني وده کې هم ډېره مرسته کوي. په حقيقت کې، ماشومان په لوبو کې خپل استعدادونه ازمايي او ډېر داسې مهارتونه زده کوي چې، ددوی په راتلونکي ژوندانه يې اغيزه ښکاره وي. ماشومان د خپلې ذهني ستړيا د ورکولو لپاره، جسمي لوبې کوي، خو که دا لوبې په ډله ييزه توگه تر سره شي، خوند او ارزښت يې تر يوڅو او انفرادي لوبو ډېر دي. ماشومان د لوبو په سرته رسولو کې د لويانو پيروي کوي او د هغوی له تقليد او پيروي نه په زړه پورې خوند اخلي. د لوبو دغه ډول، ماشومان له خپلو همزولو ماشومانو او د ټولنې له زلمکي نسل سره همغږي او په يوه ليکه کې دروي. ددې په څنگ کې، ماشوم د ننداريزو لوبو له ليدلو نه هم خوند اخلي او په زړه پورې تجربه تر لاسه کوي. په ځانگړې توگه، هغه لوبې په کومو کې چې، د ماشومانو عواطف او احساسات په پام کې وي.

پسرلی

نن خو پسرلی راغی
ښکلی گلالی راغی
شنه شنه به ډاگونه شي
هم به مو باغونه شي

سيند به شي خپه خپه
هوا به شي وړمه وړمه
چغ وچغاره به شي
د مرغانونو نغمه نغمه

ژېړه غوا به ويايم
ايخوا ديخوا ويايم
توره غوا وږه راته
ښه به شي مړه راته

تل به يې خدمت کوم
نه به شي خپه را ته
زه به يې شيدې خورمه
ښې خورې مستې خورمه

کوچ به له ډوډۍ سره
خورم به يې له مړۍ سره
تل به يې سبا خورمه
هم به يې بيگانه خورمه

خو چې سبق زده کړمه
هم يې په شوق زده کړمه
لومړی په سرو کال اوسم
خوښ اوسم، خوشال اوسم

فريد الله نوري نورستاني

جهل دې ورک شي

جهل دې ورک شي پسرلی وژني کلان وژني
کلورين خيال، سپېڅلې هيلې، ستر ارمان وژني
ځای د الفت چې د چا زړونو کې نفرت ونيسي
د ضمير سترگې يې ړندې شي، خپل وجدان وژني

جنگه

جنگه تا د سولې ډيوې مړې کړلې
موږ باندې دې بلې سرې لمبې کړلې
ډېر تنکي ځوانان دې له موږ واخستل
ولې تا ترې ډکې هديرې کړلې؟
جنگه په آرام درځني نشولو
موږ باندې ترڅې دې ورځې شپې کړلې
جنگه بس دی نور دلته مه راځه!
تا ډېرې تور سرې يې اترې کړلې
جنگه زه افشان درنه خپه يم!
شرې دې زموږ تودې ډېرې کړلې

د ننگيال د لېسې زده کوونکي

احمد ضياء (افشان)

بچيان د وطن

موږ يو بچيان د وطن
هم وارثان د وطن
اميد او هيلې لرو
تيرې او ډېرې لرو

خدمت يې قرض په موږ
ميراث د قرض په موږ
د علمو کماله سره
شو هوښيار د وطن

جوړ په خوشاله ژوندون
ښه به سمباله ژوندون
اباد به شارې ځمکې
بيايانو کارې ځمکې

عزم مو پيمان د وطن
موږ يو بچيان د وطن

اسم سنبل معلم صنف ششم

مکتب ميرويس هوتکي ده پوري

عباس ولد محمد حسين
کودک هوښيار و صحتمند

د خپلې ښوونکې لارښوونکې خاطره!

محمد عزيز تحريك

زه يو مهال د کابل پوهنتون د ادبياتو د پوهنځي د دوهم ټولگي محصل وم. له ورځو څخه يوه ورځ زموږ د يوه مضمون استادې اغلې جميلې نوابي په يوه لږ فارغ وخت کې زما له ۲۸ تنو همټولگيوالو څخه په نوبت پوښتنه وکړه: (تاسې له چا او له څه شي څخه ډارېږئ؟)

موږ هر يوه په خپل نوبت خواب ورکړ خو د ټولو محصلينو په ځوابونو کې يوه جمله شريکه او تکراري وه، هغه دا چې: (زه خدای (ج) څخه ډارېږم!)

د ځوابونو په پای کې موږ پردې و پوهېدلو چې زموږ څرگندونو زموږ د ښوونکې قناعت حاصل نه کړ. بيا مو له خپلې ښوونکې څخه په ډېر درناوي وپوښتل:

– ويښه استاده! ته له چا او څه څخه وېرېږي؟
هغې له يو لنډ مکث څخه وروسته موږ مخاطب کړو، وې ويل: (تاسې له خدای (ج) نه ولې وېرېږئ؟ آيا تاسې پردې نه پوهېږئ چې الله تعالی له مور څخه اويا ځله مهربانه ذات دی؟! مور څومره مهربانه ده چې سړی يې مهرباني ته حيرانېږي! او دا چې دموږ مهرباني اويا پلا زياته شي نو هغه به څومره وي؟! مطلب مې دادی چې له خدای پاک څخه مه ډارېږئ!)

موږ ټول حيران شولو او له ځانو سره مو په خپلو گڼوانو کې وانگېرله، لکه چې زموږ د استادې عقیده خرابه شوې ده؟! خو زموږ پوهې او مجربې ښوونکې زموږ رواني (دروني) حالت درک کړ، زياته يې کړه:

– تاسې زما خبرو ته مه حيرانېږئ! زه پوهېږم چې زموږ خالق د مهربانو مهربان ذات دی، هغه د دنيا او آخرت پاچا دی، هغه دومره مهربانه دی چې موږ ته يې ژوند، د ژوند

ټول مادي- معنوي نعمتونه په دنيا کې راکړي دي او په قيامت کې جنتونه راکوي. نو تاسې پخپله فکر وکړئ له داسې مهربانه ذات څخه وېره او ډار پکار دی؟
استادې جميلې نوابي د خپلو خبرو په دوام وويل: (زه له خدای تعالی (ج) څخه نه وېرېږم بلکې له خپل عمل څخه وېرېږم، په دې معنا چې که زما عملونه مثبت او معقول وي، خدای به جنت راکړي او که چېرې مې عملونه غلط او منفي وي نو د خپلو عملونو پر وجهې به

دوزخ ته ځم. بله دا چې زه له سبې، لېوڼي سرې، مار او وحشي ځناور څخه ډارېږم دا ځکه چې هغوی عقل او منطق نه لري، د ښو او بده تمیز (ټوپير) نشي کولی.....)

موږ چې کله د خپلې استادې عالمانه خبرې واورېدې، له هغې سره هم نظره شولو. اوس چې له هغه وخت څخه دوه ډېرش کاله تېر شوي دي، کله نا کله له ځان سره غېر ارادي د خپلې ښوونکې لارښوونکې څرگندونې په ياد راوړم او غېر شعوري مې له خولې څخه را اوزي:

(له خدای تعالی (ج) څخه مه ډارېږئ! له خپل عمل څخه وډار شئ! دا ځکه چې، انسان د خپلو اعمالو په سر د خدای (ج)، وجدان، خلکو، هېواد او نړيوالو په مقابل کې پرېږي!!!)

زده کوونکې وايي ډيوه تحريك

پوښتم زه: ولې بهر دې وي هلک؟
او تر څو زړه او ځيگر دې وي هلک؟
علم فرض دی په تر، ښځې له شک پرته!
آراسته پردې زېور دې وي هلک؟!
عدالت لره راغلی اسلام منځته!

پر څه هرکله رهبر دې وي هلک؟!
آيا نه دې پيدا کړې جنوکې خدای؟!
کورنۍ کې همېش لمر دې وي هلک؟!
ښځه کور کې يا په گور کې حماقت دی!
پرڅه ښځو ته ډاکټر دې وي هلک؟!

نا خبره به ترڅو وي جنوکیانې؟
ولې خالځه با خبر دې وي هلک؟!
څنگه شي ښځې محرومې نوم، عزت نه؟
تل مدام د سلوسر دې وي هلک؟!
بده څه ده چې شي نجونې باسوادې؟

تر آېده منور دې وي هلک؟!
چا ويل چې نکړي کار ذهن د ښځو؟
ځله هر وخت معتبر دې وي هلک؟!
د ملالې خوښې ډېرې شته هېواد کې!
ضرورت دی چې افسر دې وي هلک!

ښځه مور، ښځه مېرمن، ملگرې، خورده!
مدافع، مطمئن سپر دې وي هلک!
اصالت د ترينه سږيل کارونه!
معدنچي، کارگر، بزگر دې وي هلک!

ښځه ښکلې پدیده د الاهي ده!
ددې څنگ کې انجنیر دې وي هلک!
پرستارې دې روغتون کې نجونې اوسي!
دروملخي کې کمپوډر دې وي هلک!
د تحریک په اند: نر- ښځه، نوک، وری دې!
د خورخواکې، ورور لوړ غر دې وي هلک!!

زده کوونکې

له عمره وړکې دی، مکتب ته ځي
له وروڼو نه کمکې دی، مکتب ته ځي
په همزولو کې تنکې دی، مکتب ته ځي
په فکر غټکې دی، مکتب ته ځي

xxxxx

ښوونځي ته چې رسېږي، نو سلام کوي
د خپلو استادانو احترام کوي
په وړې وړکې ژبې هم کلام کوي
داسې مالومېږي چې، نورو ته پیغام کوي

xxxxx

په زړه یو لوی ارمان لري
له خلکو سره مینه په ایمان لري
په هر کار کې د مور او پلار فرمان لري
په فکر کې دی تل افغانستان لري

xxxxx

په پوهه ځيرکې دی، مکتب ته ځي
له وروڼو نه کمکې دی، مکتب ته ځي
له عمره وړکې دی، مکتب ته ځي
له وروڼو نه کمکې دی، مکتب ته ځي

فریدالله نوري نورستاني

نرډه کړه

نرډه کړه نرډه کړه خپل دمرسونه
شته په نرډه کړه کې وياړونه
بې له نرډه کړې سړې مړوند وي
نرډه کړه کړي مروشان فکرونه

محمد نواز حقیقت

جهان آرزوها

صدرا متعلمه صنف سوم
لیسه عالی مصباح:
من مضمون ساینس را
زیاد دوست دارم و
میخواهم در آینده
معلم شوم.

تمنا بنت سخی محمد صافی
متعلمه صنف پنجم ۵ مکتب
متوسطه خواجه رواش:
من به مضمون دری علاقمند
هستم و در مسجد مضامین
علوم دینی را تعقیب میکنم.
در آینده میخواهم معلم شوم
تا به مردم خدمت شوم

عماد ولد محمد قاسم
متعلم صنف چهارم
لیسه عالی مصباح:
من میخواهم در آینده
یک داکتر شوم، تا
توانم از این طریق به
هموطنان خود مصدر
خدمت شوم

نیلوفر تابش بنت محمد یاسین
متعلمه صنف چهارم لیسه
بی بی راییا:
در آینده میخواهم داکتر شوم
و مصدر خدمت به جامعه و وطن
عزیز خود افغانستان شوم

محمد سلیمان ولد محمد
داود، متعلم صنف هشتم ۲
لیسه عالی استقلال:
در آینده میخواهم
انجینیر شوم تا مصدر
خدمت به هموطنان عزیز
خود شوم

نرگس بنت هلمند
در آینده میخواهم
یک اقتصاد دان شوم

دریچه باز

با تشکر از مجله تربیت بخصوص از بخش
دریچه باز که مشکلات که در مکتب داریم
بدون کدام ترس ناکامی به مجله زیبای تربیت
گفته میتوانیم و تشکر از محنت کثی تمام
سهم داران این مجله زیبا که موضوعات جالب
را به وسیله این مجله به ما می رساند.

اسم نیلاب صنف هشتم مکتب نسوان بی بی
مهر
من شکایت دارم از استادان که درک نمی کنند
که اگر درس را تشریح نکنند شاگردان چی را
بیاموزند. من در صنف دوم نمره هشتم و از
استاد هندسه و بعضی استادان دیگر شکایت
دارم استاد هندسه که همیشه به صنف میاید
فقط مشغولی حاضری صنف خود است و متوجه
این نیست که در صنف دیگر وارد شده است و
برای اول نمره میگوید: دخترت برخیز درس جدید
را تشریح کن، اول نمره بیچاره بدون آنکه
چیزی بگوید خاموشانه بر میخزد و درس را به
شکل بسیار سخت که ما معنی اصلی آنرا نمی
دانیم تشریح میکند.

موضوع اصلی درس ما کور و باقی میماند و ما
خوبتر می دانیم که اگر استاد خودش تشریح
کند ما موضوع اصلی درس را به خوبی می
دانیم و ضرورت هم نیست که تمام جملات که

در کتاب ذکر شده و بسیار مشکل بگویم و اگر
در صندوق شکایات هم شکایت انداختیم به
شکایت ما رسیده گی نشد و همین حالت
جریان دارد که شاید این همین درس دادن
سبب از بین رفتن علاقه زیاد ما به هندسه شود
زیرا نمی دانیم که هندسه از چی بحث میکند و
تا حالی استاد محترم برای ما نگفته که با یک
اشتباه استاد آینده ما تباه میشود. با وجود که از
شاگردان دیگر پس مانده میشویم ما لیاقت هم
در مضمون هندسه نداریم که جای تأسف بر ما
و به تدریس هندسه ما است.
من شخصاً از استاد مهربان خود خواهش
میکنم! که آینده ما به دست شما است اگر شما
خود آینده ما را تباه کنید، پس اسم شما باید
مادر معنوی نباشد زیرا شما باعث از بین بردن
تمام آرزوهای ما میشوید و استادان دیگر ما
بسیار خوب هستند مانند مادر معنوی فرض
خود را به خوبی اداء میکنند.

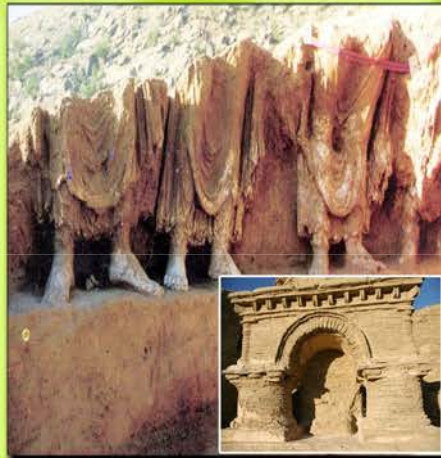
بومهای سفید قطب شمال

آیا تا به حال درباره بومها چیزی شنیده و یا خوانده اید؟ آنها در سراسر دنیا و دور از انسانها زنده گی میکنند. بوم بزرگی در مناطق قطب شمال زنده گی میکند که پره‌های کاملاً سفید دارد. رنگ سفید پرها به بوم کمک میکند تا در برابر سرمای قطب و بادهای شدید آنجا مقاومت کرده، گرم بماند.

این بوم اگر غذای خوب بخورد، میتواند تا دوازده تخم بگذارد، ولی اگر غذای خوب و کافی نخورد، فقط دو تا تخم میگذارد. حس شنوایی بوم بسیار قوی است و همه چیز را خوب میشنود. بومها پیش از اینکه شکار را ببینند، صدای او را میشنوند. بوم میتواند با چنگالهای تیز و قوی خود طعمه را بگیرد و همچنین سرش را به هر طرفی که بخواهد، بچرخاند.

بوم شکار خود را قورت میکند. چون او نمیتواند استخوان، پشم و یا مو را هضم کند، به همین دلیل آنها را به صورت گلوله های کوچک از معده اش خارج میکند. بوم، موشها، خرگوشهای صحرایی، پرند گان و خزنده گان کوچک را شکار میکند. او حتی میتواند ۳۰۰ موش را در یک ماه شکار کند و از این خاطر بوم برای دهاقین پرندۀ مفیدی به حساب می آید.

ارسانی: محمد حسیب

- ۲- پارچه از چین لباس گلی، که روی آنرا قشر استوکی پوشانیده است.
 - ۳- پای گلی باتزئین گچی، بدست آمده از زاویه شمالشرقی حجره.
 - ۴- پای گلی بدست آمده از زاویه شمالغربی حجره.
 - ۵- پارچه های از تزئینات لباس با قشر استوکی.
 - ۶- قسمت از عقب موی سر.
 - ۷- سرگلی مجسمه بدست آمده از جناح شمال حجره ۱.
 - ۸- سرگلی یک مجسمه که از رواق غربی بدست آمده چهره آن از قالب روی جدا ونسبتاً تخریب گردیده است.
 - ۹- یک ستوپه مرکزی و همچنان به تعداد شش ستوپه نذری در جریان کاوشهای علمی باستانشناسی در تپه باستانی نارنج نمایان گردیده است.
- باید گفت که آثار بدست آمده از تپه باستانی نارنج، توسط تیم ترمیم کاری موزیم ملی ترمیم گردیده بعداً به موزیم ملی افغانستان انتقال گردید. ساختمانهای بودایی که از قبیل ستوپه مرکزی، ستوپه های نذری و معبد بودایی تپه نارنج در جریان کاوشهای علمی باستانشناسی نمایان گردید، توسط تیم باستانشناسی افغان بازسازی گردیده و به شکل یک موزیم ساحوی و آثار غیر منقول به جا گذاشته شد.

به تعقیب آن هیئت از طرف آن ریاست برای بدست آوردن معلومات بیشتر بالای ساحه فرستاده تا هیئت مذکور بعد از بررسی و مطالعه دقیق تصمیم اتخاذ مینمایند تا کار ساختمان (خانه شخصی) مورد نظر متوقف گردد.

بعد از اتمام مرحله دوره اول حفريات ساحه خواجه صفا، ریاست باستانشناسی هیئت دومی را بالای ساحه فرستاده تا احتمالات به راه انداختن کاوش را مطالعه نمایند بازدید هیئت نامبرده مصمم برآن شد تا بصورت عاجل کاوشهای علمی بالای تپه نارنج صورت گیرد.

در باره وجه تسمیه تپه باستانی نارنج شاید در اسناد و گزارشات مثالهای ارائه گردیده باشد که وجه تسمیه تپه نارنج را به اسم نارنج، که یکی از انواع پیداواری درختی بوده منسوب ساخته باشد ولی در باره اینکه وجه تسمیه تپه نارنج چگونه است استاد محترم معاون سرمحقق نظرمحمد "عزیزی" رئیس مرکز بین المللی تحقیقات کوشانی اضافه مینماید: "نام تپه نارنج با نام که به مفهوم نوع پیداوار درختی منسوب میشود هیچ ارتباط ندارد بخاطریکه این یک کلمه جداگانه است که مفهوم قلعه را افاده میکند از اسناد و مدارک تاریخی برمیآید که نامهای تپه نارنج و تپه مرنجان از ناریان و نرنجین گرفته شده است و ناریان یک شخصیت مذهبی عمده بودایی کابل بوده که در باره دین بودائی و معابد آن آگاهی کامل داشت و همین دو مرکز در وقت و عصر او اعمار شده باشد. که بعداً به مرور زمان نام ناریان در نهایت بنام نارنج مبدل گردیده است.

تپه نارنج یکی از ساحات بودایی ولایت کابل بوده که درسال ۱۳۸۳ خورشیدی توسط تیم باستانشناسی افغانی کشف و حفريات گردید. دراین ساحه شش دوره حفريات صورت گرفته است که در نتیجه حفريات آن آثار زیاد باستانی از قبیل استوپه مرکزی، استوپه نذری استوپه مدور، مجسمه ها، آثارسفال و غیره به اثر زحمات شان بدست آمده است. آثاریکه درجریان تحقیقات و کاوشهای باستانشناسی از تپه مرنجان بدست آمده قرار ذیل اند:

- ۱- قسمتی از یک مجسمه گلی باسرآن سالم بدست آمده.

تپه نارنج

فریدالله نوری

ساحه باستانی تپه نارنج درجوارپنجه شاه واقع شهداء صالحین ولایت کابل موقعیت دارد. طول آن درحدود (۲۵۰ متر) و عرض آن دربعضی ازنقاط بین (۳۰-۵۰ متر) بوده. جناح غربی آن به کوه زنبورک و جناح شرقی آن به زیارت پنجه شاه وصل گردیده، که به یقین این معبد درساختمانش با آب ایستاده ایکه امروز تحت نام (قول حشمت خان) معروف میباشد، ارتباط داشته. قسمت پایانی جناح جنوبی ساحه دلیل بر آبادانی همچو معابد را به اثبات میرساند که در دو جناح شمالی و جنوبی تپه نارنج توسط دوسیل برمحدود گردیده است.

باید تذکر نمود، که درکشف ساحه باستانی تپه نارنج که این ساحه در اوایل ماه جوزا سال ۱۳۸۴ خورشیدی کشف گردید. وجریان کشف این ساحه را چنین باید روشنی انداخت، که در مرحله نخست یکی از اهالی محل درجریان ساختمان منزل خویش با دیوار قدیمی برخورد کرده بعداً موضوع را بریاست باستانشناسی افغانستان اطلاع میدهد و

شهر ارا برج

خېرندوی حبيب الله رفيع

{۱}

{له ډېر پخوا څخه ځلي برجونه او ياد گاري ودانۍ دځينې پېښو، يا د چا په ياد جوړېدل او له همدې کبله داسې يادگارونه د نړۍ په گوټ – گوټ کې د تاريخي آبداتو په توگه په زياته پاملرنه او اهتمام ساتل کېږي. زموږ گران هېواد افغانستان چې اوږد او روڼ تاريخ لري، په زړه‌وال تاريخي و دانۍ، آبدې، ځلي، برجونه او يادگارونه پکې موجود دي چې، د هېواد په هره برخه کې جوړ شوي خو اکثره يې پېښواو حوادثو زيانمن کړي، کنډو کړي او حتی له بېخه نړولي دي.

د افغانستان له تاريخي ودانيو څخه يوه د شهرارا برج دی چې، د کابل په يوه ښکلي برخه کې جوړ شوی، خو ورپېښو حوادثو يې ډېرې برخې نړولې او اوس يې د کنډوالي په بڼه بنيادونه را پاتې دي.

{۲}

{هغه غونډۍ چې د کابل ښار په شمالي برخه کې د شهرارا برج پرې ودان شوی، د دې برج تر جوړېدو وړاندې د مارانو غونډۍ بلله کېده چې، د دې سيمې د غونډيو يوه لړۍ وه، پر دې غونډيو چې ستراتيژيکه بڼه يې درلوده، د وخت حکومتونو نظامي کلاوې جوړې کړې وې او نظامي وسلې او مهمات پکې خوندي وو چې، تر اوسه يې د کلوله پشته پر غونډيو کنډوالي ولاړې دي. دمارانو پر غونډۍ هم همداسې يوه کلاودانه وه او د حکومتي چارو له پاره کار ترې اخېستل کېده.

{۳}

{انگريزانو په ۱۸۷۸م. کال پر افغانستان دويم تېری وکړ، افغانانو يې له عادت سره سم په وړاندې مېړنی پاڅون وکړ، په ۱۸۸۰م. کال يې په کابل او ميوند کې انگريزانو ته شرمېدلې ماتې ورکړه او انگريزان اړشو چې، له افغانستان نه وتښتي، دوی د دې له پاره چې له افغانستان سره يې اړيکې پاتې شي او د مستقيم تسلط پر ځای په غير مستقيم ډول دلته نفوذ ولري، له شهزاده عبدالرحمن خان سره يې چې، د افغانستان په شمال کې ؤ، مفاهمه وکړه او دواک د سپارلو ژمنه يې ورسره وکړه. عبدالرحمن خان د همدې ژمنې له مخې کابل ته راغی، له انگريزانو سره يې د مارانو غونډۍ په نظامي کلا کې تړون وکړ او له دې تړون سره د انگريزانو ماتې خوړلې او کنډلې کېږي لښکري له افغانستان نه ووتلې او سردار عبدالرحمن خان د اميرعبدالرحمن خان په نامه پر تخت کېناست.

{۴}

{اميرعبدالرحمن ته د مارانو غونډۍ دې کلا چې انگريزانو له افغانستان نه دوتلو تړون پکې لاسليک کړی ؤ، تاريخي ارزښت درلود، نو ځکه يې دلته د دې تاريخي برج بنسټ کېښود او يوه لړۍ نور تاسيسات يې ورسره جوړ کړل. د برج تر جوړېدو وروسته يې په ډبرليک کې له افغانستان نه دانگريزانو د وتلو او د تړون کولو موضوع وليکله او پر دې ښکلي برج يې، چې پر يوه لوړ ځای جوړ شوی و، د شهرارا نوم کېښود، چې معنی يې وه د ښار ښکلا، د ښار آرايش او د ښار سينگاروونکی، ځکه دا برج له ډېرو لرې – لرې ځايونو څخه ليدل کېده او ښارته يې خاصه ښکلا ور

بخښله، بيا يې شا او خوا کورونه او ودانۍ جوړ شول چې، د دې برج له امله دټولې سيمې نوم شهرارا شو او تر اوسه په همدې نامه يادېږي. د شهرارا برج شپږ پوره درلودل چې، له لومړي تر څلورم پورې پورې يې څرخي زينې له خښتو او چينې څخه جوړې شوې وې، خو له څلورم تر شپږم پورې پورې په زينو کې له لرگيو څخه کار اخيستل شوی و. پنځو لومړيو پوړونو يې ودانۍ نه درلودې خو په شپږم پورې کې يې يوه څلور کونجه خونه جوړه شوې وه چې، بيا وروسته د تدريس کار ترې اخيستل کېده او مدرسه يې بلله. دې برج شپږ کړکۍ، يو رواق او يو ور درلودل.

{۵}

{دشهرارا د برج په مخه کې گلخانه وه چې د اوسني ملالي زېرتون تر حده غځېدلې وه درې واړه برجونه يې هم درلودل. دا تاريخي برج، د ۱۳۰۷ لمريز کال په اردوډوکې د امانې او سقوي قواوو ترمنځ د جگړې په ترڅ کې ونړېده او اوس په نيمه وړانه بڼه موجود دی، چې بايد په فني توگه له سره روغ او په خپله تاريخي بڼه بيا ورغول شي.

ډېر عوامل موجود دي چې، د معلوليت سبب ګرځي، مانډونو او ناچاودو توکو ته لاس مه ورومړئ، ځکه چې، د معلوليت يو ډېر مهم عامل دی. نو کونښن وکړئ چې، له مانډونو او ناچاودو توکو څخه لرې واوسئ!

بنای تاریخی منارهای غزنی

بسم الله الرحمن الرحيم، السلطان الاعظم ملک الاسلام
یمین الدوله و امین الملک ابوالمظفر بهرامشاه خلد الله
تعالی ملکه

منار دوم که به طرف روضه سلطان محمود بنا یافته، از
یادگارهای مسعود سوم میباشد که در آن میخوانیم:

بسم الله الرحمن الرحيم، السلطان الاعظم ملک الاسلام
علاءالدوله والدين ابو سعد مسعود بن ظهير الدوله امير
المؤمنين ابراهيم خلدالله ملکه.

نوشته هایی که در هر دو منار به خط جلی کوفی از مواد
ساختمانی سفت روی گچ کار شده، شامل فرمهای
هندسی آزاد میباشد. در بالا دارای یک ردیف نوشته های
پهن کوفی و دارای نقشهای تزئینی است. خطوطی که
در آن نوشته شده، نوع خط کوفی گره است که از لحاظ
قدامت تاریخی از منارهای جام فیروزکوه قدامت دارد.

سنگین «عشرتی»

بحر او سمندرگی شه

توپیر لری؟

د اناهیته روحي ژباړه

بحر (سمندر) او بحیره (سمندرگی) دواړه ډېرو زیاتو اوبو ته
وايي. د ځمکې ۲/۳ برخه اوبه جوړوي. توپیر یې په دې کې دي
چې، سمندرونه قارې (لرې) وچې) سره بېلوي او هغه سمندرونه
چې قارې یې سره بېلې کړې دي، اتلانتیک، د هند سمندر او
پاسیفیک نومېږي او بحیره یا سمندرګی هغو اوبو ته وايي چې، د
سمندر په پرتله وړه ساحه نيسي او دډېرادونو او ټاپوګانو ترمنځ
هم بهېږي او لارې جوړوي لکه: Mittelmeer مدیترانه

غزنی که در گذشته به نام مدینه الاولیا شهرت داشت و
از شهرهای مشهور جهان اسلام به شمار میرفت؛ در
سال ۳۰۱۳ مرکز ثقافت و تمدن جهان اسلام تعیین و
انتخاب گردید. منارهای تاریخی غزنی که تا اکنون قصه
پرداز شکوه زمانش میباشد، تا کنون متین و استوار پا
برجاست.

این منارها که نشانه
خوبی از مدنیت
قدیم اسلام و نشانه
ترقی و تعالی
امپراطور بزرگ
غزنویان و سلاله آل
ناصرالدین الله
سبکتگین میباشد،
نمودار یک دوره

طلایی خراسان به شمار میروند.

منارهایی که به طرف شمال شرق شهر غزنی واقع است،
دارای هشت پهلوی میباشد و به قدر تود فوت ارتفاع دارد.
افسوس که یک بر سه حصه بالای منارها از حوادث
طبیعی؛ مانند: برف، باران و زلزله فروریخته است و
قسمت باقیمانده که امروز به چشم میخورد، در عهد
سلطنت امیر حبیب الله آهن پوش گردیده که تا حدودی
از حوادث جوی برف و باران در امان میباشد.

قرار نوشته شادروان شیخ محمد رضا در «ریاض الاواح»
غزنه و شادروان غلام جلالی در کتاب غزنه و غزنویان
منار اول که به شهر غزنی نزدیکتر است، از آثار
ساختمانی ابوالمظفر بهرامشاه است که در آن چنین
نوشته یی نقش گردیده است:

خېړندوی حبیب الله رفیع

د امیر بند

بامیان د افغانستان په زړه کې پروت یو ولایت دی چې، د
تاریخي آثارو تر څنګ ښکلي طبيعي مناظر او حتی طبيعي بندونه
لري. څرنګه چې د باميانو د اوبو بندونه ډېر جالب او
حیرانوونکي دي نو ځکه د خلکو په اند دا بندونه د یوه فوق
العاده ځواک په برکت جوړ شوي او رامنځته شوي دي.

خلک روایت کوي چې د باميانو سیند په ژوره توګه او توند ډول
د باميانو له سیمې څخه تېرېده او چانه شواي کولای چې د
کرکېلي له پاره ګټه ترې اوچته کړي، یو وخت د باميانو خلک
راټول شول او پر دې سیند باندې یې بند جوړولو ته ملاوت له اوو
یې غوښتل چې، له دې لارې خپلې ځمکې پرې اوبه کړي، خو
دوی به چې کله د بند کار پیل کړ، سیند به طغيان وکړ او ددوی
شوې خواري به یې پر اوبو لاهو کړه، خلک دې کار سترې
کړل، د بند له جوړولو نه نا امینده شول او دځدایي مرستې
انتظار ته کښېناستل.

روایات وایي چې یو وخت حضرت علی صاحب په دې لاره
تېرېده، خلکو چې وپېژانده، پرې راټول شول، خپلې ستونځې یې

معلومات در بارهٔ ماین
ها و مهمات منفجرناشده
را با اعضای فامیل،
دوستان و همسایه های
تان شریک سازیدا

درباره روءیا چی میدانید؟!

در زمانه های قدیم مردم رؤیا را بنامی از عالم غیب میپنداشتند. امروز میدانیم که رؤیا از ذهن خودمان ناشی میشود. خواب دیدن با رؤیا نتیجه فعالیت ذهن ناخود آگاه ماست، بعضی از متخصصین به این ترتیب آرزوهای را که نمیتوانیم در زندگی روزانه تحقق دهیم در خواب تحقق می بخشیم. اتفاقات روزانه نیز در خوابهای که می بینیم تأثیر دارد در خواب اغلب کسانی را می بینیم که اخیراً با آنها ملاقات کرده یا صحبت کرده ایم. احساساتی که در خواب به شما دست میدهد قبلاً در ذهن تان وجود داشته است. رؤیا فقط باعث احساسات میشود، آنچه در خواب می بینیم بسته گی به وضعیت ذهنی و جسمانی شما دارد رؤیا زمان سلامت و شادی شما احتمالاً با رؤیا که در هنگام بیداری می بینید متفاوت خواهد بود.

تهیه کننده: مرسل احمدی

سبکترین فلز دنیا کدام است؟

لیتوم از جمله سبکترین فلزات است. از همین سبب روی نفت، روغن و آب شنا میکند. این فلز به روی آب به خوبی میتواند حرکت نماید. این فلز به محض آنکه به مقابل هوا قرار گیرد، لکه دار میگردد. برای آنکه زنگ نزنند، آن را در روغن مخصوص نگهداری میکنند. اگر آن را با المونیم مقایسه کنیم، تعجب خواهیم کرد! چرا؟

برای اینکه وزن ۳۰ سانتی متر مکعب المونیم ۱۶۹ پوند است و وزن ۳۰ سانتی متر مکعب لیتوم ۳۳ پوند میباشد. توماس ادیسون برای اولین بار این فلز را برای بطری های برقی بکار برد.

ارسالی: لینا از کارته پروان

تخم شتر مرغ

شتر مرغ بزرگترین تخمهای جهان را میگذارد. طوریکه هر تخم شتر مرغ ۱۸ سانتی متر طول و ۱۵ سانتی متر قطر دارد. برای پختن تخم های شتر مرغ ۶۵ دقیقه وقت ضروری است.

انسانی پانجه او د هغی خانگرنی

خبرنوال عبدالحمیم رامیار

په لنډه توگه، انساني پانجه، د ژوندانه په بېلابېلو برخو کې، د انساني وړتياوو او قابليتو ټولگې ته ويل کېږي. دا توان (قابليت او مهارت) د انسان په وجود کې د ننه د کيفي ظرفيت او پر ځان باندې د لگول شويو لگښتونو د (پانگونې) له لارې منځته راځي، څرنگه چې، پوهنه په يوه فرد کې د مهارتونو، پوهې او د پېژندنې توان ذخيره زياتوي، نو په واقعيت کې دا زيرمې د پانگې حيثيت لري، چې په راوړوسه کې، هم صاحب يې او هم ټولنه ترې کار اخيستلاى شي. په همدې خاطر ده چې، هېوادونه د خپلو ټولنو د وگړو د ښوونې او روزنې په موخه، د پام وړ مالي لگښتونه کوي، ترڅو انساني پانجه منځته راوړي او هغه بډايه کړي.

د انساني پانگې په منظور، د لگښتونو ځينې بېلگې عبارت دي له: د ښوونې او روزنې د دوران لگښت، د خدمت په وخت کې زده کړه، روغتيا، درملنه او تغذيه يانې هغه څوک چې ښه تغذيه شوي وي، صحت يې جوړ او ښه پوهه ولري، د هغه چا په پرتله چې په دې برخو کې تشه او کمى ولري، په توليدي او اقتصادي چاروکې ښه ونډه اخيستلاى شي او عايد يې هم، له نورو نه زيات وي.

د ښوونې او روزنې د اقتصاد د علم رسمي زېږېدنه د ۱۹۶۰ ز. کال د دسمبر ۲۰ نېټه گڼل شوې ده. په دې ورځ د امريکا د شيکاگو پوهنتون استاد او څېړندوى (ټيو دور شولتز) چې، د اقتصاد د پوهې په برخه کې د ۱۹۷۹ م. کال د نوبل جايزې گټونکى هم دى، د امريکا په سنت لوئس کې، د امريکا د اقتصاد ټولنې په يوه غونډه کې، په خپله وينا کې ((په انساني پانجه کې پانگونې)) مطرح کړي او په دې اړه يې، د نړۍ د څېړنيزو مرکزونو پام دې موضوع ته راواړاوه او ((د انساني پانگې د پلار نوم يې وگاټه)).

د يوې ټولنې د پرمختگ څرنگوالى، په نورو عواملو سر بيره، د هغې ټولنې د وگړو په علمي او مسلکي توانونو او مهارتونو پورې تړاو لري او علمي ځواک او مهارت هم، د پوهنې له لارې لاسته راځي، نو په دې توگه پوهنه (ښوونه او روزنه) په انسانانو کې ځينې انساني ځانگړنې ژوندۍ کوي او هغو ته پراختيا ورکوي.

څرنگه چې، د يوې ټولنې د اقتصادي او ټولنيزو بدلونونو ځانگړنې او بهير په نورو عواملو سربيره، د هماغه هېواد په بېلابېلو زېرمو او له هغې جملې نه په پانگو تړاو لري، نو په دې ترڅ کې د مادي زېرمو اوپانگې تر څنگ، انساني پانجه هم ټاکونکى رول لري.

عروسک

عروسک بهاری
پیران سفید داری
رنگ سرخ لبانت
مثل گل اناری

عروس ما نازدانه
آسته آسته پای بانه
پای انداز هموار کنيد
داخل شوه به خانه

نام عروس سگینه
دست عروس به خینه
چادره بالا کنيد
داماد روپشه بینه

بیا بریم به خانه
عروس تنها نمانه
رقص و خوشی نمائید
از ما باشد نشانه

زلف عروس به شانه
آسته پرو به خانه
پدرجانش داده است
انگشتری نشانه

انگشتر فیروزه
احتیاط کو نسوزه
برای عروس ما
خیاط کالا میدوزه

ارسالی: فریحه شکیب صنف دوازدهم لیسه
حاجی قدیر مکروریان سوم

یکی بود یکی نبود

یکی بود یکی نبود
زیر آسمان کبود
چند پرندۀ سپید
روی هوا میپريد
گرۀ چاق و چله
بالا و پایین میدید
پرندۀ های هوشیار
بودند به همدیگر یار
دشمن جان خود را
دیدند و کردند فرار
عزیزه خوشنصیب

مادر

مادر فروغ جاودان
چون ماه نو در آسمان
مادر عزیز و مهربان
باشد امیدم در جهان
مادر مرا روح و روان
دایم مرا چون جسم و جان
مادر مرا باشد سپر
در لحظه های پر خطر
مادر به دنیا رهبر است
فرزند را تاج سر است
جاوید بادا مادران
جاوید بادا مادران
ارسالی: منیژه «شکیب»

نماز صبح

برخیز که راه صبح را باز کنیم
تا شهر قشنگ نور پرواز کنیم
تا خون ننشسته بر بلندای شفق
برخیز که تا نماز آغاز کنیم

پوقانۀ سرخ من

پوقانۀ سرخ من
پوقانۀ هوایی

برو، به سوی آسمان
هوش کو پایین نیایی

رقص کنان و رقص کنان

برو، برو به آسمان

به ابرهای سفید
سلام من برسان

برو، به سوی بالا

بالا، بالا، بالاتر

بگو به پرندۀ گان

از سوی ما خوش خبر

پوقانۀ سرخ من

پوقانۀ هوایی

نلیک نورستانی

اجمل تورمان

سین خپه خپه

سین خپه، خپه
اباسین خپه خپه
خي مخ نه تېرېږي لکه سپين خپه خپه
واوړي او باران
سین کړلو روان
بنکلی په کبانو دی حسین خپه خپه
غره نه مساپر
سین بنکلی شاعر
بیا یې پسرلی راوړ هسې شین خپه خپه
سین خپه، خپه
اباسین خپه، خپه

آسمان پر ستاره

آسمان پر ستاره
بمن بکن نظاره
مهتاب شب چهارده
چی خوب زیبایی داره
خوش ندارم ابرهارا
رعد و برق و صدا را
دعا کنم همیشه
افتاب باشد خدارا
به زیر ابر تیره
مهتابی گشته خیره
از پیشروی مهتاب
ابر سیاه نمیره
ستاره جان ستاره
چشمک بزن دوباره
دعا کنيد کودکان
کاشکی باران بباره

ارسالی: سحیه شکیب

کان طلا

از: ع.الف

ای کتاب ای گنج پر فیض و ضیا
هستی تو، مارا همیشه رهنما
ای کتاب ای مونس بی مدعا
ای که مارا میرسانی با خدا
ای که مارا رهبری در راه نیک
از بدیها کرده ای مارا جدا
ای که هستی یاور هر مرد و زن
پای لنگ بیسودی را عصا
ای چراغ و رهنمای معرفت
منزل مقصود مارا انتها
ای مارا زیور و زیب و فری
از تو هر کس یافته عز و علا
چشم ما با سرمه ات روشن شده
کردی مارا با حقیقت آشنا
با تو شد تا از دل و جان متکی
میشود خود از همه قیدی رها
گنج یابد گر ترا یابد کسی
هستی تو چون معدن و کان طلا!

خرگوشک

خرگوشک زیبایم
جست و خیز کن برایم
در برنامه تازه
ترانه میسرایم
خرگوشکم خوش صداست
مقبولک و خوش اداست
یکماه شده ندیدم

از من چرا او جداست؟
آسمان ستاره داره
باران نرمک میباره
سخی جانۀ بگوین
خرگوشک را بیاره
به گوش آمد صدایش
صدقه خالکهایش
بتو میگم سخی جان
سبزی بده برایش

ارسالی: منیژه شکیب

محیط زیست

اطفال نازنینم
کودک مه جبینم
دست و روی شمارا
همیشه پاک ببینم
محیط زیست خودرا
هوش کو خراب نسازی
در جای پاک و سبزه
بکن همیشه بازی
کنافتات خانه را
به کوچه ها نندازی
در خریطه پلاستیک
بکن هر روز جاسازی
اطفال خوب همیشه
فکرش به پاکی میشه
لباس و دست و پایش
هیچوقت چتل نمیشه
ارسالی: فریحه شکیب

وريشمينه بنت ميرزا محمد
صنف دوازدهم ليसे لاسعه شهيد

نيلاب بنت محمد رحيم
صنف دهم ليसे عل والدین

شاگردان ممتاز

مروه بنت وحيد الله
صنف دوم مكتب مسعود سعد

شكران بنت محمد شفيق
متعلمه صنف چهارم ليसे لاسعه شهيد

تانيا بنت عبد الخليل
صنف دوم ليसे لاسعه شهيد

مهرية بنت جان محمد
صنف سوم ليसे عل والدین

ليسه بنت باز محمد
صنف دهم ليसे عل والدین

رابعه بنت محمد علي
صنف دوازدهم ليसे بي بي ساره

نويده الله ولد شينگل
صنف دوم ليसे بي بي مهر

آريشه بنت انجيلير محمد نزيه كبريم
متعلمه صنف هشتم ليسه مريم

١٠ تفاوتهارا درياييد

مرسل بنت عبد الكريم
صنف هشتم ليسه نسوان ايمنى

ساره بنت كرامت الله
صنف يازدهم ليسه لاسعه شهيد

ايرانوس بنت محمد حيدر
صنف دهم ليسه لاسعه شهيد

احمد الهام ولد عبد الستار
صنف هشتم ليسه عل والدین

شاه اورنگزيب فرزند انجيلير باباجان بدخش
صنف پنجم ليسه محمد علم فيض زاد

شبنم بنت همايون يوسف زى
صنف نهم ليسه پروفيسور رسول امين

ماريا بنت عبد الكريم
صنف چهارم ليسه نسوان ايمنى

سارا بنت محمد كاظم
صنف اول ليسه لاسعه شهيد

اصيل بنت احمد وحيد
صنف ششم ليسه نسوان بي بي مهر

مقداد ولد سلطان علي
صنف نهم ليسه عل والدین

مهرية بنت جمعه گل
متعلمه صنف دهم (واو) ليسه مريم

مژده بنت عبد الله
متعلمه صنف (الف) ليسه مريم